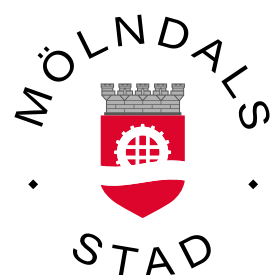

Budget/plan

Mölndals stad 2021-2023

Omslagsbild: Gunnebo Slott och Trädgårdar. En av Sveriges bäst bevarade 1700-talsanläggningar. På Gunnebo kan du gå en slottsvisning, strosa i de vackra trädgårdarna, ta del av kurser och evenemang, utbilda dig till trädgårdsmästare och äta i den ekologiska restaurangen. Gunnebo har öppet varje dag året runt.

Foto: Lina Ikse

INNEHÅLL

INLEDNING

Mölnads stads organisation	2
Kommunstyrelsens ordförande	3
Budgetprocessen	4

VISION OCH KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Vision och KF-mål	6
-------------------	---

EKONOMISK ÖVERSIKT

Ekonomisk översikt	10
--------------------	----

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

God ekonomisk hushållning	22
---------------------------	----

VERKSAMHET PER NÄMND

Byggnadsnämnden	24
Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder	25
Kultur- och fritidsnämnden	28
Miljönämnden	30
Servicenämnden	31
Skolnämnden	32
Social- och arbetsmarknadsnämnden	34
Tekniska nämnden	36
Utbildningsnämnden	38
Vård- och omsorgsnämnden	40

EKONOMISK SAMMANSTÄLLNING

Resultatbudget/plan	42
Kassaflödesbudget/plan	42
Balansbudget/plan	43
Noter	44

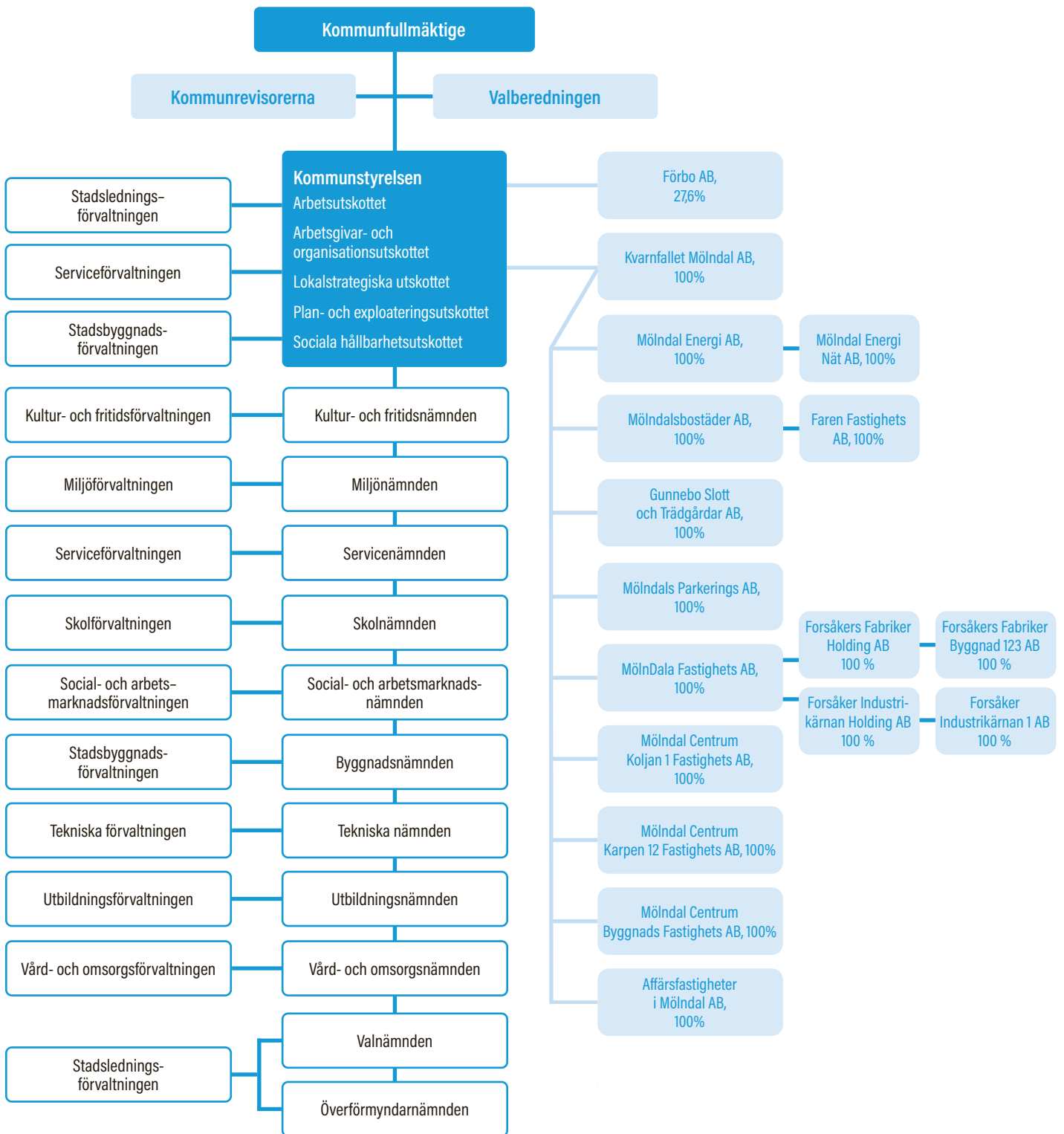
INVESTERINGAR

Investeringsbudget/plan	46
Kommentarer till investeringsbudget/plan	50
Exploateringsbudget/plan	54
Kommentarer till exploateringsbudget/plan	58

ÖVRIGT

Styrprinciper för Mölnads stad	59
--------------------------------	----

MölnDals stads organisation

Mandatfördelning 2018-2022

Moderata samlingspartiet	15	Vänsterpartiet	5
Socialdemokraterna	15	Centerpartiet	4
Sverigedemokraterna	8	Miljöpartiet de gröna	4
Liberalerna	7	Kristdemokraterna	3

En klar kurs i ett ekonomiskt utsatt läge

GrönBlå Samverkans budget för 2021 innehåller 85 miljoner kronor mer till Mölndals stads verksamheter 2021 jämfört med budget 2020. Valfärdssatsningarna i budget 2021 består av 25 mnkr, varav 78 miljoner tillkommer för volymer och nya verksamheter och 29 mnkr respektive 24 mnkr avgår för tillfälliga satsningar samt effektiviseringar och prioriteringar. Till det kommer drygt 60 mnkr för att möta kostnadsutvecklingen och det osäkra konjunkurläget. Skattesatsen förblir oförändrad. Resultatet för 2021 budgeteras till 41 mnkr, vilket motsvarar cirka en procent av omsättningen. Engångsintäkter i form av markförsäljningar tillkommer.

Ekonomi, näringsliv och coronaeffekter

Företagsamheten har haft ett bekymmersamt år 2020 på grund av coronapandemin. Det har inneburit stora påfrestningar på många sektorer såsom hotell, restauranger och besöksnäringar. BNP har sjunkit i Sverige och i Mölndal och arbetslösheten har ökat. Åbymässan är för närvarande stängd. Speciellt fokus är fortsatt på Health Innovation City-satsningarna med GoCo och AstraZeneca. I detta svåra läge är det viktigt att vi i Mölndal fortsätter arbetet med fler detaljplaner i syfte att skapa bättre etableringsvillkor med fler arbetstillfällen och bostäder. Parallellt fortgår arbetet för hållbar miljö genom exempelvis utbyggd fjärrvärme och satsningar inom infrastruktur såsom Västrafiks elbussar.

Investeringsbudget

I budget/plan 2021–2023 ligger stora satsningar på investeringar som också får driftkostnadskonsekvenser. Satsningen inom fritidssektorn i Åby Arenastad är stor och avser till exempel nytt badhus, en isstadion, tak över friidrottsarenans läktare, ny ispist till ishallen och satsningar på tennis, badminton och padel.

Nya skolor och förskolor ska byggas. Ett nytt Campus planeras där gymnasium, komvux, yrkesutbildning och SFI samordnas. Projekteringen av Forsåkersområdet fortgår och Kållereds centrum byggs ut. Pedagoger Park har börjat byggas och längre fram påbörjas nya Lindome centrum. Samtidigt pågår ett intensivt utredningsarbete för den nya Götalandsbanan, med höghastighetståg till Stockholm och Kust-till-Kust-banan, vilka alla påverkar ett framtida stationsläge av en tågstation i Mölndal. Detta skapar möjligheter för Mölndal men medför stora planeringsresurser under en längre tid.

Nämndernas driftbudget

Nämndernas driftbudget 2021–2023 innehåller ytterligare medel till skolnämnden för lärarassistenter. Satsningen väntas avlasta lärarna så att de kan fokusera på undervisning, förbättra studiemiljön och ge eleverna en ökad studiero och ytterligare förbättra studieresultaten. Den GrönBlå budgeten innehåller också satsningar på en effektivare lokalanvändning i stadens grundskolor samt på framtidens vårdinformationsmiljö, FVM. Social- och arbetsmarknadsnämnden är starkt omvärldsberoende och inför 2021 är förutsättningarna osäkra, men nämnden har egna medel som kan användas vid behov. Inom utbildningsnämnden tydliggörs det kommunala aktivitetsansvaret, KAA, med individuella aktivitetsåtgärder för ungdomar under 20 år. Franklins gymna-

sium byggs ut med fler klasser och det finns tryck på ökning av yrkesförberedande utbildning. Inom vård- och omsorgsnämnden planeras för en ökning av brukare inom LSS i behov av bostad och daglig verksamhet. På sikt ökar även behov av hemtjänst och fler äldreboendeplatser. Inom kommunstyrelsen skapas nya resurser för en Brå-samordnare med fokus på våld i nära relationer och hedersrelaterat våld samt för nämndövergripande strategiskt miljöarbete. Dessutom ska utredning göras för kortsiktiga och långsiktiga lösningar avseende ett nytt Campus. Detta ska även innefatta ett strategiskt underlag för beslut om eget ägande eller hyra externt samt geografisk lokalisering. Kommunstyrelsens förfogandeanslag förstärks för att möta eventuella uppkomna krissituationer såsom coronapandemin.

Kommunövergripande satsningar

Budgeten rymmer en stor förvaltningsövergripande satsning på fortgående digitaliseringsprojekt där resurser avsätts för standardisering och utveckling av digitala system och processer vilket ska möjliggöra för medarbetarna att fokusera mer av sin tid på det verkliga arbetet gentemot stadens medborgare. Ytterligare ett kommungemensamt program är centraliseringen av upphandlingsverksamheten i syfte att bättre samordna våra upphandlingar för att uppnå tids-, och kvalitets- och kostnadsmissiga fördelar. Den under 2020 uppstartade verksamheten med kontaktcenter kommer under kommande år att utvärderas.

Ansträngt ekonomiskt läge för åren 2021–2023

De kommande tre åren väntas den kommunala ekonomin att bli mera ansträngd. Det finns stora osäkerheter i budgetarbetet såsom förändringar i statliga generella eller riktade bidrag för flyktingmottagning, integration och corona. Omräkningar i prognoser avseende skatteintäkter, kostnadsutjämning och befolkningsutveckling försvårar förutsättningarna för budgetering av den kommunala verksamheten.

Övergripande mål för GrönBlå Samverkan

Den långsiktiga strategin på ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbara satsningar innebär att GrönBlå Samverkan fortsatt fokuserar på:

- Optimering av den kommunala organisationen avseende till exempel digitalisering, kompetensförsörjning och utvecklade arbetssätt samt prioritering av kärnverksamheterna.
- En bred översyn av kostnadsdrivande faktorer, till exempel sjukfrånvaro, ny- och ombyggnationer, upphandlingar, hyror, konsultstöd, driftskostnader av fastigheter ska göras.
- Förebyggande arbete i syfte att stärka folkhälsan och öka självförsörjningsgraden genom fler i arbete och sociala satsningar.
- Utveckla och stärka det mellankommunala samarbetet.

Kristian Vramsten (M),
Kommunstyrelsens ordförande

Budgetprocessen

Budgeten är mer än ekonomiska mått

Budgethandlingen är utformad för att, utöver den ettåriga resursfördelningen, även fokusera på den långsiktiga planeringen och på den verksamhet som beskrivs i formuleringar kring mål, prestationer och kvalitet som ska utföras inom det ekonomiska utrymmet. Det ekonomiska utrymmet fastställs av kommunfullmäktige genom att nämnderna vid beslutet om årsbudgeten tilldelas så kallade kommunbidrag. Det är respektive nämnds andel av kommunens budgeterade intäkter från skatt, kommunal-ekonomisk utjämning och generella statsbidrag. Därutöver har respektive nämnd i varierad omfattning ytterligare finansiering genom intäkter som till exempel avgifter och riktade statsbidrag, men också i form av interna intäkter då tjänster utförs för andra verksamheter. Budgetarbetet omfattar även en plan över utvecklingen av nämndernas budget under de två följande åren. Att budgeten ska omfatta tre år styrs av kommunallagen, som även innehåller regelverk både vad avser krav på innehåll och process.

Stadens styrprinciper anger att resultatansvaret så långt som möjligt ska kopplas till utförandet av verksamheten så att budgeterade prestations- och servicenivåer uppnås. Samtidigt framgår att det tilldelade kommunbidraget utgör den yttersta gränsen för resursförbrukningen och är överordnat beslut om servicenivå och kvalitetsutfästelser.

Mål för ekonomi och verksamhet

Lagstiftningen om god ekonomisk hushållning föreskriver att fullmäktige ska fastställa finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Regelverket kring god ekonomisk hushållning gäller oavsett i vilken juridisk form en kommun bedriver sin verksamhet och tillämpas därmed även i förhållande till stadens bolag. Målen och riktlinjerna ska följas upp och utvärderas i årsredovisning och delårsrapport. Revisionen ska i skriftliga utlåtanden bedöma om resultaten i årsbokslut och delårsrapport är förenliga med de mål och riktlinjer som fastställts i budget. Fullmäktige ska också besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Dessa riktlinjer samt finansiella mål återfinns i handlingen under avsnittet God ekonomisk hushållning medan verksamhetsmålen finns under avsnittet Vision och KF-mål.

Liksom visionen utgår inte KF-målen från organisatoriska ramar utan från ett invånarperspektiv. Mot denna bakgrund sker en organisationsövergripande uppföljning av KF-målen som syftar till att, med Mölndalsborna i fokus, belysa resultat och effekter. God ekonomisk hushållning inom verksamheten innebär att uppdragen enligt de politiska målen ska uppfyllas inom den ekonomiska ramen i form av kommunbidrag, vars storlek grundar sig på disponibelt utrymme enligt en bedömning i förhållande till de finansiella målen.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut i november

Under 2020 har det genomförts en del förändringar i budgetprocessen. Det finns flera anledningar till att de tidigare arbetsformerna har omprövats, men ett viktigt syfte var att på olika sätt skapa utrymme för en önskvärd utveckling mot mer tid för analys, förankring och dialog. Avsikten har varit att både

åstadkomma en ökad dialog och en ökad samverkan med nämnderna, för att därigenom skapa en gemensam bild av organisationens verksamhet och förutsättningar. Det som grund för samarbete och en samsyn kring satsningar, prioriteringar, åtgärdsbehov etcetera för att optimera stadens resursanvändning till bästa möjliga verksamhetsresultat.

Tidigare budgetprocess har varit tvådelad med grundtanken att planåren och ett mer långsiktigt perspektiv skulle vara i fokus under hösten. Kommande ettårsbudget har därefter utgått från det första planåret och fastställts av kommunfullmäktige i juni. I den nya budgetprocessen har beslutstillfället i juni utgått och kommunstyrelsens budgetarbete har koncentrerats till hösten. Samtidigt utgår nämndernas ekonomiska ramar, precis som tidigare, från gällande plan. Skillnaden är att de formellt sett inte är fastslagna av fullmäktige utan spelreglerna anges i kommunstyrelsens budgetanvisningar. Förändringarna har resulterat i att nämnderna fått besked om inom vilka ekonomiska ramar som de ska planera för det kommande året i ett betydligt tidigare skede, men det har även inneburit att nämndernas budgetförslag skulle lämnas till kommunstyrelsen redan i juni.

Under våren genomförs en bokslutsanalys och en bokslutsdialog mellan budgetberedningen och nämnderna. Under 2020 genomfördes bokslutsdialogen i form av en bokslutsdag då samtliga nämndpresidier samlades tillsammans med förvaltningsrepresentanter. Bokslutet ingår som underlag i budgetprocessen och efter samråd med övriga förvaltningar lämnar stadsledningsförvaltningen även förslag till beslut om nämndernas interna egna kapital enligt stadens styrprinciper.

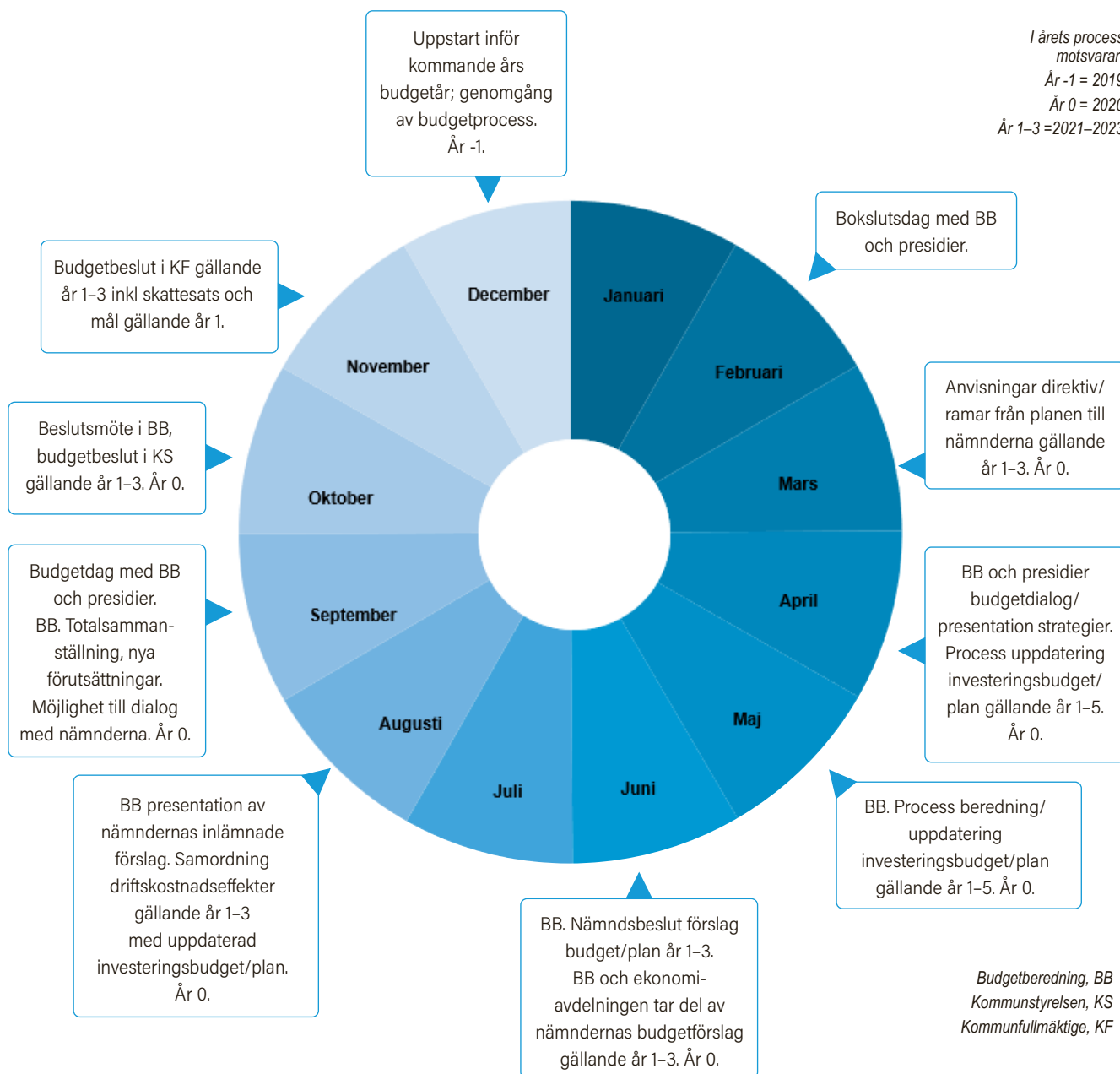
Efter beskedet om ekonomiska ramar har nämnderna i uppdrag att planera verksamheten inom tilldelat utrymme och lämna förslag på fördelning per så kallat kommunbidragsområde, det vill säga kommunfullmäktiges anslagsnivå till nämnderna. Parallellt pågår arbetet med verksamhetsplaner för att länka samman visionen, KF-målen och verksamheterna.

Långsiktighet i fokus

Inför den centrala beredningen ska nämnderna lämna budgetförslag som ska omfatta en presentation av vilken verksamhet som avses att bedrivas inom de ekonomiska ramarna för det kommande budgetåret samt vilka långsiktiga planer som finns för de efterföljande åren. I det sammanhanget sker den slutliga bearbetningen av det underlag för investeringsbudget/plan som huvudsakligen tas fram under våren.

I budgetanvisningarna betonas nämndernas uppdrag att fokusera på hur nämndens hela resursutrymme på bästa sätt kan disponeras med hänsyn till aktuella omvärldsförutsättningar. De ekonomiska framtidsutsikterna påverkas bland annat av demografiska förändringar genom en högre andel äldre i hela riket. Den långsiktiga planeringen är därför mycket betydelsefull. Budgetprocessen innehåller uppdrag till nämnderna att bedöma nödvändiga volymförändringar och planåren skulle därför vara väl genomarbetade. Avsikten är att organisationen genom en långsiktig prioritering ska anpassa verksamheten till de förändringar och resultatproblem som till exempel uppstår på grund av nödvändiga volymökningar.

I årets process
motsvarar:
År -1 = 2019
År 0 = 2020
År 1-3 = 2021-2023

Tillsammans förverkligar vi vår vision

Stadens gemensamma framtidsbild, *Vision 2022*, ska göra Mölndal till en ännu bättre stad för alla som bor och verkar här. Med visionen har vi bestämt en inriktning för Mölndals utveckling.

Visionen är utformad tillsammans med Mölndalsbor, företag, föreningsliv och grannkommuner. Visionen ska kraftsamla hela staden med siktet inställt på ett Mölndal i toppklass. Tillsammans förverkligar vi vår vision.

Mölndals stads ansvar och roll

Visionen ska ligga till grund för strategisk planering och utveckling i Mölndals stad. Med visionen som bas sätter de folkvalda målen för vad som ska uppnås för att visionen ska förverkligas. Mölndals stad följer årligen upp och åiterrapporterar hur arbetet med *Vision 2022* fortskrider.

Kommunfullmäktige Mölndals stad, 18 september 2013

Vi närmar oss Mölndal Vision 2022 när:

- ✓ Fler än två av tre invånare starkt rekommenderar Mölndal som bostadsort.
- ✓ Fler än nio av tio unga tjejer och killar i Mölndal mår bra och har framtidstro.
- ✓ Fler än hälften av Mölndalsbornas resor görs med hållbara färdmedel.
- ✓ Mölndal är en av Sveriges främsta näringslivskommuner.
- ✓ Mölndal har ett positivt varumärke som har stärkts över tid.
- ✓ Vi är fler än 70 000 Mölndalsbor.

Vision och kommunfullmäktiges mål för hållbar utveckling

Kommunfullmäktige fastställde 2013 *Vision 2022* som ligger till grund för de KF-mål som i sin tur utgör en del av stadens budget. Målen ska ses som inriktningar och vägvisare för vad som ska prioriteras inom stadens arbete under mandatperioden. De har en tydlig koppling till Agenda 2030 och FN:s 17 globala mål. De globala målen består av de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. KF-målen och de globala målen kräver samhällsomställningar där hållbar utveckling är en bärande utgångspunkt. Målen gäller för hela kommunkoncernen.

Struktur för målstyrning

En viktig del av visionen är dess tre fokusområden med tillhörande strategier. Kommunfullmäktigemålen uttrycker väsentliga delar av det som staden behöver fokusera sitt arbete på för att visionen ska bli verklighet. Vilka resultat som åstadkoms och hur utvecklingen inom målen ser ut följs upp årligen i stadens årsredovisning och i andra sammanhang där det är relevant. Även övergripande uppföljningar genomförs med utgångspunkt från kommunstyrelsens lagstadgade uppsiktsplikt. Under hösten 2018 inleddes processen med att förändra sättet att leda och styra staden. Mölndal har tidigare haft en traditionell målstyrning men är nu mitt i ett arbete att utveckla ett tillitsbaserat sätt att styra och leda. Fokus ska ligga på kärnverksamheten där brukarna, medborgarnas och medarbetarnas behov står i fokus. Utifrån det utvecklas stadens verksamheter.

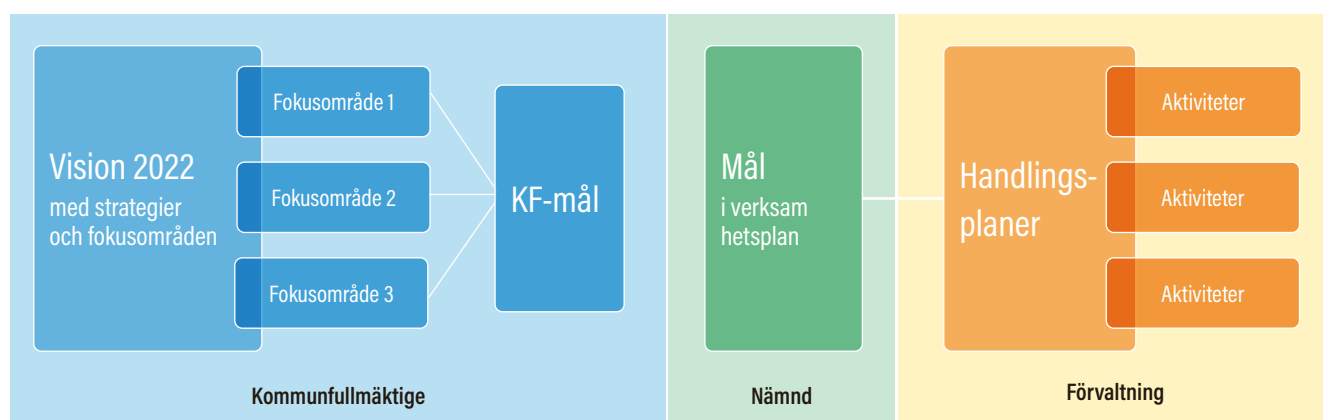
FOKUSOMRÅDE

En modig stad med tydlig historia

Mölndal har en sammanhållen och unik stadskänsla där vi använder våra historiska miljöer på nya spännande sätt. Vi har en tillgänglig, levande stad där människor möts och upplever tillit och mångfald. Den livfulla stadskärnan stärker hela Mölndals utveckling. Mod och framåtanda präglar hur vi tillsammans formar vår stad för framtiden.

Visionsstrategier

- Vi utvecklar en tät, vacker och sammanhållen stadskärna som består av Mölndals centrum, Forsåker och Kvarnbyn. Med en modern känsla i gestaltning och uttryck som knyter an till vår historia skapar vi ett Mölndal som speglar vår identitet.
- Vi utvecklar gemensamma mötesplatser där alla är välkomna och kan uppleva ett livaktigt kultur- och fritidsliv. I våra stadskvarter skapar vi ett blandat utbud av bostäder, handel och nöjen som gör det trivsamt att vistas i Mölndal.
- I dialog med Mölndalsborna skapar vi en livskraftig utveckling av Mölndal som stärker vår gemensamma identitet och stolthet.

FOKUSOMRÅDE

Mölnadal förstärker Västsverige

Vår kunskap och kreativitet förstärker Västsverige. I Mölnadal föds och utvecklas de bästa idéerna. Vi är ledande i arbetet med att utveckla smarta lösningar som stärker vår storstadsregion. Närheten till Göteborg är en tillgång för Mölnadal – vi är en attraktiv del av storstaden med en egen kreativ profil.

Visionsstrategier

- Vi utvecklar ett företagsvänligt klimat som gör att kunskapsintensiva och kreativa verksamheter väljer att etablera sig i Mölnadal.
- Vi driver samverkan mellan näringsliv, kommunen, skolor och lärosäten som skapar nya mötesplatser för ett starkare regionalt näringsliv. Vi skapar kreativa miljöer där människor från olika bakgrunder möts och nya tankar föds.
- Vi utvecklar ett livskraftigt samarbete med Göteborg och kringliggande kommuner som stärker vår gemensamma storstadsregion för framtiden.

FOKUSOMRÅDE

En hållbar stad där vi växer och mår bra

Mölnadal växer och vi blir fler. Unga människor söker sig till Mölnadal för att leva och bo. Här kan du styra dina livsval och nå din fulla potential. Alla får chansen. Här finns attraktiva bostäder och en grön livsmiljö. Smidiga kommunikationer gör det enkelt att besöka Mölnadal och att leva här. I Mölnadal blomstrar både stad och land.

Visionsstrategier

- Vi bygger attraktiva bostäder som främjar en blandning av människor och som möter bostadsbehoven hos olika generationer.
- Mölnadal utvecklar bra och attraktiva skolor där trygga elever når höga och jämna skolresultat. Tillsammans tar vi ett gemensamt ansvar för att barn och unga är delaktiga och mår bra.
- Vi verkar för en utveckling av Mölnadal som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar.

Foto: Lina Ikse

Kommunfullmäktiges mål 2021

Kommunfullmäktige fastställde 2013 "Vision 2022" som ligger till grund för de KF-mål och tillhörande Agenda 2030-mål som utgör en del av stadens budget. Agenda 2030 omfattar 17 globala mål för hållbar utveckling som alla världens länder enats om. Målet är att till 2030 genomföra en samhällsförändring som leder till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling som skyddar vår planet, utrotar fattigdom och genererar en god välfärd för alla människor. På lokal nivå har kommuner en stor del av ansvaret för genomförandet av de globala målen, eftersom flera av dem direkt eller indirekt omfattar det som i Sverige ingår i kommunernas grunduppdrag.

KF-målen, som pekar ut strategiska inriktningar för olika områden, bidrar till de globala målen. De flesta globala mål är på ett eller annat sätt relevanta för vart och ett av fullmäktiges mål. För att tydliggöra vilka mål och inom vilka områden, har direkta och indirekta kopplingarna mellan KF-mål och agendamål tagits fram. Målen och kopplingarna gäller för hela kommunkoncernen. Detta ska ses som inriktningar och vägvisare för vad som ska prioriteras inom stadens arbete den kommande mandatperioden.

Säkerställa likvärdig utbildning av hög kvalitet som främjar livslångt lärande

I förskolor och skolor skapar vi tillsammans förutsättningar för livslångt lärande. Varje barns potential ska tidigt tas till vara så att fler får förutsättningar för goda livsvillkor. Barn och elever ska ha tillgång till stimulerande miljöer som präglas av nytänkande och arbetsro. Med kunskaps- och framtidsorienterad utbildning förbereder vi barn, unga och vuxna för ett framtida arbetsliv.

Stärka förutsättningarna för växande näringsliv och arbetsmarknad

Goda förutsättningar för näringsliv och framgångsrika företag i Mölndal ska bibehållas och stärkas för att möjliggöra nya arbetstillfällen, tillväxt och ökad grad av egen försörjning. Vi tar bäst tillvara kompetens och attraherar talang genom nära samarbete med både näringsliv och regionala aktörer. Mölndal ska vara ledande avseende företagsklimat och innovation.

Utveckla en växande och trygg stad, tätort och landsbygd med god infrastruktur

I Mölndal ska medborgarna vara trygga. Mölndalsborna ges möjlighet att välja boendemiljö efter livssituation. Det ska vara enkelt att resa hållbart. I samhällsplaneringen säkerställs balansen mellan byggnation och naturområden. Samhällsservice och infrastruktur går i takt med tillväxten, nu med ökat fokus på Källered och Lindome.

Främja och stödja självständigt, gott och aktivt liv för alla åldrar

Mölndalsborna ska ha förutsättningar att påverka frågor som rör deras vardag, ingå i social gemenskap samt känna tillit till staden. Genom tidiga insatser förebygger vi utanförskap och bidrar till goda livsvillkor och psykiska hälsa under hela livet. Tillsammans med civilsamhället främjar vi ett rikt fritids- och kulturliv och möten mellan olika grupper och generationer.

Bedriva det miljö- och klimatarbete som krävs för långsiktigt hållbar utveckling

Den globala uppvärmningen är den största utmaningen i vår tid. Med klimatsmarta lösningar för effektiv resursanvändning, cirkulär ekonomi och hållbara transporter närmar vi oss fossiloberoende. För att stärka ekosystemtjänster bevaras den biologiska mångfalden genom sammanhängande grönområden, vattenmiljöer och odlingsbar mark.

Internt mål

Mölndals stad är en attraktiv arbetsgivare

Mölndals stad främjar medarbetares engagemang, kompetens och kreativitet. Staden karaktäriseras av en god arbetsmiljö som möjliggör ett hållbart arbetsliv. Stadens arbetsplatser präglas av delaktighet där medarbetare kan utvecklas och påverka. Ett modigt och tillitsfullt ledarskap möjliggör innovativa arbetssätt.

Ekonomisk översikt

Budget 2021 och plan 2022–2023

Sammanfattning

Historiska resultat stärker budgetläget

För 2021 budgeteras resultatet till 40,7 mnkr exklusive resultat vid försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. För planperioden 2022–2023 stannar motsvarande resultat på 28,5 mnkr respektive 30,7 mnkr. Budget/plan förutsätter en oförändrad skattesats på 20 kronor och 51 öre.

Utöver budgeterade resultat för den löpande ordinarie verksamheten tillkommer resultat vid försäljning av mark- och exploateringsstillgångar som för åren 2021–2023 uppgår till 207 mnkr, 94 mnkr respektive 101 mnkr. Under perioden 2021–2023 bedöms, med andra ord, sådana försäljningar generera ovanligt höga nivåer och prognostiseras därmed till totalt cirka 400 mnkr i resultateffekt. Det är försäljningar inom ramen för stora exploateringar som i budgeten disponeras för finansiering av investeringar. Stadens investerings- och exploateringsplanering under samma period omfattar netto 2,6 miljarder och efter beräknade försäljningsinkomster bedöms upplåningsbehovet uppgå till cirka 500 mnkr årligen 2022–2023.

Resultatnivåerna i budget/plan är inte helt i nivå med stadens finansiella mål om att nettokostnadernas andel av skatteintäkterna, sett över en treårsperiod, ska vara högst 98,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag exklusive effekten av resultat vid försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Budgeterade nivåer motiveras av de mycket starka resultat som, enligt utfall 2018–2019 och aktuell prognos för 2020, beräknas uppstå under treårsperioden närmast före den som nu är aktuell och det i kombination med en god ekonomisk ställning. Sett över en sexårsperiod där 2023 utgör sista året stannar genomsnittet på 97,3 procent exklusive effekten av resultat från försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Det har därför bedömts möjligt att inför fortsatt ställningstagande till planårens resultatnivåer både avvakta utvecklingen av nuvarande turbulenta omvärldsförutsättningar och skapa tid för fortsatt arbete med långsiktiga strategier för en balanserad utveckling av stadens ekonomi.

I budget/plan 2021–2023 tydliggörs de utmaningar som väntar Mölndal och hela kommunsektorn. Utöver de sedan länge kända långsiktiga utmaningarna kring välfärdens finansiering har coronapandemin inneburit att det nu tillkommit ovanligt osäkra planeringsförutsättningar även i ett mycket kortsiktigt perspektiv.

- Årets budgetarbete har präglats av att den ekonomiska utvecklingen är högst osäker och att prognoser och uppgifter om pandemirelaterade tillskott efterhand har förändrats med väsentliga belopp. Ekonomin har vänt tydligt uppåt sedan våren vilket märks i prognoserna över skatteunderlaget. Men pandemin styr hur återhämtningen utvecklar sig och därmed är bedömningen av både skatteunderlag och konjunktorens respektive pandemins påverkan på kostnadsutvecklingen betydligt osäkrare än normalt. Det är inte osannolikt att en del ställningstaganden måste omprövas under löpande år. Ett exempel är behovet av budgetnivå för ekonomiskt bistånd.

- Under 2020 väntas kommunerna få mycket starka resultat till följd av att staten skjutit till stora tillfälliga statsbidrag på grund av den pågående pandemin. Det är en bild som överensstämmer med nuvarande prognoser för Mölndal. Överskotten beror bland annat på att skatteintäkterna, på kortare sikt, inte har påverkats i förväntad omfattning, bland annat genom att de statliga åtgärderna såsom korttidspermitteringsregler samt förstärkta arbetslöshetsersättningar påverkar positivt i kombination med stigande pensionsinkomster. Dessutom har ekonomin i kommunerna påverkats positivt av minskad efterfrågan på vissa verksamheter och många kommuner har dessutom redan under 2019 påbörjat effektiviseringar för att hantera den demografiska situationen. Från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, påtalas att de starka resultaten under 2020 riskerar att skapa förväntningar som kommunerna inte har möjlighet att leva upp till. De långsiktiga utmaningarna kvarstår och till det kommer att pandemins effekter på ekonomin förväntas bli långvarig. Samtidigt är det positivt att de starka resultaten kan användas för att sänka resultatkraven i nuvarande budgetarbete för att därigenom skapa utrymme för att hantera utmaningarna i ett mer långsiktigt arbete.
- Kommunernas långsiktiga utmaningar kvarstår genom den demografiska utveckling som innebär att landets befolkningsförändringar under kommande år leder till en markant minskning av andelen invånare i arbetsför ålder. Personalförsörjningen i välfärden väntas bli en stor utmaning och färre ska dessutom försörja fler. Till det kommer nu risken för återkommande pandemiutbrott. Den ekonomiska belastningen på kommunerna fördelas lika genom det kommunala skatteutjämnningssystemet.
- Staden växer och det krävs ombyggnader och nybyggnader för att fler invånare ska få plats i de kommunala lokalerna och anläggningarna. Samtidigt genomfördes många investeringar under 60-, 70- och 80-talen då det skedde en kraftig expansion av kommunernas verksamhet och det innebär att det nu finns stora behov av underhåll och återinvesteringar.
- Inför 2020 beslutade riksdagen om förändringar i det kommunala kostnadsutjämnningssystemet. Fullt genomfört påverkas Mölndal negativt med cirka 38 mnkr om befolkningssammansättningen relativt andra kommuner inte förändras. Genom införandebidrag begränsades belastningen 2020 till cirka 17,5 mnkr, medan genomslaget 2021 bedöms öka till 35 mnkr.

Investeringar

Budget/plan 2021–2023 omfattar planerade bruttoinvesteringar på 3,9 miljarder som enligt planerna ska finansieras med 1,3 miljarder i investeringsbidrag samt drygt 400 mnkr i form av försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Enligt den prognos som redovisades i delårsrapporten beräknas bruttoinvesteringarna för 2020 uppgå till närmare 730 mnkr

som finansieras med drygt 190 mnkr i investeringsbidrag medan försäljningarna bedöms stanna på 30 mnkr. Nuvarande investeringsnivåer ligger långt över historiska nivåer. Som nämnts tidigare är bakgrunden att Mölndal i likhet med övriga kommuner nu behöver reinvestera i de verksamhetsfastigheter som byggdes under 60-, 70- och 80-talen då den kommunala servicen växte i hög takt. Många skolor, förskolor och, inte minst, idrottsanläggningar byggdes under denna tid och nu krävs åtgärder i form av ny- eller ombyggnad. För Mölndal gäller samtidigt att staden är under kraftig tillväxt, vilket kräver utbyggnad av både infrastruktur och verksamhetslokaler. Dessutom pågår för närvarande stadens största investering någonsin i form av ett nytt badhus med en total projektbudget på ungefär 500 mnkr.

Kommunernas investeringar kan finansieras genom avskrivningar, positivt resultat, inkomster av försäljning, användning av befintlig likviditet eller extern upplåning. Bedömningen är att det kommer att uppstå ett behov av extern upplåning som går från noll för staden, exklusive bolag, till en miljard vid planperiodens slut. Under perioden sker samtidigt en betydande ökning av kapitalkostnader och övriga driftkostnader med anledning av investeringarna. Det bör också beaktas att de externa räntekostnaderna bedöms ligga på en relativt låg nivå under planperioden, men att upplåningen innebär att staden kommer att bli mer exponerad för ränterisker.

Omvärldsanalys

Den framtida ekonomiska utvecklingen bedöms som mycket osäker, både i Sverige och internationellt. SKR har sedan coronapandemin bröt ut i våras inte utfärdat något som de vill beteckna som egentliga prognoser eller kalkyler utan endast vad de benämner som scenarion. Då allt fler parametrar finns tillgängliga gör SKR nu en prognos för resterande del av 2020, men fortfarande görs det bara scenarion på längre sikt. Något ordinarie konjunkturförlopp går inte att förutse under rådande förutsättningar bland annat beroende på de omfattande statliga stimulanser som görs av regeringar både i Sverige och i omvärlden. Den ekonomiska utvecklingen påverkas också av hur smittspridningen av coronaviruset kommer att utvecklas framöver.

Internationella ekonomiska förutsättningar

Coronapandemin har i många länder medfört det största BNP-fallet i modern tid vilket har skapat ett brant fall av produktion, inkomster och sysselsättning. I oktober uppskattar till exempel Handelsbanken att globalt BNP kommer att sjunka med 4,1 procent under 2020. Att konjunkturedgången slagit olika mellan världens länder beror dels på hur de restriktioner som införts för att stoppa smittspridningen har utformats, dels på hur strukturen för bland annat demografi och näringsliv ser ut, vilken typ av produktion och/eller tjänster som landet i huvudsak producerar. Den ekonomiska aktiviteten har under andra halvåret åter börjat komma igång och för 2021 och 2022 spår Handelsbanken en uppgång i globalt BNP på 5,1 respektive 3,5 procent. Den väntade uppgången i BNP är dock beroende av hur pandemin kommer att utvecklas framöver. Efter ett historiskt ras i våras har det andra halvåret 2020 inletts med en kraftig reky i den ekonomiska aktiviteten. Det finns

dock tecken på att återhämtningen framöver kommer bli mer trevande. Även om antalet smittade har ökat på många ställen runt om i världen, däribland i Europa, under den senaste tiden så är fokus nu på lokala, snarare än nationella, nedstängningar och restriktioner vid behov. Trots att den ekonomiska aktiviteten har ökat så är läget för den globala ekonomin och handeln ännu inte normaliserad vilket påverkar återhämtningen. Flera bedömare, däribland SKR och Handelsbanken, tror dock att botten i världsekonomin är passerad även om uppväxlingen och en ökning av investeringstakten kommer att ta tid.

Många länders regeringar har vidtagit omfattande stimulanspaket för att motverka de negativa ekonomiska konsekvenserna. Hur väl dessa slår ut kommer att ha stor betydelse för hur djup och långvarig lågkonjunkturen blir men åtgärderna kan även komma att påverka inriktningen för den internationella handeln framöver exempelvis då det gäller globalisering, klimatfrågan och demokrati. Stimulanspaketen påverkar även ländernas skuldsättningsgrad, vilket i sin tur troligen kommer öka räntekostnaderna för lånen och därmed utrymmet i de offentliga finanserna på sikt. Världens börser har efter ett inledande fall återhämtat sig på ett betydande sätt. Detta får anses vara en effekt av de stimulansåtgärder som många centralbanker har genomfört. Risken för konkurs har dessutom minskat till följd av ovan nämnda åtgärder från ländernas regeringar. Det råder dock en begränsad möjlighet att bedriva en expansiv penningpolitik för att öka på investeringarna med tanke på de redan låga styrräntorna världen över.

Prognoserna för världsekonomin de kommande åren var generellt svaga redan innan coronapandemin bröt ut. SKR bedömde i början av 2020 att tillväxten i global BNP skulle bli den svagaste på tio år och att den historiska tillväxttrenden inte såg ut att kunna uppnås. Orsakerna bakom den allmänna konjunkturförsvagningen förklarades då bland annat med geopolitiska spänningar samt försämrade och oklara förutsättningar för den internationella handeln bland annat beroende på diverse tullutspel samt påverkan av Brexit. Dessa risker och utmaningar finns fortfarande kvar.

Sveriges ekonomiska förutsättningar

Både SKR och Handelsbanken bedömer att botten i den svenska ekonomin verkar vara nådd och att aktiviteten nu väntas stiga. Regeringen räknar också med en högre tillväxt under andra halvåret 2020 för BNP och sysselsättning jämfört med i våras. Detta bör till viss del förstås utifrån att nedgången i ekonomin under första halvåret blivit större än vad som tidigare beräknats, ökningen av BNP sker därmed från en lägre nivå. Nedgången i BNP under andra kvartalet uppgick enligt SCB till 8,6 procent. Konjunkturinstitutet skriver att pandemin slagit hårt mot stora delar av näringslivet men i konjunkturbarometern från slutet av oktober visar indikatorn på förbättrat läge inom samtliga sektorer. I höstens budgetproposition, som presenterades i september, beräknar regeringen minskningen av BNP till 4,9 procent på helår för 2020. I SKR:s ekonomirapport i oktober framgår att de flesta bedömare nu landar på en minskning av BNP på mellan 3,0 och 4,0 procent för 2020.

Med jämna mellanrum under året presenterar SKR prognoser över skatteunderlagets utveckling. Den prognos som tillämpats i budgetförslaget presenterades den 1 oktober 2020.

Jämförelse mellan olika skatteunderlagsprognoser, årlig procentuell förändring, tabell 1

SKR	2019	2020	2021	2022	2023	2019–23
okt -20 ¹	2,8	1,9	1,5	3,5	3,9	14,5
aug-20	2,8	2,4	1,3	3,9	4,0	15,2
apr-20	2,2	0,9	3,5	3,7	3,8	14,9
feb-20	3,2	2,4	3,1	3,8	3,8	17,4
okt -19 ²	3,2	2,5	3,2	3,9	3,7	17,6

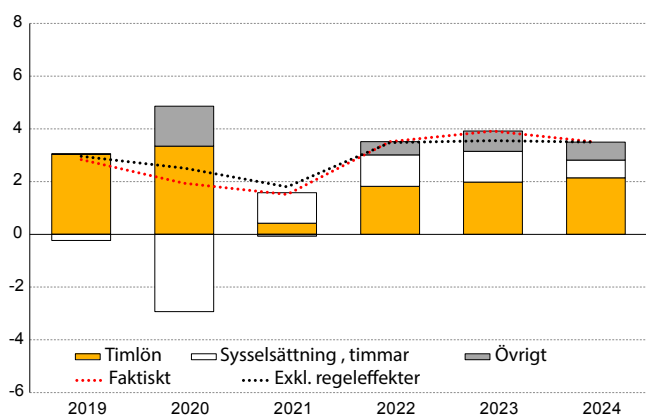
1) Använd i budget/plan 2021–2023.

2) Använd i budget/plan 2020–2022.

Som nämnts tidigare var Sveriges ekonomi redan före pandemin inne i en avmattning jämfört med tidigare års långvariga högkonjunktur. Skatteunderlagets ökningstakt för 2019 bedöms ha saktat ned med ungefär en procent mot 2018, främst på grund av minskat antal arbetade timmar. Det är dock betydligt mindre än vad SKR trodde i april. En bidragande orsak är sannolikt att färre näringsidkare än beräknat använt sig av möjligheten att sätta av vinst till en periodiseringsfond vilket påverkar nivån på de beskattningsbara inkomsterna. Under 2020 väntas skatteunderlagstillväxten att bromsa in ytterligare på grund av fortsatt kraftig minskning av antalet arbetade timmar. Det statliga permitteringsstödet har lett till att utbetalda löner ändå har ökat men samtidigt har medelarbetstiden minskat, vilket gjort att lönesumman enligt SKR nästan inte har ökat alls. Beräkningen av lönesumman påverkas också av osäkerheten som de uppskjutna avtalsförhandlingarna medför. Detta motverkas dock av att de beskattningsbara inkomsterna från andra ersättningar ökat till följd av exempelvis högre arbetslöshet och sjukfrånvaro. Enligt SKR väntas skatteunderlaget därför öka med en bit över två procent under 2020. Under 2021 spås konjunkturen förbättras vilket medför att antalet arbetade timmar och därmed lönesumman utvecklas mer gynnsamt. Däremot kommer utvecklingen av skatteunderlagstillväxten att hållas tillbaka eftersom de beskattningsbara sociala ersättningarna samt pensionsunderlaget väntas avta i takt med att regeringens coronaåtgärder upphör. Både SKR och regeringen bedömer en stark sysselsättningstillväxt, tilltagande löneökningar och ett växande skatteunderlag under 2022–2023. Konjunkturen väntas enligt regeringen vara i balans 2023 medan SKR tror på balans först 2024.

Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Oktober 2020, procent respektive procentenheter, diagram 1

Källa: Skatteverket och SKR.

I diagram 1 illustreras SKR:s aktuella bedömningar av skatteunderlagsutvecklingen och dess beståndsdelar, som tidigare nämnts är betydligt mer osäkra än vanligt. Inflationen påverkar skatteunderlaget och för kommunernas ekonomi är det väsentligt att studera tillväxten i skatteunderlaget justerat för pris- och löneökningar. Av diagrammet framgår tydligt hur tillväxten i det reala skatteunderlaget fortsätter att sjunka fram till år 2021. Under slutet på 2020 beräknas viss återhämtning i sysselsättningen som även antas fortsätta under nästa år. Samtidigt fasas permitteringslöner ut, utbetalningarna av sjuklöner väntas återgå till mer normala nivåer och uppräknningen av inkomstrelaterade pensioner väntas bli låg. Sammanfattningsvis beräknas skatteunderlagets ökningstakt under 2021 bli lägre än i år. Enligt SKR stannar skatteunderlagstillväxten en bit under det genomsnitt som gällt under de senaste konjunkturcyklerna. För perioden 2022–2024 väntas skatteunderlagets tillväxt ligga ungefär i paritet med genomsnittet för de senaste konjunkturcyklerna, trots den dämpade nominella tillväxten i inkomsterna.

Arbetslösheten beräknas enligt flera bedömare uppgå till mellan nio och tio procent vid årsskiftet 2020/2021, för att öka ytterligare något under 2021 innan den sjunker igen under 2022 och 2023. Som nämnts ovan är det dock inkomsterna och inte arbetslösheten som påverkar det kommunala skatteunderlaget, däremot kan arbetslösheten ha betydande effekt på andra delar av den kommunala verksamheten.

De statliga stimulanserna medför att ett underskott kommer att uppstå i de offentliga finanserna under 2020. Sverige gick dock in i krisen med en låg statsskuld och utrymme för statliga satsningar anses finnas. Skuldkvoten väntas minska igen från 2022 och framåt i takt med den ekonomiska återhämtning som väntas.

Kommunernas ekonomiska förutsättningar

Den svaga svenska konjunkturen till följd av pandemin adderar till de strukturella utmaningar som dessutom präglar ekonomin för kommuner och regioner under kommande år. Det har länge varnats för att kommunernas ekonomi och förutsättningar för att bedriva verksamhet kommer att försämrats i takt med att befolkningen växer och dess sammansättning ändras. En större andel av, samt fler, yngre och äldre som generellt har ett större behov av kommunal verksamhet, medför förutom behov av utökad verksamhet även att försörjningsbördan för de i arbetsför ålder ökar. Till detta kommer kostnadsökningar till följd av investeringar dels kopplade till den växande befolkningen, dels för att renovera eller ersätta äldre lokaler. Under senare år har det varit svårt att rekrytera personal inom olika områden, vilket lett till ökade löne- och pensionskostnader. Lågkonjunktur tenderar dock att minska rörligheten i personalstyrkan samtidigt som fler söker sig till offentlig sektor för arbete. Ökningstakten för löner och konsumentpriser har revideras ner av SKR både för innevarande samt kommande år. Kommunerna ska dessutom leva upp till de krav som följer av statliga reformer samt möta ökande krav på verksamhetens omfattning och kvalitet från exempelvis medborgare och brukare över tid.

Under åren av högkonjunktur har kommunsektorn som helhet kunnat möta ökade krav på verksamheten utan resultatförsämringar eller skattehöjningar, bland annat med hjälp av

ökade skatteintäkter till följd av högre sysselsättning, rea- och exploateringsvinster, positiva finansnetton samt omfattande ersättningar från staten för nyanlända. I takt med att behoven från de demografiska förändringarna har ökat och konjunkturen försämrats har dock många kommuners ekonomiska situation blivit svårare. Inför 2020 beslutade ett 60-tal kommuner om en höjd skattesats. Som nämnts ovan har regeringen i samband med pandemin infört flertalet åtgärder, däribland har de generella statsbidragen till kommunerna tillfälligt höjts. Detta har medfört att många kommuner visar överskott under 2020 då kostnaderna ofta inte har ökat i motsvarande omfattning. Enligt finansdepartementet uppgår kommunsektorns prognostiserade överskott för året till ungefär fyra procent.

Som nämnts tidigare kommer de utmaningar som fanns före pandemin att fortfarande finnas kvar. Detta medför att de besparingar och omstruktureringar som det talades om före corona i grunden kvarstår som ett strukturellt problem.

Mölnalds prognos över skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Förutom prognoserna över skatteunderlagets utveckling i riket påverkas intäkterna av utfall i det kommunala skatteutjämningsystemet samt statliga beslut om tillskott i form av generella statsbidrag där de nu aktuella förändringarna har benämnts välfärdsmiljarder. Vilka intäkter staden får av skatteunderlaget styrs främst av den egna skattesatsen. Mölnalds skattesats är 20 kronor och 51 öre under 2020 och förutsetts i budget/plan 2021–2023 vara oförändrad. En annan avgörande faktor både för det kommunala inkomst- och kostnadsutjämningsystemet är hur den egna befolkningen utvecklas. Den kommunala inkomstutjämningsen innebär en långtgående utjämnning där rikets skatteunderlag fördelas per invånare.

Mölnalds befolkning växer och därmed ökar skatteintäkterna även tack vare fler invånare. Under åren 2017 och 2018 låg Mölnald på en rekordhög ökningstakt med 1 656 invånare 2017 och 2 031 invånare 2018, det motsvarar 2,6 respektive 3,1 procent. Ökningen under 2019 stannade på 1,8 procent, eller 1 212 invånare. Under 2020 ökar befolkningen i en betydligt långsammare takt och utvecklingen månad för månad har skiljt sig åt markant jämfört med tidigare. I vissa avseenden uppvisar 2020 nya mönster vilka i okänd grad är kopplade till den pågående pandemin. Prognosen för 2020 ligger på en ökning med endast 578 invånare eller 0,8 procent. Det skulle innebära att stadens invånarantal är uppe i nästan 70 000 vid årsskiftet. Ökningstakten de kommande två åren är mer blygsam än tidigare och stannar på cirka 700 respektive 900 personer, 1,0 respektive 1,2 procent, för att sedan stiga till cirka 1 200 personer, eller 1,7 procent. Mölnald befinner sig fortsatt i ett expansivt skede vilket gör att det är svårt att bedöma befolkningsutvecklingen och därmed skatteintäkterna utöver de svårigheter som redan ligger i konjunkturprognoserna.

Mölnald har tidigare varit berättigad till eftersläpningsersättning, drygt 70 mnkr 2019 och knappt 22 mnkr 2020, men för 2021–2022 finns ingen sådan positiv effekt medräknad. Däremot ser det ut att åter vara aktuellt för 2023, men då med endast drygt en mnkr. Kriteriet är en genomsnittlig befolkningsökning på minst 1,2 procent för de fyra första åren i en femårsperiod samt 1,2 procent det femte året. För de invånare

som överstiger 1,2 procent får kommunen dubbla skatteintäkter som en engångseffekt under det kommande året.

Utöver en långsammare ökningstakt för skatteunderlaget i riket får Mölnald ett försämrat utfall i kostnadsutjämningsystemet, inte bara på grund av förändringar i modellen som gäller från och med 2020, utan även beroende på att stadens förutsättningar bedöms förbättras relativt övriga kommuner. Kostnadsutjämningsen beräknas på befolkningen den 31 december två år före budgetåret. Mölnalds höga takt i befolkningsökningen har inneburit att ålderssammansättningen förändrats genom att främst andelen äldre blivit lägre, se tabell 2. De åldersgrupper som presenteras i tabellen är främst de som styr kommunernas utfall i kostnadsutjämningsen. Mölnald förlorar främst i åldersgrupperna för de som är 65–79 år och 90 år och äldre. Stadens avgift i kostnadsutjämningsen stiger därför med cirka 20 mnkr.

Andel av totalbefolkningen i olika åldersgrupper, förändring mellan 2018–2019, tabell 2

Förändring i procent	1–5 år	7–15 år	16–18 år	65–79 år	80–89 år	90– år
Mölnald	0,00	0,06	0,04	-0,13	0,00	-0,06
Riket	-0,04	-0,08	0,03	0,01	0,09	0,00

Skatteintäkterna är den helt dominerande intäktskällan för kommunen. Genom gällande skatteutjämningsystem är det utvecklingen av skatteunderlaget i hela riket, inte skattekraften för invånarna i respektive kommun, som styr storleken på skatteintäkter och inkomstutjämningsen. Den egna kommunens skattesats styr dock skatteintäkterna för den del av det garanterade skatteunderlaget som motsvarar vad som genererats i skatteunderlag från de egna invånarna. För resterande del tillämpas en genomsnittsskattesats. Budgeterade skatteintäkter ska alltså bedömas utifrån prognos över både sysselsättningsnivå och löneökningstakt både det aktuella budgetåret och året före budgetåret samt dessutom med utgångspunkt från preliminär taxering avseende året dessförinnan. Skatteintäkterna för 2021 bygger därmed på antaganden om skatteunderlagets storlek i hela riket 2019, 2020 och 2021.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2021 beslutat om en höjning av de generella statsbidragen för att stärka förutsättningarna för kommunerna att utveckla välfärdens verksamheter. För Mölnalds del uppgår dessa till 47 mnkr i budget 2021 och 23,5 mnkr i plan 2022.

Pensioner

Pensionsåtagandet minskar de kommande åren

Stadens pensionsredovisning sker enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, efter den så kallade blandmodellen. Det innebär att alla pensionsförpliktelser som tjänats in före 1998 inte redovisas som skuld eller avsättning utan det är endast utbetalningarna som redovisas som en kostnad i resultaträkningen. De beräknade framtida kostnaderna för utbetalningarna redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensionsförpliktelser som tjänats in från och med 1998 redovisas däremot som en avsättning i balansräkningen.

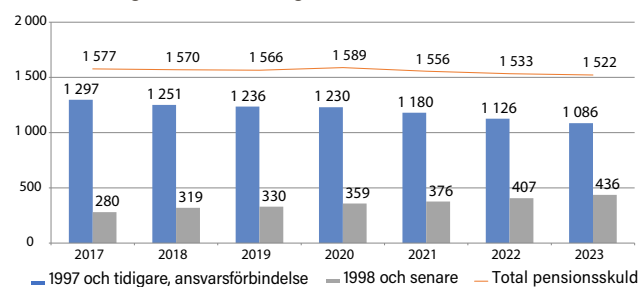
Pensionskulden har tidvis utvecklats mycket ryckigt. Det beror på speciella förhållanden som till exempel förändring

i antaganden kring inkomstbasbelopp och inflation samt samordningen med det allmänna pensionssystemet. Skulden påverkas också av den så kallade RIPS-räntan som ligger till grund för beräkningen av pensionsskuldens storlek. SKR fattar i juni beslut om RIPS-räntans storlek för innevarande år. För 2020 ligger räntan på en procent, det är i skrivande stund oklart vilken nivå den kommer hamna på för 2021 men indikation finns på att räntan kommer att ändras framöver bland annat beroende på en ny beräkning av mäns medellivslängd.

Pensionskulden har under senare år även påverkats kraftigt av att fler anställda fått rätt till förmånsbestämd ålderspension till följd av de lönesatningar som gjorts på akademikergrupper som exempelvis lärare och socialsekreterare.

Mölnalds pensionsåtagande har minskat under de senaste åren, och bortsett från 2020, tenderar minskningen att fortsätta. Precis som för andra kommuner i Sverige har ansvarsförbindelsen för de pensioner som tjänats in före 1998 börjat minska samtidigt som kostnaderna för pensioner intjänade 1998 och senare ökar. Att skulden minskar förklaras av att utbetalningarna överstiger värdeförändringen vilket i huvudsak förklaras av förändrad demografi i kombination med långvarig låg ränte- och basbeloppsuppräknig.

Pensionsåtagande, mnkr, diagram 2

Beräkning 2020–2023 enligt prognos från KPA i augusti 2020.

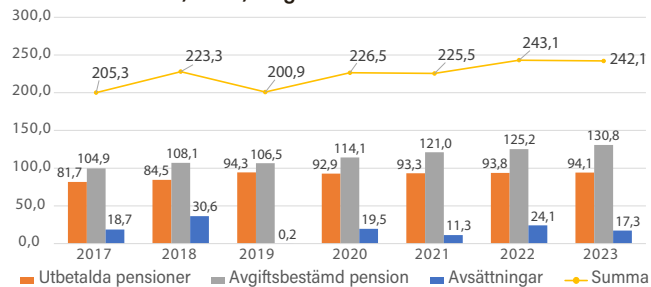
Pensionskostnaderna väntas öka framöver

Kommunens pensionskostnader avser både kostnader till de som redan gått i pension och för de som nu arbetar. För de som redan gått i pension blir kostnaden för kommunen att upprätthålla värdet på kvarvarande pensioner som ska utbetalas i framtiden. Här utgör den skuld som ingår i ansvarsförbindelsen och inte redovisas i balansräkningen den största delen. I budgeten beaktas därför, som tidigare nämnts, endast utbetalningarna. Själva ansvarsförbindelsen räknas upp med basbeloppsförändringar och ränteantaganden.

För de som nu arbetar är pensionskostnaden den avgift på 4,5 procent som varje anställd får utbetalt för att placera själv samt den tjänstepension som hänger samman med löneandelar över 7,5 basbelopp. För de som tjänar över 7,5 gånger prisbasbeloppet och är födda före 1986 bildas en ny skuld för den förmånsbestämda ålderspensionen. Varje nämnd belastas för detta med ett internt personalomkostnadspålägg.

Under kommande år väntas kostnaderna för pensioner öka för kommunerna. I Mölnald beräknas pensionskostnaderna öka med ungefär 16 mnkr fram till år 2023.

Pensionskostnad¹, mnkr, diagram 3

Beräkning 2020–2023 enligt prognos från KPA i augusti.

¹ Exklusive finansiell kostnad.

Nämndförslag till budget/plan

Nämndernas förslag till budget 2021 och plan för 2022–2023 har huvudsakligen följt intentionerna i både budgetprocess och anvisningar, men förslagen till verksamhetsförändringar låg på en högre nivå än vad som fanns inlagt i den befintliga planen. Nämndernas förslag på kompensation för volymökningar, utökad verksamhet eller kvalitetshöjningar har övervägts och en del sådana ingår nu i förslaget till budget/plan 2021–2023, liksom väsentliga omprioriteringar inom verksamheten. Budget/plan innehåller även poster som avser effektivisering/prioritering/digitalisering inom respektive nämnds verksamhetsområde för att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Nämndernas utrymme ökar med 83 mnkr

Jämfört med nämndernas reviderade kommunbidrag 2020 innebär budgeten för 2021 att det ekonomiska utrymmet ökar med 83 mnkr. Här ingår budgetmässiga volymökningar på 78 mnkr. Samtidigt sker nedjusteringar av nämndernas utrymme med 29 mnkr framförallt för tillfälliga medel i samband med coronapandemin, lägre arbetsgivaravgifter för unga, färre barn i förskola och pedagogisk omsorg, lägre behov av boenden för nyanlända, avskaffande av busslinje 767, förändrat fritidsskort i kollektivtrafiken för ungdomar, samt minskad avgift för räddningstjänst. Dessutom ingår 24 mnkr i avdrag med en förväntan om effektivisering, prioritering och digitalisering i verksamheten.

I nämndernas tillskott ingår kompensation för uppräknig med 58 mnkr vilket i princip motsvarar 1,5 procent. Kompensationen grundar sig på SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV, med en justering efter en sammanvägning av diverse faktorer så som lön, pris och utgångsläge från föregående år. Löneökningar har beräknats med ett antagande om helårsutfallet av lönerörelsen 2020, det så kallade överhänget, samt ett utrymme för löneökningar avseende 2021. Dessutom finns ett centralt anslag att vid behov fördela efter prioritering av kommunstyrelsen genom arbetsgivar- och organisationsutskottet. Övrigt centralt utrymme är avsatt för att möta den stora osäkerheten kring konjunkturen på både intäkt- och kostnadssidan.

Det har dessutom skett en del tekniska justeringar som är kostnadsneutrala för nämnderna och i huvudsak omfattar omfördelning av interna lokalyror samt sänkning av internräntan.

Totalt kommunbidrag per nämnd, tabell 3

mnr	2020	2021	procent
Byggnadsnämnden	13,9	16,0	15,1
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	216,6	238,2	10,0
Kultur- och fritidsnämnden	172,2	174,8	1,5
Miljönämnden	12,7	12,8	0,8
Servicenämnden	5,6	4,3	-23,2
Skolnämnden	1 491,4	1 509,0	1,2
Social- och arbetsmarknadsnämnden	342,0	341,9	0,0
Tekniska nämnden	166,8	177,1	6,2
Utbildningsnämnden	338,5	350,0	3,4
Vård- och omsorgsnämnden	1 088,9	1 107,3	1,7
Summa	3 848,6	3 931,4¹	2,4

1) OBS! Ovan redovisas kommunbidragen exklusive tekniska justeringar. Dessa påverkar inte nämndernas egentliga ekonomiska utrymme och ska därför inte ingå vid analys av förändringen.

I tabell 3 redovisas den procentuella förändringen mellan nämndernas kommunbidrag 2020 och budget 2021. Vid beräkningen har effekten av de tekniska justeringar som inte påverkar nettokostnaden eliminerats. Den sammanlagda ökningen av nämndernas kommunbidrag är 2,4 procent.

Inom **byggnadsnämnden** återställs delar av den tidigare tillfälliga konjunkturjustering som gjordes i samband med högkonjunkturen på grund av väntad konjunkturedgång. Dessutom tillförs medel för tillsynshandläggare.

Kommunstyrelsen får bland annat tillskott för kostnader kopplade till fastighetsavdelningens större projekt så som rivnings-, sanerings- och paviljongkostnader samt reinvesteringsprojekt, Officeuppgärdering, medel för en projektorganisation/utredningar kring ny tågstation samt för centraliserad upphandlingsfunktion. Medel tillförs även för personalresurser kopplade till digitalisering, sociala investeringar för fler nyanlända kvinnor i arbete, Brå-samordnare, projektmedel för Campus Mölndal, strategiskt klimatarbete samt visionsarbete. Därutöver avgår bland annat del av tillfälligt utrymme för kostnader relaterade till corona samt medel för räddningstjänstförbundet.

Kultur- och fritidsnämnden får tillskott för diverse drift- och kapitalkostnadseffekter av investeringar i idrottsanläggningar och inventarier, underhåll av Ekenhallen, täckning av full hyra för Åby mötesplats, förstudie eventuell flytt av stadsmuseet till Forsåkersområdet, utredning av samlokalisering av mötesplats och bibliotek i samband med utveckling av Lindome centrum samt medel för firande av Mölndals stads 50-årsjubileum som kommun.

Hos **servicenämnden** görs avdrag för den återstående delen av det tillfälliga tillskottet för införandet av stadens kommungemensamma kundtjänst, Kontaktcenter Mölndal.

Skolnämndens budgetutrymme ökar för fler elever inom grundskola samt drifteffekter på grund av ny-, om-, och tillbyggnader av skol- och förskolelokaler. Dock avgår medel för lägre antal barn och elever inom förskola och fritidshem samt för effektivisering av lokalanvändande.

Inom **social- och arbetsmarknadsnämnden** görs ett avdrag för minskat behov av boenden för nyanlända.

Inom **tekniska nämnden** ges kompensation för ökade drift- och kapitalkostnader i samband med nyanläggningar, åtgärder för arbete med underhållsskuld av beläggning, belysning och konstbyggnader enligt gatuplan, ökade kostnader för färdtjänst och flexlinje, underhåll och genomförande av kontrollprogram efter sluttäckning av Kikåsdeponin samt ökat bidrag till vägföreningar. Fritidskortet för ungdomar förändras från Regionen runt till att gälla Mölndal, Göteborg, Partille och Öckerö motsvarande zon A. Tillköpet av busslinje 767 längs Spårhagavägen avslutas på grund av få antal resande.

Utbildningsnämnden kompenseras för fler antal elever i gymnasieålder, ökade behov och därmed högre prisnivå inom gymnasiesärskolan, budgetanpassning inom gymnasieskolan samt för ökat behov inom vuxenutbildningen i och med rätten till komvux. Dessutom tillförs medel för digitala verktyg inom vuxenutbildningen samt till studie- och yrkesvägledare för vuxna. Utöver detta avgår medel avseende effektivisering genom digitalisering samt medel för att etablera ny gymnasieverksamhet.

Vård- och omsorgsnämnden får tillskott för fler boendeplatser inom LSS, volymökning inom äldreomsorgen samt digitalisering.

En närmare specifikation av siffrorna i form av de verksamhetsförändringar som sker mellan åren, återfinns i avsnittet verksamhet per nämnd.

Planåren innehåller volymökningar

I tabellen nedan redovisas de volymförändringar som sker

mellan åren under planperioden. Tillkommande och avgående poster redovisas i förhållande till föregående år.

Volymförändring per år, mnkr, tabell 4

Åtgärd	2021	2022	2023	Åtgärd	2021	2022	2023
Återställning av tillfällig konjunkturjustering av kommunbidraget på grund av väntad konjunktumedgång	1,0			Förändrat barnantal, förskola och pedagogisk omsorg	-6,3	5,5	4,1
Tillsynshandläggare	0,8			Ny-, om- och tillbyggnad skollokaler, 80% kompensation	2,9	1,4	1,8
GIS-ingenjör samt licensavgifter, konsultkostnader etc			1,4	Ny-, om- och tillbyggnad förskolelokaler, 80% kompensation	1,5	3,0	6,2
Allmänna val		1,0	-1,0	Effektivare lokalanvändning	-2,0	-6,0	-6,0
Officeuppgrädering	2,0	-4,0		Läroassistenter		1,5	
System för synpunktshantering går över till Kontaktcenter	-0,1			Minskat behov boenden nyanlända	-1,0		
Attest av fakturor via app	0,1			Ökat behov av köpta platser barn och unga			5,4
Driftseffekter av reinvesteringar, ska fördelas till nämnder	1,9	4,2	4,3	Tillkommande kapitalkostnader med anledning av investeringar	1,7	3,1	3,9
Driftsschablon internhyra		5,0	12,0	Underhåll av utökade och/eller mer skötselintensiva ytor och vägar samt park och naturområden, investering	0,1		0,2
Evakueringspaviljonger, rivning och sanering, huvudsakligen skola, förskola	10,7	-0,7	2,4	Ökade driftkostnader pga ökad belastning på spår och leder		0,5	0,5
Utvecklingsbidrag Universeum avgår	-0,4			Underhåll av utökade och/eller mer skötselintensiva ytor och vägar samt park och naturområden, exploatering	0,9	0,6	1,3
Källered BID		-0,5		Underhållsskuld för beläggning enligt gatuplan	1,2	-0,6	-0,6
Räddningstjänstförbundet	-1,4			Underhållsskuld för belysning enligt gatuplan	1,1	-0,5	-0,6
Ökade redovisningskrav på leasing	0,3			Underhållsskuld för konstbyggnader enligt gatuplan	2,4	-1,2	-1,2
Platsutvecklare, 80% tjänst		0,6		Ökade kostnader för färdtjänsten	1,5	0,2	0,2
Utredningar/projektorganisation inom PEU, ny tågstation	1,0			Kontroll av Kikås avslutade deponi	0,8		
Effektivare inköp genom centraliserade upphandlingar, 0,5% 2022 och ytterligare 0,5% 2023, ska fördelas till nämnder		-3,0	-3,0	Ökade kostnader för flexlinjen	0,5		
Centraliserad upphandlingsfunktion	1,3	0,8	-0,4	Ökade bidrag vägföreningar	0,9		
Personalresurs digitalisering	2,1			Busslinje 767 avskaffas	-1,0		
Sociala investeringar	2,5			Nuvarande fritidskort, Regionen runt, avskaffas	-2,4	-3,1	
Projektmedel Campus Mölndal	0,7	-0,7		Fritidskort ny zonindelning, zon A	1,5	1,4	
Brå-samordnare	0,7			Förändrat elevantal, gymnasieskolan	1,6	5,1	7,4
Central resurs för strategiskt klimatarbete	0,7			Förändrat elevantal, gymnasiesärskolan	0,4	0,4	0,4
Ökad avverkning av skog		-1,0		Extra utbildningsinsatser vux i och med corona	2,4	-0,7	-1,7
Visionsarbete	0,5	-0,5		Etablering av ny gymnasieverksamhet	-0,6		2,3
Nivåhöjning ks förfogande	7,7			Rätt till komvux	1,5		
Tillfälligt tillskott corona, avgår	-10,0			Kompensation prisnivå gymnasiesärskolan	1,0		
Näridrottsplatser	0,1	0,1		Uppföljning budgetanpassning gymnasieskola 2016	2,6		
Ny- och ombyggnad idrottsanläggningar	1,0	0,2	0,2	Effektivisering genom digitalisering	-0,5		
Självbetjäningssystemer RFID biblioteken			0,1	Studievägledare för vuxna	0,7		
Hyllsystem Källeredes bibliotek			0,1	Fler lokaler, omställningskostnad			2,0
Inventarier till nya lokaler för mötesplatser			0,1	Digitala verktyg en-till-en inom vuxenutbildningen	1,0	1,0	
Streteredsbadet	1,0			Utveckla det kommunala aktivitetsansvaret			1,1
Ekenhallen	0,2			Fler utbildningsplatser vuxenutbildningen			2,4
Mötesplats Åby upp till full hyra	0,1			Volymökning funktionsstöd - fler boendeplatser LSS	10,0	7,0	7,0
Sommarlovspengar	0,5			Volymökning äldreomsorg - hemtjänst		3,0	
Förstudie museiflytt		0,3	-0,3	Volymökning äldreomsorg - övriga insatser	2,0	2,0	
Mötesplats Lindome, bibliotek	0,3	-0,1	0,5	Digitalisering inom vård- och omsorg	1,4	-0,2	
Åby Arenastad	0,1	0,3	3,4	Volymökning äldreomsorg - fler äldreboendeplatser		5,0	5,0
Tillkommande driftkostnader nytt badhus			9,9	Ej dubbelbelägga korttidsplatser		3,3	
Avgår tillfälligt utrymme för Åbybadets omställningsfas	-1,0		-7,5	Volymökning daglig verksamhet		3,6	3,4
Åby ishall - no-fall-sele	0,1			Ökat behov palliativ vård, översyn av bedömningsnivå, volymökning		1,0	
Åby ishall, sarg och avbyrtbås	0,2			Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM	0,4		1,5
Firande 2021 av Mölndals stads 50 års jubileum som kommun	0,2	-0,2		Lägre arbetsgivaravgifter för unga	-5,2	-1,7	5,2
Firande 2022 av Mölndals stads 100 år jubileum för sina stadsprivilegier		1,0	-1,0	Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-21,9	-25,9	-18,1
Kommungemensam kundtjänst, central finansiering införandefas	-1,4	-3,8		Totalsumma	25,1	13,3	58,1
Förändrat elevantal, skola, förskoleklass, fritidshem	0,5	4,1	2,3	<i>Tekniska justeringar</i>	-8,9	-8,9	-8,9
Förändrat elevantal, särskola		1,5	1,5	Totalsumma efter tekniska justeringar	16,2	4,4	49,2

I plan 2022–2023 ingår volymförändringar på grund av demografi, investeringar, förändrat behov hos vissa brukargrupper men även tillskott i form av utökad verksamhet och kvalitet. Avgående belopp beror bland annat på kostnadsanpassningar eller genom att engångsinsatser under budgetåret utgår i plan.

Den upprättade planen innehåller, utöver volymförändringar, en schablonmässig uppräknig av nettokostnaderna exklusive kapitalkostnader med 74,9 mnkr år 2022 och ytterligare 75,5 mnkr 2023, vilket motsvarar 2,0 procent årligen.

Förändring av verksamhetsutrymme per år i plan, tabell 5		
mnkr	2022	2023
Volymtillskott	66,3	99,5
Avgående; demografi, särskilda satsningar, effektivisering, prioritering, digitalisering	-53,0	-41,4
Kompensation pris- och löneökningar	74,9	75,5
Summa inlagd nettoökning	88,2	133,6

Det slutliga ställningstagandet till förändringarna som har beaktats i plan sker i samband med fördelningen av ekonomiska ramar för respektive budgetår. Avsikten är dock att planen ska vara styrande för de ekonomiska ramarna för att därmed skapa goda planeringsförutsättningar för nämnderna.

Investeringar

Kraftigt ökade investeringsnivåer

Stadens nettoinvesteringar har under de senaste åren ökat kraftigt. Efter att flera år legat mellan 250 och 450 mnkr per år, har den nu ökat i budget/plan till nivåer på 700–900 mnkr per år. Det innebär ett genomsnitt under perioden 2021–2023 på nästan 860 mnkr per år efter avdrag för investeringsbidrag och exploateringsersättningar. Investeringsutgifterna för perioden 2021–2023 uppgår till 3,9 miljarder, varav 1,3 miljarder finansieras av investeringsbidrag och exploateringsersättningar. Det bör samtidigt noteras att flera investeringar avser stadens egna anläggningar i bostadsområden samt Mölndals innerstad och att planeringen förutsätter en finansiering från försäljningsintäkter på 478 mnkr under perioden 2021–2023. Större exploateringsprojekt under perioden är exempelvis utbyggnad av Pedagogen Park samt Forsåkersområdet. Planeringen innebär en genomsnittlig investeringsnivå på 21 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket kan jämföras med 14 procent för perioden 2018–2020. Om även försäljningsinkomsterna beaktas sjunker snittet till 17 procent för planperioden. Det är relevant att även analysera nyckeltalet med den justeringen eftersom de närmaste årens stora investeringar i egna anläggningar inom exploateringsområden i hög grad kommer att finansieras genom markförsäljning.

Investeringsbudget/plan 2021–2023, tabell 6						
mnkr	Totalt anslag	Prognos tom 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024–
Inventarier och dylikt			48,8	53,9	66,6	
Löpande investeringar – reinvesteringar			74,0	88,0	83,0	
Ny förskola Gärdesången	72,8	35,3	37,5			
Pågående planering ny- och ombyggnad förskolor	306,0	9,0	66,0	116,0	42,5	72,5
Pågående planering ny- och ombyggnad skolor	837,7	9,7	29,5	71,0	331,6	395,9
Nytt badhus Åby Arenastad	487,0	68,7	155,0	214,0	49,3	
Utveckling Åby Arenastad	128,0	2,0	29,5	16,0	48,5	32,0
Pågående planering ny- och ombyggnad idrottsanläggningar	26,5		9,0	5,2	9,8	2,5
Campus Mölndal	320,0		1,0	1,0	38,0	280,0
Etablering samt ytrenoveringar av boenden			2,0			
Gunnebo Slott och Trädgårdar AB	24,4	7,0	1,9	2,0		13,5
Hållbart resande			21,2	40,4	24,5	
Kommunala gator och vägar			29,2	54,9	69,9	
Park- och naturområden			25,0	32,8	45,8	
Återvinning och avfall			23,0	6,0	6,0	
Vatten- och avloppsanläggningar exklusive exploateringsområden			72,1	87,8	89,5	
Vatten- och avloppsanläggningar i exploateringsområden			22,4	46,8	-21,6	
Egna anläggningar i exploateringsområden, netto			107,8	64,1	26,3	
Investering i finansiella anläggningstillgångar			11,3	0,7	0,7	
Summa nettoinvesteringar			766,2	900,6	910,4	
Försäljningar av mark- och exploateringstillgångar			222,9	113,5	141,6	

En detaljerad uppställning över investeringsanslag per objekt samt planerade investeringar under planperioden återfinns i avsnittet investeringar.

Under de senaste åren har genomsnittet för kommunernas nettoinvesteringar i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag legat på drygt 14 procent i riket. Trenden är dock att större kommuner kring storstäderna redovisar högre investeringsvolym. I Stockholmsregionen ligger snittet till exempel på närmare 15 procent under treårsperioden 2017–2019.

Fördelningen av investeringar mellan åren kan naturligtvis komma att påverkas av förskjutningar i tid. Det gäller även sådana investeringar som i budgetsammanställningarna bedömts bli genomförda under 2020.

Under perioden 2021–2023 finns det inlagt 694 mnkr för förskolor och skolor, både nyproduktion samt ombyggnation och anpassningar av befintliga skolor till mer ändamålsenliga lokaler. Investeringar i förskolor och skolor som beräknas bli klara under perioden är Gärdesängens förskola, Hålstens förskola, Bifrost förskola, Balltorpskolan samt Krokslättsskolan. De största investeringarna inom skolområdet är Västerbergsskolan samt Råvekärrsskolan.

Under kommande treårsperiod finns det totalt 536 mnkr i beräknade investeringsutgifter för idrottsanläggningar. Här ingår byggnationen av ett nytt badhus som påbörjades 2020 samt ytterligare utveckling av Åby Arenastad och pågående planering av ny- och ombyggnad av idrottsanläggningar. Anslag för investeringar vid Gunnebo slott samt anpassningar och ombyggnader bland övriga befintliga lokaler uppgår till drygt 19 mnkr. Utöver tidigare nämnda byggnadsinvesteringar finns även ett årligt anslag för reinvesteringar i lokaler på 74 mnkr år 2021, 88 mnkr år 2022 och 83 mnkr på år 2023.

Inköp av inventarier och IT-investeringar ingår i investeringsbudget 2021 med 49 mnkr och för planåren 2022–2023 med 54 respektive 67 mnkr per år.

Under åren 2021–2023 planeras investeringar på cirka 297 mnkr inom VA-verksamheten och 35 mnkr för renhållningsverksamheten. Exempel på större investeringar inom den taxefinansierade verksamheten är utbyggnad av vattenverk samt Framtidens Kikås. För övriga verksamheter inom tekniska nämnden såsom gator, vägar, parker och kollektivtrafik ingår 344 mnkr i investeringar under perioden. Inom den skattefinansierade verksamheten är de största investeringsanslagen för projekt inom Lunnagårdsgatan samt översvämningsåtgärder för Mölndalsån samt Källeredsbäcken.

Den andel av investeringarna som kan finansieras med skatte-medel eller försäljning av anläggningstillgångar prognostiseras till drygt 90 procent för 2020. Självfinansieringsgraden beräknas därefter sjunka kraftigt till ett genomsnitt på drygt 49 procent för hela planperioden. Det är en betydligt lägre självfinansieringsgrad än vad som har varit vanligt i Mölndal. Bakgrunden är att staden befinner sig i en period av jämförelsevis mycket höga investeringsnivåer.

Kassaflödesbudget

Kassaflödet, så som det bedöms i budget/plan för 2021–2023, innebär att likviditetsbehovet inte kan tillgodoses utan upplåning. I princip beräknas inget upplåningsbehov uppstå under 2021, utan eventuella likviditetsbehov kan lösas inom stadens gemensamma koncernkonto samt checkräkningskredit. Därefter bedöms upplåningsbehovet till drygt 530 respektive 460 mnkr under 2022 och 2023. Utvecklingen kan samtidigt påverkas av ett antal faktorer, såsom förskjutningar av de försäljningar och investeringar som finns upptagna i budget, resultatutvecklingen jämfört med budget samt utvecklingen av kortfristiga fordringar och skulder såsom rekviderade statsbidrag. Det beräknade kassaflödet bygger på nu aktuella prognoser över slutavräkningar för skatteintäkterna samt en oförändrad nivå på kortfristiga fordringar och skulder. Som alternativ till egen upplåning kan det istället bli aktuellt med ett ianspråktagande av nuvarande utlåning till kommunens bolag.

I kassaflödesbudgeten beaktas att avsättning/värdehöjning av pensionsförpliktsen återlånas till verksamheten och begränsar upplåningsbehovet utöver den självfinansiering som kan ske genom skatteintäkter, avskrivningar och försäljning. Då utbetalningen av pensionerna ska ske behövs ett nytt likviditetsutrymme eftersom det inte avsatts särskilda tillgångar som matchar respektive års avsättning/värdesäkring.

Stadens koncernbildning byggde ursprungligen på intern finansiering. Moderbolaget lånade från staden för att kunna köpa dotterbolagen. Genom förändrad lagstiftning angående ”interna räntor” har denna finansiering till största delen upphört. Stadens utlåning till moderbolaget Kvarnfallet Mölndal AB uppgår till 376 mnkr. Kvarnfallet Mölndal AB vidareutlånar dessa medel till fyra dotterbolag. Ytterligare ett lån finns där utlåning sker direkt från staden till ett av dotterbolagen, MölnDala Fastighets AB, som uppgår till cirka 119 mnkr.

Nettokostnadsandel

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner bedriva sin verksamhet inom ramen för en god ekonomisk hushållning. En förutsättning för att uppnå och vidmakthålla god ekonomisk hushållning är god balans mellan verksamhetens löpande ordinarie intäkter och kostnader. Ett mått på detta är nettokostnaderna inklusive avskrivningar och finansnetto i relation till skatteintäkterna.

En starkare nivå kan användas för att möta svängningar i samhällsekonomiska förutsättningar utan akuta åtgärder eller för att finansiera investeringstopp och framtida påfrestningar i form av till exempel pensionskostnader.

Självfinansieringsgrad investeringar, tabell 7

	2019	2020	2021	2022	2023
mnkr	bokslut	prognos	budget	plan	plan
Avskrivningar/investeringsbidrag	192,7	201,5	217,0	228,0	248,0
Försäljning av fastigheter, mark med mera	104,2	30,7	222,9	113,5	141,6
Resultat exklusive resultat vid försäljning	219,1	252,3	40,7	28,5	30,7
Utrymme för självfinansiering	516,0	484,5	480,6	370,0	420,3
Nettoinvestering	427,4	535,4	766,2	900,6	910,4
Självfinansieringsgrad i procent	120,7	90,5	62,7	41,1	46,2
Investeringsvolym/ skatteintäkter och generella statsbidrag i procent	11,2	13,4	19,3	22,1	21,7

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag, tabell 8					
procent	2019	2020	2021	2022	2023
	bokslut	prognos	budget	plan	plan
Verksamhetens nettokostnader	87,7	88,4	88,8	91,8	91,1
Avskrivningar	5,4	5,4	5,9	6,0	6,3
Nettokostnadsandel	93,1	93,8	94,7	97,8	97,4
Finansnetto	-0,7	-0,8	-0,9	-0,8	-0,5
Nettokostnadernas andel inklusive finansnetto ¹	92,4	93,0	93,8	97,0	96,9
Nettokostnadsandel för löpande verksamhet/strukturellt resultat ²	95,6	94,4	99,0	99,3	99,3
Nettokostnadsandel inklusive hela pensionssskuldens förändring ²	95,2	94,3	97,7	98,0	98,3

1) Det vill säga inklusive resultat vid försäljning och större engångsposter.

2) Det vill säga exklusive resultat vid försäljning och större engångsposter.

Nuvarande prognoser tyder på att staden, för det enskilda året 2020 kommer att uppnå ett resultat där nettokostnaderna utifrån det strukturella resultatet, det vill säga för den löpande verksamheten exklusive engångsposter, skulle bli 94,4 procent. Budget/plan för 2021–2023 har upprättats med en nettokostnadsandel på i genomsnitt 99,2 procent under treårsperioden. För de tre föregående åren 2018–2020 är motsvarande tal 96,2 procent för den löpande verksamheten, om prognosen för 2020 beaktas. Det innebär en försämring för planperioden. Vid avstämning mot stadens finansiella mål, se avsnittet *god ekonomisk hushållning*, ingår dock samtliga engångsposter med undantag för resultat vid försäljning. Det innebär oftast att nettokostnadsandelen med den beräkningsmodellen blir lägre.

Budget/plan för perioden 2021–2023 innebär en högre nettokostnadsandel, vilket inverkar negativt på den ekonomiska ställningen.

Soliditet

Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är därmed ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Soliditetsutveckling exklusive effekt av koncernkontot, tabell 9					
procent	2019	2020	2021	2022	2023
	bokslut	prognos	budget	plan	plan
Soliditet enligt redovisad balans, blandmodellen, exklusive effekt av koncernkontot	69,9	68,5	66,9	58,8	52,5
Soliditet inklusive total pensionssskuld, fullfundsmodellen, exklusive effekt av koncernkontot	47,8	48,3	49,1	44,3	40,4

Kommunens anläggningstillgångar redovisas till sitt anskaffningsvärde. För att behålla den långsiktiga finansiella styrkan bör soliditeten hållas på en jämn nivå. Då soliditeten minskar försvagas den långsiktiga betalningsberedskapen.

I tabell 9 redovisas stadens soliditet både med och utan det totala pensionsåtagandet samt eliminerat från koncernkontots effekter. För budgetåren 2021–2023 har hänsyn tagits till aktuell bedömning av resultat vid försäljning av exploate-

ringsmark med mera. Under perioden sker en försvagning av soliditeten. Tillgångarna ökar därmed mer än det budgeterade resultatet inklusive intäkter från försäljning ger utrymme för om andelen eget kapital ska kunna behållas.

Bakgrunden till att tabellen redovisar stadens soliditet både med och utan det totala pensionsåtagandet är den lagstadgade förändringen av redovisningsprincipen för hanteringen av pensionsskulden, som började gälla från och med 1998. Den innebär att skulden för intjänade pensioner före 1998 omvandlades till en ansvarsförbindelse ”inom linjen” och därmed hamnade utanför stadens redovisade balansräkning. Eftersom eget kapital då ökade i balansräkningen uppstod en dramatisk positiv effekt på soliditetsmättet, trots att pensionsåtagandet givetvis kvarstår i oförändrad omfattning.

Resultat och tillgångar, tabell 10

mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
	bokslut	prognos	budget	plan	plan
Förändring av eget kapital, blandmodellen	287,8	281,4	247,2	122,7	131,9
Förändring av tillgångarnas värde	342,7	526,1	515,0	1 123,5	1 169,5

Soliditeten är beroende av två faktorer. Den ena är hur det egna kapitalet utvecklas, det vill säga resultatutvecklingen, medan den andra avgörs av hur tillgångarna utvecklas. De faktorerna skapar tillsammans soliditetsförändringen. Negativa eller svaga resultat i kombination med höga investeringsnivåer påverkar den långsiktiga betalningsförmågan negativt.

I tabell 10 illustreras den beloppsmässiga utvecklingen av eget kapital och tillgångar. Utvecklingen enligt budget/plan 2021–2023 innebär, som tidigare redovisats, att soliditeten kommer att utvecklas negativt under perioden. Bakgrunden är den högre investeringsvolymen i kombination med att resultatnivån inte är tillräcklig för att behålla soliditetsnivån enligt redovisad balans. En annan faktor är att under den kommande treårsperioden beräknas en hög andel av investeringarna att finansieras av exploateringsersättningar, vilket har en negativ påverkan på soliditeten. I balansbudgeten ökar sådana inkomster de långfristiga skulderna i avvaktan på att intäktsföras i takt med anläggningens avskrivningskostnad. I sammanhanget kan dock nämnas att en ny redovisningsrekommendation från 2020 innebär att sådana inkomster istället ska intäktsföras i sin helhet vid färdigställandet av anläggningen. Den tidigare rekommendationen har inneburit att resultatet under nyttjandetiden i princip varit opåverkat av de investeringar som finansierats med exploateringsersättningar och andra investeringsbidrag.

För närvarande förs en dialog mellan företrädare för kommunsektorn och finansdepartementet kring konsekvenserna av den nya rekommendationen. I avvaktan på ytterligare klagöranden har inte förändringen genomförts i delårsrapporten för 2020 och därmed inte heller beaktats i budget. En ny bedömning kommer att ske inför årsbokslut 2020.

Under 2020 beräknas dock investeringarna till större delen att kunna finansieras med likvida medel och soliditetsmättet kvarstår på en relativt jämn nivå eftersom det är sammansätt-

ningen av tillgångarna som förändras i kombination med ett starkare resultat.

För att hålla soliditeten inklusive hela pensionsskulden på en stabil nivå krävs inte ett lika starkt resultat, vilket betyder att den soliditetsutvecklingen försämras långsammare. Den kraftiga tillgångsökningen under perioden, får dock tydligt genomslag på båda måtten.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgraden mäter hur stor andel av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital. Tillsammans med soliditetsmättet som inkluderar hela pensionsskulden visar skuldsättningsgraden hur tillgångarna har finansierats. Pensionsskulden utgör en betydande del av skuldsättningsgraden och har återlånats i verksamheten. I takt med utbetalningarna kommer därför likvida medel att behöva frigöras.

Av tabell 11 framgår också att prognosen över kassaflödet och effekterna av budget/plan 2021–2023 innebär behov av upplåning samt att investeringarna, som nämnts ovan, kommer att finansieras av en högre andel investeringsbidrag och anläggningsavgifter än tidigare. Sådana inkomster klassificeras som långfristiga skulder och fördelas som intäkt i takt med investeringarnas avskrivningstid. Notera dock att det nu finns nya rekommendationer som innebär en förändring av denna redovisningsprincip, vilket kommenteras under avsnittet om soliditet.

Skuldsättningsgrad, tabell 11

mnkr	2019 bokslut	2020 prognos	2021 budget	2022 plan	2023 plan
Kortfristiga skulder	12,6	12,2	10,7	8,9	7,8
Långfristiga skulder	10,3	12,4	15,8	26,3	34,1
Avsättningar	1,3	1,1	1,0	0,8	0,7
Pensionsskuld, total	28,0	26,0	23,4	19,7	17,0
Total skuldsättningsgrad exklusive koncernkonto	52,2	51,7	50,9	55,7	59,6

Foto: Sonja Skäär

God ekonomisk hushållning

Bakgrund

I kommunallagen, 11 kap, 1§, uttrycks att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. I samma paragraf regleras att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. I förekommande fall ska riktlinjerna även omfatta regleringen av en så kallad resultatutjämningsreserv.

Kommunallagen, 11 kap, 5–6§, föreskriver att kommunen varje år ska upprätta en budget och att det ska ske så att intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet.¹ Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning och för ekonomin ska anges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling medan verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

1) Undantag kan ske om det finns synnerliga skäl eller, vid konjunkturnedgång, genom att disponera medel från resultatutjämningsreserv, RUR. Mölndals stad tillämpar inte regelverket om RUR. Däremot har staden bl.a. genom sin ekonomiska ställning möjlighet att enligt Kommunallagen, 11 kap, 13§, hänvisa till synnerliga skäl för att inte återställa ett negativt resultat.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Genom nedanstående riktlinjer anger fullmäktige den övergripande och mer långsiktiga styrningen av god ekonomisk hushållning för Mölndals stad.

- Grunden för strategisk planering och utveckling i Mölndals stad är *Mölndal Vision 2022* samt vad som uttrycks i stadens budget/plan.
- Verksamheten ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Med utgångspunkt från lagstiftningen samt stadens egen målstyrning ska strävas efter hög måluppfyllelse och ständiga förbättringar som leder till ett optimalt resursutnyttjande.
- Kommunens bolag ska, i tillämpliga delar, bidra till att kommunfullmäktiges uppsatta mål och vision uppnås, vilket uttrycks i ägardirektiv. Bolagen ska i sina affärsplaner precisera relevanta mål med mätbara indikatorer i förhållande till kommunfullmäktiges uppsatta mål och i årsredovisningen lämna exempel på hur bolaget bidragit till att nå stadens mål och vision.
- Staden ska värna en stabil och balanserad ekonomi med fortsatt stark ekonomisk ställning för att därigenom kunna möta konjunkturnedgångar och förändrade omvärldsförutsättningar.
- Samhällsplanering och exploateringsverksamhet ska

genomföras med utgångspunkt från en kontinuerlig och hållbar tillväxttakt.

- Intäkter från försäljningar av tillgångar ska i första hand användas till investeringar eller amortering av skulder.
- Den ekonomiska ställningen skyddas genom finansiella mål som över tid säkerställer en hållbar relation mellan resultat- och investeringsnivåer. Det innebär att de finansiella målen för resultatet behöver vara högre under perioder med höga investeringsnivåer.
- De affärsdrivande verksamheterna i förvaltningsform ska bedrivas med full kostnadstäckning.
- Kommunens bolag ska på ett affärsmässigt sätt bedriva verksamhet som samlat ger en marknadsmässig avkastning och möjliggör utdelning till ägaren.

God ekonomisk hushållning i praktiken

Mölndals stad strävar efter att säkerställa en god ekonomisk hushållning genom att, med utgångspunkt från lagstiftningen, låta olika lokala strategier, processer och regelverk komplettera varandra. Nedan tydliggörs den konkreta styrningen mot god ekonomisk hushållning för Mölndals stad.

- Utgångspunkten för stadens styrning är en tydlig decentralisering av ansvar och befogenheter inom nämndernas verksamhet kopplat till en enhetlig styrning i gemensamma övergripande frågor. Genom *Styrprinciper för Mölndals stad* konkretiserar fullmäktige rollfördelning och spelregler i syfte att säkerställa att den kommunala verksamheten bedrivs i linje med god ekonomisk hushållning avseende både verksamhet och ekonomi.
- God ekonomisk hushållning i Mölndals stad ska bedrivas med hänsyn till två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden. Det innebär att väga ekonomi mot verksamhetens behov idag och att väga verksamhetens behov idag mot verksamhetens behov på längre sikt. I *Mölndal Vision 2022* uttrycks att staden verkar för en utveckling av Mölndal som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar.
- Stadens modell för mål och uppföljning av verksamhetsmål ska bidra till att tillgodose kommuninvånarnas behov på bästa möjliga vis givet anslagna resurser. Avsikten är att förbättra förutsättningarna för god ekonomisk hushållning genom djupare analyser av måluppfyllelsen med hjälp av kvalitativa och kvantitativa metoder, för att på så sätt kartlägga och analysera arbetet med målen, dess resultat och effekter.
- Verksamhetsmål, av betydelse för god ekonomisk hushållning, uttrycks genom fullmäktiges mål och formuleras med utgångspunkt från stadens vision. KF-målen fastställs i samband med det årliga budgetbeslutet. Målen specificeras i särskilt avsnitt i budgethandlingen.
- Finansiella mål, av betydelse för god ekonomisk hushållning, fastställs i samband med fullmäktiges budgetbeslut. De utvärderas över rullande treårsperioder och syftar till att säkerställa den ekonomiska utvecklingen över tid.

Finansiella mål

- Nettokostnadernas andel av skatter och generella statsbidrag ska inte överstiga 98,5 procent i genomsnitt över rullande treårsperioder.¹
- Resultatet ska inrymma värdesäkring av hela pensionsförpliktelsen.²

1) Vid avstämning tillämpas resultat enligt blandmodellen exklusive resultat vid försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Med blandmodellen avses det bokförda resultatet, vilket enligt gällande lagstiftning inte inkluderar effekten av pensionsåtagandet avseende pensioner intjänade före 1998.

Om synnerliga skäl föreligger kan andra poster elimineras, men grundtanken är att även tillfälliga positiva effekter, till exempel engångsbidrag från staten, ska kunna användas för att jämna ut resultatet över tid. För eliminering aktualiseras därmed i första hand poster som har samband med investeringar, omvärdering och dylikt.

2) Om synnerliga skäl föreligger kan väsentliga engångsposter som påverkar pensionsskuldens förändring elimineras.

Utgångspunkten för den finansiella planeringen av investeringarna är att de, sett över en längre tidsperiod, ska inrymmas i det utrymme som skapas genom resultat, avskrivningar och försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Genom analys av nyckeltal som självfinansieringsgrad och soliditet sker en bedömning av om resultatmålen är tillräckliga för att över tid behålla stadens ekonomiska ställning.

Av den finansiella analys som ingår i avsnittet ekonomisk översikt i budgethandlingen framgår att budget/plan 2021–2023 stannar vid en genomsnittlig resultatnivå på 99,2 procent, exklusive försäljning av mark- och exploateringsstillgångar, och därmed uppnås inte en resultatnivå i överensstämmelse med det finansiella målet för den enskilda treårsperioden. Däremot är resultaten, med delårsrapportens prognos för 2020 och budget/plan 2021–2023, fullt tillräckliga för att uppfylla det finansiella målet för de tre dessförinnan rullade treårsperioderna. Budget/plan bygger därför på att tidigare års resultat indirekt överförs mellan åren vid ställningstagande till budgeterade resultatnivåer.

Eftersom staden under hela treårsperioden budgeterar med försäljning av mark- och exploateringsstillgångar som för åren 2021–2023 uppgår till 207 mnkr, 94 mnkr respektive 101 mnkr bedöms balanskravet uppfyllas med god marginal under hela perioden.

Avstämning finansiellt mål över rullande treårsperioder¹

Procent	2018–2020	2019–2021	2020–2022	2021–2023
	95,2	95,6	97,4	99,2

1) Exklusive försäljning av mark- och exploateringsstillgångar samt justering av synnerliga skäl.

Budgeterade resultatnivåer motiveras därmed av de senaste årens goda resultat i kombination med en god ekonomisk ställning. Anpassningen till de intäktsnivåer som nu prognostiseras kan därför ske över en längre tidsperiod och det har bedömts möjligt att inför fortsatt ställningstagande till planårens resultatnivåer både avvakta utvecklingen av nuvarande turbulenta omvärldsförutsättningar och skapa tid för arbete med långsiktiga strategier för en fortsatt balanserad utveckling av stadens ekonomi. Av nedanstående tabell framgår att vid en avstämning av det finansiella målet över en sexårsperiod uppfylls det finansiella målet med god marginal.

Avstämning mot finansiella mål över en sexårsperiod

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat exklusive resultat försäljning m.m, mnkr ¹	61,7	236,1	244,4	40,7	28,5	30,7
Nettokostnadsandel, procent	98,3	93,8	93,9	99,0	99,3	99,3

Genomsnitt över sex år 2018–2023 97,7 procent

1) Exklusive försäljning av mark- och exploateringsstillgångar samt justering av synnerliga skäl.

Det starkare resultatet som redovisades för 2019 och prognostiseras för 2020 består delvis av drygt 70 respektive 22 mnkr i form av en eftersläpningsersättning med anledning av stadens kraftiga befolkningsökning under 2018 och 2019. Syftet med den engångsersättningen, som är en del av den kommunala kostnadsutjämnningen, är att övergångsvis mildra den kommunalekonomiska påfrestning som uppstår vid en snabb befolkningsökning. Det har därför bedömts som ytterligare en faktor som motiverar att sänka resultatkraven i flerårsplanen. En annan är de tillfälliga välfärdsmiljarder som tilldelas kommunsektorn i olika omfattning 2020–2022. Syftet är att möta ökade behov som sammanhänger med coronapandemin och som inom flera områden, bedöms uppstå med fördröjning. Det är därför värdefullt att under några år kunna överbrygga sådana påfrestningar med hjälp av det överskott som beräknas uppstå från tillskotten 2020.

Det finansiella målet kring värdesäkringen av pensionsskulden hänger samman med att en del av stadens pensionsskuld inte redovisas i balansräkningen. Aktuell prognos över förändringen innebär att skulden minskar under hela planperioden. Det betyder att även detta finansiella mål är uppfyllt eftersom resultatet skulle påverkas positivt vid en tillämpning av den så kallade fullfundsmodellen, det vill säga om förändringen av hela pensionsskulden skulle redovisas i resultatet. Se vidare kommentarer under rubriken pensioner på sidorna 13–14.

Byggnadsnämnden

Nämnden ansvarar för stadens uppgifter inom plan- och bygglagen och ger till exempel förhandsbesked, bygglov och rivningslov. Nämnden utövar också tillsyn över byggnadsverksamheten och prövar frågor om olovligt byggande. Därutöver ansvarar även för geografiska informationssystem samt för mätnings- och kartverksamhet.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	20,6	22,7	22,3		
Kostnader	-34,6	-36,6	-38,3		
Summa nettokostnader	-14,0	-13,9	-16,0	-15,8	-17,1
Kommunbidrag					
Byggnadsnämnden	13,2	13,9	16,0		
Summa kommunbidrag	13,2	13,9	16,0	15,8	17,1
Resultat	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prinsnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Återställning av tillfällig konjunkturjustering av kommunbidraget pga väntad konjunktumedgång	1,0		
Tillsynshandläggare	0,8		
GIS-ingenjör samt licensavgifter, konsultkostnader etc			1,4
Uppräkning	0,5		
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-0,2	-0,2	-0,1
Summa	2,1	-0,2	1,3

Årlig förändring, netto.

Verksamhetsförändringar 2021-2023

Återställande av tillfällig konjunkturjustering

I budget 2017 gjordes en tillfällig neddragning på tre mnkr av nämndens kommunbidrag då intäkterna från exempelvis bygglov ökade till följd av den rådande högkonjunkturen. I samband med att konjunkturen nu försvagas, och intäkterna därmed väntas minska, så återförs en mnkr från 2021 av den tidigare konjunkturjusteringen.

Stärkt tillsynsarbete

Tillskott ges från 2021 med 0,8 mnkr för tillsynshandläggare. Arbetet med tillsyn av exempelvis byggnadsverk, offentlig miljö samt underhåll av tomter och allmänna platser ska stärkas för att undvika exempelvis olägenheter och olycksrisker.

Utökad GIS-verksamhet

I plan 2023 tillförs 1,4 mnkr för utökad arbete med geografiska informationssystem, så kallad GIS-verksamhet, i syfte att effektivisera informationshantering och planering samt möjliggöra analyser och sammanställa geografiska beslutsunderlag för stadens verksamheter. Tillskottet avser GIS-ingenjör samt licensavgifter, konsultkostnader med mera.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Volymmått

	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Antal beslut, paragrafer, i byggnadsnämnden	120	120	117
Antal delegeringsbeslut, utom bostadsanpassning	1 200	1 400	1 234
Antal avslutade tillsynsärenden olovligt byggande med mera	70		30
Antal avslutade bostadsanpassningsärenden	425	500	377

Andra indikatorer av särskilt intresse

	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Antal bygglovgivna bostäder	403	388	634
Antal färdigställda bostäder ¹	732	699	466
Befolkningstillväxt, procent	1,8	3,1	2,6
Median handläggningstid lov/förhandsbesked från komplett ansökan, dagar	16	18	21
Antal ärenden med nedskreven avgift på grund av lång handläggningstid	17		

1) Antal i helt färdigställda byggprojekt.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder

Kommunfullmäktige är stadens högsta beslutade organ och består av 61 folkvalda politiker som har fått invånarnas förtroende att bland annat besluta om budget, skatt samt vilka mål och riktlinjer som kommunen ska arbeta efter. Kommunrevisionen, överförmyndarnämnden och valnämnden redovisas under egna kommunbidragsområden. Kommunstyrelsen är stadens ledande politiska organ för förvaltningar och har ett helhetsansvar för stadens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen har uppsikt över stadens nämnder och verksamheter.

Resultaträkning					
mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	554,3	538,5	544,1		
Kostnader	-745,7	-755,1	-781,0		
Summa nettokostnader	-191,4	-216,6	-236,9	-235,8	-248,6
Kommunbidrag					
Kommunfullmäktige	3,7	3,7	3,7		
Kommunrevision	2,6	2,7	2,7		
Valnämnd	1,2	0,2	0,2		
Överförmyndarnämnd	7,2	6,5	6,2		
Stadsledningsförvaltning	111,3	117,3	142,1		
Plan- och exploatering	6,9	8,2	9,2		
Räddningstjänst	42,8	42,5	41,6		
Ks och dess utskott	9,0	9,1	9,5		
Ks förfogande	2,3	12,3	10,0		
Ks övrigt	13,2	14,1	11,7		
Summa kommunbidrag	200,2	216,6	236,9	235,8	248,6
Resultat	8,8	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prisnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Statsbidrag	
mnkr	2021
Myndigheten för samhällskydd och beredskap	
Krisberedskap	1,6
Civilt försvar ¹	
Summa	1,6

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

1) Kommande bidrag är inte fastställt och inte offentlig uppgift.

Kommunövergripande medlemsavgifter och bidrag

Staden är medlem i och stödjer diverse olika organisationer. De budgeterade kommunövergripande medlemsavgifterna under kommunstyrelsen uppgår 2021 till totalt cirka 6,9 mnkr och omfattar i ungefärliga belopp; GR 3,7 mnkr, Samordningsförbundet Finsam 1,1 mnkr, SKR 1,8 mnkr, Europakorridoren 45 tkr, Kommunforskning i Väst 45 tkr, Centrumföreningen 120 tkr och Klimatkommunerna 21 tkr. Kommunbidraget omfattar även budgeterade bidrag till föreningar och liknade med totalt cirka 0,9 mnkr under 2021. I ungefärliga belopp har

bland annat följande organisationer tidigare erhållit bidrag; Göteborgs Universitet för förstärkt förvaltningsforskning 0,3 mnkr, VGR avseende patientnämndsverksamhet 70 tkr, Källered BID 0,5 mnkr och ovillkorat aktieägartillskott till Sahlgrenska Science Park 0,8 mnkr.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år			
mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Allmänna val		1,0	-1,0
Utredningar/projektorganisation inom PEU, ny tågstation	1,0		
Drifteffekter av reinvesteringar, ska fördelas till nämnderna	1,9	4,2	4,3
Evakueringspaviljonger, rivning, sanering, huvudsakligen skola, förskola	10,7	-0,7	2,4
Driftschablon internhyra		5,0	12,0
Projektmedel Campus Mölndal	0,7	-0,7	
Ökat avkastningskrav på stadens skogsinnehav		-1,0	
Officeuppgrädering	2,0	-4,0	
Personalresurs digitalisering	2,1		
Centraliserad upphandlingsorganisation	1,3	0,8	-0,4
Effektivare inköp genom centraliserade upphandlingar, 0,5% 2022 och ytterligare 0,5% 2023, fördelas ut på nämnderna		-3,0	-3,0
Sociala investeringar	2,5		
Brå-samordnare	0,7		
Central resurs för strategiskt klimatarbete	0,7		
Projektledare Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM, 50% tjänst	0,4		
Platsutvecklare, 80% tjänst		0,6	
Visionsarbete	0,5	-0,5	
Ökade redovisningskrav på leasing	0,3		
System för synpunktshandling går över till kontaktcenter	-0,1		
Attest av fakturor via app	0,1		
Utvecklingsbidrag Universeum avgår	-0,4		
Källered BID		-0,5	
Räddningstjänstförbundet	-1,4		
Tillfälligt tillskott corona-medel avgår	-10,0		
Nivåhöjning ks förfogande	7,7		
Uppräkning	3,2		
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-2,3	-2,3	-1,5
Teknisk justering	-1,3		
Summa	20,3	-1,1	12,8

Årlig förändring, netto.

Verksamhetsförändringar 2021-2023

Allmänna val

Under 2022 kompenseras valnämnden med en mnkr för allmänna val.

Förstärkning projektorganisation Järnväg i Mölndal

2020-10-14 beslutade kommunstyrelsen om projektorganisationen ”Järnväg i Mölndal” för att säkerställa Mölndals och regionens intressen inför byggstart av Götalandsbanan. Stadsbyggnadsförvaltningen driver arbetet med hjälp av tekniska förvaltningen. Kommande år intensifieras arbetet med ännu fler utredningar för att säkerställa en bra helhet. Kommunstyrelsen tilldelas därför ytterligare en mnkr från 2021. Delpjektet är: Trafikverkets uppställningsspår i Sandbäck/Pilekrogen klar till december 2026 då Västlänken bör kunna stanna vid Mölndals station, ny koppling ”Metkroken” mellan gamla Boråsbanan och Mölndals station samt VGR:s tågverkstad i Sandbäck; Götalandsbanans sträckning med stopp vid Mölndals nya större Resecentrum och minimerat intrång på nya stadsdelen Forsåker samt framtida möjlighet att utöka med fyra spår till Kungsbacka.

Driftseffekter av investeringar samt justering av driftschablon

Kommunstyrelsen har medel för driftkostnader som uppstår vid rivning och sanering samt evakuering till paviljonger i samband med ny-, om- och tillbyggnad av främst förskole- och skollokaler. Kostnaderna varierar mellan åren beroende på förutsättningarna i projekten samt möjligheter till alternativa lösningar.

Kommunstyrelsen tillförs medel för kapitalkostnader på reinvesteringar i stadens verksamhetslokaler vilket efter avstämning av genomförda investeringar ska omföras till berörd nämnd. En översyn av driftschablonen i internhyrorna har gjorts mot faktiska driftkostnader och behov av planerat underhåll. Driftschablonen behöver justeras för att höja underhållsnivån och tillskott sker under planåren 2022–2023.

Projektmedel Campus Mölndal

Centrala projektmedel på 0,7 mnkr tillförs kommunstyrelsen under 2021 för att utreda konkreta lokallösningar på både kort och lång sikt för Campus Mölndal. Den långsiktiga lösningen avser både frågan om hyra eller äga samt den geografiska lokaliseringen av ett Campus.

Ökat avkastningskrav på stadens skogsinnehav

Staden äger bland annat produktionskog och en skogsstrategi håller på att tas fram för antagande i kommunfullmäktige. Ökad avkastning med en mnkr årligen förväntas från 2022.

Officeuppgrädering

Staden har under 2020 påbörjat en successiv övergång till Office 365 med helårseffekt under 2021. Kommunstyrelsen tillfördes två mnkr 2020 och tillförs ytterligare två mnkr under 2021. Från 2022 avgår bidraget och licenserna finansieras då med full fakturering mot nämnderna.

Personalresurs digitalisering

Digitaliseringen är en avgörande framgångs- och förändringsfaktor när det kommer till hela stadens verksamhetsutveckling. Staden behöver arbeta systematiskt, samordna, prioritera och

fatta välgrundade beslut i alla frågor som rör utvecklings- och förändringsarbete. Kommunstyrelsen tillförs 2,1 mnkr från 2021 för utökad kompetens inom IT-området för att kunna möta behovet.

Centraliserad upphandlingsorganisation

Kommunstyrelsen tillförs medel under 2021–2022 i syfte att skapa en robust och kostnadseffektiv central inköpsorganisation. Från plan 2023 avgår medel då delfinansiering kan ske genom ökade provisionsintäkter.

Effektivare inköp genom centraliserade upphandlingar

Tydliga strategier avseende inköp och upphandling genom centralisering av upphandlingsverksamheten, införande av kategoristyrningsarbete samt en mer kostnadseffektiv inköpsorganisation förväntas bidra till lägre kostnader på sikt. Besparingen beräknas till tre mnkr i plan 2022 och ytterligare tre mnkr i plan 2023. Avdraget ska senare omföras till berörd nämnd.

Sociala investeringar för fler nyanlända kvinnor i arbete

Syftet med konceptet sociala investeringar är att det ska bidra till ökad samverkan mellan nämnder, tydliga behovsanalyser och bättre uppföljning av effekter. I modellen ingår löpande uppföljning och effektutvärdering. Ett förslag till ett konkret projekt/satsning har tagits fram inom förstudien för fler nyanlända kvinnor i arbete. Kommunstyrelsen tillförs 2,5 mnkr för projektet. Anslagna projektmedel uppgår totalt till 2,6 mnkr varav 0,1 mnkr tillfördes 2020 för ovan nämnda förstudie.

Brå-samordnare

Tillskott på 0,7 mnkr lämnas från och med 2021 för en Brå-samordnare med särskilt fokus på våld i nära relationer och hedersrelaterade brott.

Central resurs för strategiskt klimatarbete

Medel på 0,7 mnkr tillförs kommunstyrelsen från 2021 för nämndövergripande klimatarbete.

Framtidens vårdinformationsmiljö

För att möjliggöra en sammanhållen, tillgänglig, säker och jämlik vård så initierades 2015 ett samarbete mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen, VGR, Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM. Ett utvecklat informationsöverföringssystem mellan huvudmännen bidrar till säkrare och effektivare administration och en ökad patient-, brukarsäkerhet. Vård- och omsorgsnämnden avsätter 50 procent av en tjänst och har tillförts 0,4 mnkr i budget för 2021. Centralt avsätts det ytterligare 0,4 mnkr från 2021, motsvarande 50 procent av en tjänst, för att samordna implementeringen av FVM i kommunen. Dessutom tillförs skolnämnden 1,5 mnkr i plan 2023 för ökade kostnader vid införandet av FVM inom skolhälsovården.

Platsutvecklare

Stadens miljöer ägs av många gemensamt. Levande, trygga platser är ett samhälleligt kärnvärde som offentliga aktörer inte kan skapa på egen hand. Samverkan ska öka trygghet, trivsel och höja kvaliteten på platser, stadens miljöer och boendemiljöer. För att hålla ihop arbetet tillsätts en platsutvecklare

som ska leda och samordna arbetet. 20 procent av tjänsten bedöms kunna finansieras av externa aktörer och kommunstyrelsen kompenseras med 0,6 mnkr från 2022.

Visionsarbete

Mölnadal stad nuvarande visionsarbete, *Vision 2022*, har snart pågått i tio år. Kommunstyrelsen tillförs 0,5 mnkr under 2021 för att påbörja ett nytt visionsarbete. Anslaget avgår i plan 2022.

Ökade redovisningskrav på leasing

Genom den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning i kombination med en ny redovisningsrekommendation har kriterierna tydliggjorts vad gäller kravet på redovisning av leasing. Efterlevnaden kräver en initial inventering, beräkningar, bokföring, avstämningar och redovisningsdokumentation. Alla nämnder i staden berörs och arbetet centraliseras till kommunstyrelsen som tillförs 0,3 mnkr från 2021.

Tillkommande och avgående system

I och med att Kontaktcenter Mölnadal övertar synpunktshandlingen avgår 0,1 mnkr från kommunstyrelsen och samtidigt tillförs 0,1 mnkr för driftskostnader kopplat till införandet av attest av fakturor via app i staden.

Bidrag och medlemsavgifter samt förfogandeanslag

Mölnadal stad lämnade under 2020 ett utvecklingsbidrag på 0,4 mnkr till Universeum via GR och motsvarande belopp avgår 2021.

Mölnadal stad bidrar under 2019–2021 till drift av verksamhet i Källered BID med 0,5 mnkr årligen. Från 2022 avgår bidraget.

Räddningstjänstförbundet har infört en ny fördelningsmodell vilket gör att Mölnadal stads medlemsavgift minskar successivt fram till 2021 och 1,4 mnkr kan avgå.

Kommunstyrelsens förfogandeanslag förstärktes under 2020 med tio mnkr med anledning av coronapandemin. Under 2021 tillförs 7,7 mnkr till det ursprungliga anslaget bland annat för behov i samband med pandemin men även för utvecklingsarbeten så som digitalisering.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Teknisk justering

Kostnadsneutrala tekniska justeringar sker på grund av sänkning av internränta på anläggningar från 1,5 procent till 1,25 procent med 1,9 mnkr. Därutöver sker omföring till miljönämnden med 0,1 mnkr kopplat till energi- och klimatrådgivning samt omföring från social- och arbetsmarknadsnämnden med 0,7 mnkr för strategiskt arbete. Teknisk justering sker genom att 0,3 mnkr omförs från överförmyndarnämnden med anledning av färre ensamkommande barn till ks och dess utskott för fler grupper/möten och ökade arvoden.

Volymmått			
	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Överförmyndarnämnden			
Ärenden, antal			
Totalt	740	765	714
varav ensamkommande barn	20	30	11
Stadsledningsförvaltningen			
Fastigheter, antal m²			
Förvaltning	380 222	379 955	388 203
varav stadens egna lokaler	276 498	277 755	285 274
varav inhyrda lokaler	103 724	102 200	102 929

Andra indikatorer av särskilt intresse			
	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Plan och exploatering			
Antal bygglovgivna bostäder	403	388	634
Antal färdigställda bostäder ¹	732	699	466

1) Antal i helt färdigställda byggprojekt.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden ansvarar för att främja kulturlivet i Mölndal genom att skapa kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet som är inkluderande, mångsidig och tillgänglig. Nämnden ansvarar också för stadens bibliotek enligt bibliotekslagen.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	37,9	30,8	37,1		
Kostnader	-194,8	-203,0	-211,3		
Summa nettokostnader	-156,9	-172,2	-174,2	-173,2	-177,2
Kommunbidrag					
Bibliotek, museum, konst och kultur	50,9	53,0	55,3		
Ungdoms- och samhällsarbete	22,9	23,3	22,3		
Föreningsbidrag	12,5	13,8	12,9		
Förening och idrott	55,9	55,8	57,1		
Åbybadet	15,2	18,0	17,1		
Nämnd, administration med mera	7,8	8,3	9,5		
Summa kommunbidrag	165,2	172,2	174,2	173,2	177,2
Resultat	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prisnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Statsbidrag

mnkr	2021
Riksantikvarieämbetet	
Kulturarvs-IT	0,5
Kulturrådet	
Inköp av barnlitteratur till folk- och skolbibliotek	0,2
Summa	0,7

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Näridrottsplatser	0,1	0,1	
Ny- och ombyggnad idrottsanläggningar	1,0	0,2	0,2
Åby Arenastad	0,1	0,3	3,4
Åby ishall – no-fall-sele	0,1		
Åby ishall, sarg och avbytarbås	0,2		
Självbetjäningssystemer RFID biblioteken			0,1
Hyllsystem Kållereds bibliotek			0,1
Inventarier till nya lokaler för mötesplatser			0,1
Tillkommande driftkostnader nytt badhus			9,9
Avgår tillfälligt utrymme för Åbybadets omställningsfas	-1,0		-7,5
Streteredsbadet	1,0		
Ekenhallen	0,2		
Mötesplats Åby upp till full hyra	0,1		
Sommarlovspengar	0,5		
Förstudie museiflytt		0,3	-0,3
Mötesplats Lindome, bibliotek	0,3	-0,1	0,5
Firande 2021 av Mölndals stads 50 års jubileum som kommun	0,2	-0,2	
Firande 2022 av Mölndals stads 100 år jubileum för sina stadsprivilegier		1,0	-1,0
Uppräkning	2,4		
Lägre arbetsgivaravgifter för unga	-0,1	-0,1	0,2
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-2,5	-2,5	-1,7
Teknisk justering	-0,6		
Summa	2,0	-1,0	4,0

Årlig förändring, netto.

Verksamhetsförändringar 2021–2023

Driftseffekter av investeringsobjekt

Nämnden ges tillskott för drift- och/eller kapitalkostnader som uppstår som en effekt av objekt i investeringsbudgeten under budget/planperioden 2021–2023. Här ingår kompensation för näridrottsplatser samt ny- och ombyggnad av idrottsanläggningar i form av konstgräsplaner från åren 2021 och 2022. År 2023 tillkommer även medel för Aktiviteten. Tillskott ges för diverse åtgärder i Åby Arenastad. I budget 2021 och plan 2022 återfinns en ispist och i plan 2023 finns tak över friidrottsarena, kansli och omklädningsrum samt Åby isstadion, inbyggnad av bandybana, inlagt. Nämnden ersätts även för drift- och/eller kapitalkostnader för inventarier. Tillskott ges 2021 för no-fall-sele samt sarg och avbytarbås till Åby ishall. I plan 2023 återfinns utbyte av självbetjäningssystemer RFID biblioteken, hyllsystem till Kållereds bibliotek, hyllsystem och inventarier till Lindome bibliotek, samt inventarier till nya lokaler för mötesplatserna i Fässberg och Lindome.

Nytt badhus – Åby Arena stad

Det nya badhuset i Åby Arenastad väntas stå klart våren 2023. Driftmedel på 9,9 mnkr tillförs för den nya anläggningen, dock avgår samtidigt tillfälliga medel på 7,5 mnkr som nämnden haft under omställningstiden.

Omföring av medel till Streteredsbadet

Inför 2021 omförs en mnkr från det tillfälliga utrymmet för Åbybadets omställningsfas till Streteredsbadet.

Ekenhallen

Tillskott på 0,2 mnkr ges för underhåll, och därmed ökad hyra, för Ekenhallen. Staden har ett så kallat nollhyresavtal med den externa hyresvärden vilket innebär att inget underhåll utförs om inte tilläggsbeställning på detta görs. Flertalet föreningar och skolor som använder lokalen har påtalat brister som behöver åtgärdas.

Full hyra för mötesplats Åby

Nämnden kompenseras med 0,1 mnkr för att täcka hela hyran för mötesplats Åby.

Sommarlovspengar

Nämnden tillförs 0,5 mnkr från år 2021 för fortsatt genomförande av sommarlovsaktiviteter för barn och unga då tidigare statsbidrag har utgått.

Förstudie flytt av stadsmuseet

Medel tillförs 2022 för genomförandet av en förstudie inför en eventuell flytt av stadsmuseet till Forsåkersområdet. Anslaget avgår 2023 då förstudien är avslutad.

Lindome centrum - mötesplats och bibliotek

Nämnden tillförs medel för en verksamhetsförstudie och möjliga merkostnader för en eventuell samlokalisering av bibliotek och mötesplats i samband med utveckling av Lindome centrum.

Mölnåls stads jubileumsfirande 2021 och 2022

Medel avsätts för ett firande 2021 av Mölnåls stads 50-årsjubileum som kommun samt 2022 för firande av att det var 100 år sedan som Mölnåld fick sina stadsprivilegier. Tillskotten avgår enligt plan efter respektive firande.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Lägre arbetsgivaravgifter för unga

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna för unga mellan 19–23 år sänks från 31,42 till 19,76 procent från 1 april 2021 till 31 mars 2023.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Teknisk justering

Kostnadsneutrala tekniska justeringar sker på grund av omfördelning av interna lokalhyror samt sänkning av dess internränta från 1,5 procent till 1,25 procent.

Volymmått

	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Bibliotek, museum, konst och kultur			
Antal besök på bibliotek	510 000	500 000	520 700
Antal besök på museum	40 000	45 000	48 100
Antal webbesök bibliotek	110 000	110 000	85 400
Antal webbesök museum	200 000	220 000	226 200
Föreningsbidrag			
Antal föreningar med bidrag	75	80	77
Antal studieorganisationer med bidrag	11	10	11
Ungdoms- och samhällsarbete			
Antal aktiviteter	1 300	1 200	1 295
Antal deltagare	34 000	28 000	34 645
Förening och idrott			
Antal besök i badanläggningar	142 000	115 000	260 700
Antal besök på isanläggningar ¹	255 000	240 000	248 200
Antal besök på fotbollsplaner ¹	570 000	360 000	392 000
Antal besök i Aktiviteten och idrotts-hallar ¹	773 000	870 000	870 000

1) Uppdaterade schabloner från 2020.

Andra indikatorer av särskilt intresse

	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Bibliotek, museum, konst och kultur			
Antal besök per invånare¹			
Fysiska besök på bibliotek	7,5	7,5	5,6
Fysiska och virtuella besök på bibliotek	8,8	9,0	7,2
Fysiska besök på museum	0,7	0,9	0,6
Fysiska och virtuella besök på museum	4,0	4,6	1,7
Förening och idrott			
Åbybadet, antal besök per invånare ¹	3,8	3,3	5,2

1) Antal invånare per 31 december 2019.

Miljönämnden

Nämnden ansvarar för tillsyn inom miljöbalken, livsmedelslagen och tobakslagen. Därutöver ansvarar nämnden för att bidra till bästa miljönytta genom att vara aktiv och delaktig i samhällsplaneringen av Mölndal.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	4,3	4,4	5,6		
Kostnader	-16,8	-17,1	-18,5		
Summa nettokostnader	-12,5	-12,7	-12,9	-12,7	-12,6
Kommunbidrag					
Miljönämnden	12,7	12,7	12,9		
Summa kommunbidrag	12,7	12,7	12,9	12,7	12,6
Resultat	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prisnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Statsbidrag

mnkr	2021
Naturvårdsverket	
LONA- och/eller LOVA-bidrag	0,1
Energimyndigheten	
Energi- och klimatrådgivning	0,6
Summa	0,7

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Uppräkning	0,3		
Generell effektivisering/prioritering/ digitalisering	-0,2	-0,2	-0,1
Teknisk justering	0,1		
Summa	0,2	-0,2	-0,1

Årlig förändring, netto.

Verksamhetsförändringar 2021-2023

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Teknisk justering

Budgetmedel för energi- och klimatrådgivning, motsvarande 0,1 mnkr, flyttas från kommunstyrelsen till miljönämnden som en teknisk justering.

Volymmått

	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Ärenden totalt inom nämnden	2 400	2 400	2 341
Livsmedel	700	700	637
Administration	40	40	41
Miljöbalkstillsyn och naturvård	1 660	1 660	1 663
Livsmedel			
Totalt antal kontroller	490	470	424
varav händelsestyrda	20	20	14
varav planerade	420	400	324
varav uppföljande	50	50	86
Miljöbalkstillsyn			
Totalt antal inspektioner	850	850	
varav inspektioner med platsbesök	450	450	449
varav inspektioner utan platsbesök	400	400	
Klagomål	100	100	85
Remisser byggnadsnämnden	80	100	62

Serviceenämnden

Nämnden ansvarar för att ge servicetjänster till andra nämnder inom Mölndals stad, såsom lokalvård, vaktmästeritjänster, fastighetsskötsel, måltidsverksamhet och stadshusservice. Dessutom ansvarar nämnden för stadens samlade fordonsbehov, intern post- och budverksamhet samt för stadens nyöppnade Kontaktcenter Mölndal.

Resultaträkning					
mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	243,8	249,6	253,0		
Kostnader	-246,8	-255,2	-257,3		
Summa nettokostnader	-3,0	-5,6	-4,3	-0,5	-0,5
Kommunbidrag					
Nämnd	0,4	0,4	0,5		
Intäktfinansierad verksamhet	0,0	0,0	0,0		
Kommungemensam kundtjänst	0,0	5,2	3,8		
Summa kommunbidrag	0,4	5,6	4,3	0,5	0,5
Resultat	-2,6	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prinsnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Statsbidrag	
mnkr	2021
Jordbruksverket	
EU-bidrag för ekologisk mjölk	0,5
Summa	0,5

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år			
mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommungemensam kundtjänst, central finansiering införandefas avgår	-1,4	-3,8	
Uppräkning	0,1		
Lägre arbetsgivaravgifter för unga ¹			
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering ¹			
Summa	-1,3	-3,8	0,0

Årlig förändring, netto.

1) Effekten av serviceenämndens effektivisering, prioritering och digitalisering samt lägre arbetsgivaravgifter för unga uppstår hos köpande nämnd genom justerade priser.

Verksamhetsförändringar 2021–2023

Kommungemensam kundtjänst

Under 2019–2020 har serviceenämnden haft i uppdrag att starta en kommungemensam kundtjänst. Den nya kundtjänsten, Kontaktcenter Mölndal, togs i drift i september 2020 och beräknas vara i full drift 2021 med en omsättning om cirka tio mnkr per år. Serviceenämnden har under införandeperioden 2020–2021 tillförts ett kommunbidrag för delfinansiering av

kundtjänsten. Under första halvåret år 2021 beräknas köpande nämnd att debiteras med 50 procent och under andra halvåret med 75 procent. Därmed avgår 1,4 mnkr av nämndens kommunbidrag år 2021. Från och med 2022 beräknas 100 procent av finansieringen att ske genom debitering till köpande nämnd varpå resterande 3,8 mnkr avgår i plan 2022.

Uppräkning kommunbidrag nämnd

För den del av nämndverksamheten som finansieras med kommunbidrag sker en uppräkning som kompensation för pris- och löneökningar.

Lägre arbetsgivaravgifter för unga

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna för unga mellan 19–23 år sänks från 31,42 till 19,76 procent från 1 april 2021 till 31 mars 2023. Effekten av serviceenämndens sänkta arbetsgivaravgifter för unga uppstår hos köpande nämnd genom justerade priser.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts att under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar. Effekten av serviceenämndens effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten uppstår hos köpande nämnd genom justerade priser.

Volymmått			
	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Fastigheter, antal m²			
Lokalvård	250 158	240 607	240 607
Förvaltning ¹	385 679	379 955	388 203
varav stadens egna lokaler	281 564	277 755	285 274
varav inhyrda lokaler	104 115	102 200	102 929
Måltider, antal ätande per dag			
Förskola	3 239	3 292	3 182
Grundskola	7 960	7 873	7 708
Gymnasium	297	319	294
Äldreboende	534	521	515
varav helpensioner	467	464	464
varav utomstående	67	57	51

1) Vaktmästeritjänster utförs i samtliga fastigheter medan fastighetsdrift endast utförs i stadens egna lokaler.

Skolnämnden

Nämnden ansvarar för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Nämnden ansvarar dessutom för annan pedagogisk verksamhet, elevhälsa samt för den kommunala kulturskolan.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021 ²	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	203,9	188,5	207,0		
Kostnader	-1 601,1	-1 679,9	-1 711,6		
Summa nettokostnader	-1 397,2	-1 491,4	-1 504,6	-1 515,1	-1 528,3
Kommunbidrag					
Förskola, pedagogisk omsorg	445,6	472,9	472,9		
Grundskola, fritidshem	878,0	921,1	934,1		
Grundsärskola	37,6	41,3	40,7		
Kulturskola	16,9	15,5	15,7		
Nämnd, administration med mera	39,4	40,6	41,2		
Summa kommunbidrag	1 417,5	1 491,4	1 504,6	1 515,1	1 528,3
Resultat	20,3	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster. Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prisnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

- Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.
- Omfördelning av budget har skett mellan kommunbidragsområden.

Statsbidrag

mnkr	2021
Skolverket	
Likvärdig skola	26,5
Mindre barngrupper i förskolan ¹	8,2
Lärarlönelyft	14,7
Karriärtjänster	6,7
Maxtaxa inom förskola, fritidshem	15,4
Kvalitetssäkrande åtgärder	3,6
Skolsatsning enligt budgetpropositionen ²	6,0
Summa	81,1

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

- Nivån för helår baseras på första halvårets belopp.
- Förutsättningarna för bidraget är inte fastställt. Beloppet bygger på en uppskattning.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förändrat elevantal, skola, förskoleklass, fritidshem	0,5	4,1	2,3
Förändrat elevantal, sarskola		1,5	1,5
Förändrat barnantal, förskola och pedagogisk omsorg	-6,3	5,5	4,1
Ny-, om- och tillbyggnad skollokaler, 80% kompensation	2,9	1,4	1,8
Ny-, om- och tillbyggnad förskolelokaler, 80% kompensation	1,5	3,0	6,2
Framtidens vårdinformationsmiljö, FMV			1,5
Läraravlastning t ex assistenter		1,5	
Effektivare lokalanvändning	-2,0	-6,0	-6,0
Uppräkning	22,9		
Lägre arbetsgivaravgifter för unga	-1,9	-0,5	1,8
Teknisk justering	-4,4		
Summa	13,2	10,5	13,2

Årlig förändring, netto.

Verksamhetsförändringar 2021-2023

Volymförändringar inom skola, fritidshem och förskola

Antalet elever inom förskoleklass och grundskola fortsätter att öka i takt med att staden växer. År 2021 beräknas 56 nya elever mot året innan, för 2022 är motsvarande ökning 58 elever och för 2023 är ökningen ytterligare 51 elever. Behovet av fritidshem beräknas minska med 71 platser 2021 jämfört med 2020. För 2022 väntas dock behovet öka med 36 platser för att år 2023 åter minska med 13 platser jämfört med året innan. Inom grundsärskolan förväntas antalet elever minska med elva stycken mellan åren 2020 och 2021 för att därefter öka med tre elever per år under planperioden. Förändringen inför 2021 beror på att individintegrerade elever inom grundsärskolan istället ingår i volymmåttan för grundskolan. Antalet förskolebarn minskar med 70 stycken i budget mellan år 2020 och 2021. Det förklaras bland annat av att andelen barn som går i förskolan väntas minska mellan åren. Inför 2022 beräknas volymerna inom förskolan öka med 61 barn och 2023 med ytterligare 46 barn.

Andelen barn och elever som väljer extern huvudman väntas minska något inom samtliga verksamheter, förutom inom fritidshem, under 2021 jämfört med 2020.

Ny-, om- och tillbyggnad av lokaler

Ny-, om- och tillbyggnad planeras på ett antal förskole- och skolenheter under perioden 2021–2023. Kompensationen uppgår till 80 procent av de beräknade tillkommande lokal-kostnaderna. Nämnden tillförs 2,9 mnkr för skollokaler under 2021 bland annat avseende Lackarebäcksskolan och Glasbergsskolan samt halvårseffekt för Streteredsskolan. I plan för 2022 ges ytterligare 1,4 mnkr i tillskott för halvårseffekt på Streteredsskolan och Balltorpsskolan samt samlokalisering av grundsärskolan. Under 2023 tillförs 1,8 mnkr för skollokaler även det avseende Balltorpsskolan och samlokalisering av grundsärskolan samt halvårseffekt för Krokslättsskolan.

Nämnden tillförs 1,5 mnkr i budget för den tillkommande Gärdesängens förskola som väntas tas i bruk under 2021. I plan för 2022 ges tillskott på 3,0 mnkr för halvårseffekt av Gärdesängens och Bifrosts förskola. Under 2023 väntas ytterligare halvårseffekt avseende Bifrosts förskola samt helårseffekt för den tillkommande förskolan i Hålstén. Totalt finns ett anslag på 6,2 mnkr för förskolelokaler i plan för 2023.

Framtidens vårdinformationsmiljö, FMV

Nämnden tillförs 1,5 mnkr 2023 och framåt för ökade kostnader vid införandet av ett nytt systemstöd Framtidens vårdinformationsmiljö, FMV, inom skolhälsovården. FMV syftar till att skapa en modern vårdinformationsmiljö där det blir enklare för alla aktörer inom hälso- och sjukvården att samverka.

Avlastning av lärare, till exempel fler assistenter

Ytterligare medel på 1,5 mnkr tillförs från år 2022 i plan för avlastning av lärare exempelvis genom assistenter i skolan. Syftet är att lärarna ska kunna fokusera mera på undervisning. Stadens försök med två lärarassistenter infördes innan statsbidrag fanns att söka. Statsbidragsfinansieringen upphör inför kommande år.

Effektivare lokalanvändning

Maxkapacitetsutredningen som genomförts av stadens fastighetsavdelning visar att det borde finnas lediga lokalytor i stadens grundskolor, i synnerhet i Lindome. Nämnden går nu igenom utredningen med ett verksamhetsperspektiv. Genom effektivare lokalanvändning ska lokalkostnaderna minska med 2,0 mnkr 2021 och med ytterligare 6,0 mnkr under 2022 respektive 2023.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Lägre arbetsgivaravgifter för unga

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna för unga mellan 19–23 år sänks från 31,42 till 19,76 procent från 1 april 2021 till 31 mars 2023.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Teknisk justering

Kostnadsneutrala tekniska justeringar sker på grund av omfördelning av interna lokalhyror samt sänkning av dess internränta från 1,5 procent till 1,25 procent.

Volymmått			
	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Förskola, pedagogisk omsorg			
Antal barn folkbokförda i Mölndal			
Familjedaghem	200	200	232
varav köpta platser	30	33	32
Förskola	3 743	3 813	3 641
varav köpta platser	530	550	527
Antal öppna förskolor	5	5	5
Grundskola, fritidshem			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Förskoleklass	855	863	873
varav köpta platser	75	75	75
Grundskola	7 965	7 901	7 732
varav köpta platser	1 080	1 100	1 042
Fritidshem	3 804	3 875	3 866
varav köpta platser	370	365	358
Grundsärskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Grundsärskola	82	93	81
varav köpta platser	6	8	6
Kulturskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Betalande elever, inklusive orkester	2 200	2 200	2 311

Andra indikatorer av särskilt intresse			
	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Förskola, pedagogisk omsorg			
Antal barn per årsarbetare inom förskola, kommunal regi			
Mölndal	6,3	5,9	6,0
GR	5,4	5,3	5,2
Pendlingskommuner	5,5	5,5	5,4
Riket	5,2	5,1	5,1
Andel inskrivna barn i familjedaghem av samtliga inskrivna barn i åldrarna 1-5 år, procent			
Mölndal	5	5	5
GR	3	3	2
Pendlingskommuner	2	2	2
Riket	2	2	2
Grundskola			
Andel elever som når målen i årskurs 9 samtliga ämnen, kommunal regi, procent			
Mölndal	75	81	80
GR	75	79	74
Pendlingskommuner	79	80	78
Riket	73	73	72
Antal elever per lärare, heltidstjänst			
Mölndal	13,9	13,2	14,3
GR	12,9	12,8	12,6
Pendlingskommuner	13,1	13,1	13,1
Riket	12,0	11,9	11,9
Antal elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning, årskurs 1-9, procent			
Mölndal	72	72	70
GR	64	63	62
Pendlingskommuner	64	63	62
Riket	58	57	57
Fritidshem			
Inskrivna barn per årsarbetare kommunala fritidshem, antal			
Mölndal	20,6	19,1	22,3
GR	21,9	22,0	21,4
Pendlingskommuner	22,1	21,4	22,2
Riket	20,7	20,3	20,8
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen, procent			
Mölndal	47	48	47
GR	40	40	39
Pendlingskommuner	27	27	28
Riket	37	40	41
Grundsärskola			
Kostnad per elev exklusive skolskjuts, tkr			
Mölndal	586	629	527
GR	560	531	552
Pendlingskommuner	768	819	815
Riket	674	624	600
Kulturskola			
Tillgänglighet, andel av sökande som får plats på kurser valda i första hand, procent			
Mölndal	49	48	44

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden ansvarar för att staden uppfyller socialtjänstlagen inom individ- och familjeomsorg. Nämnden bidrar i sitt arbete till att minska effekterna av arbetslöshet och att öka integrationen i Mölndal. Nämnden ansvarar även för att alkohol- och tobakslagstiftningen följs i staden.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021 ²	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	105,7	69,0	58,0		
Kostnader	-396,6	-411,0	-399,2		
Summa nettokostnader	-290,9	-342,0	-341,2	-336,9	-339,8
Kommunbidrag					
Arbetsmarknadsåtgärder	13,0	12,9	14,4		
Flyktingmottagande	19,5	19,6	9,4		
Boenden, nyanlända	22,0	20,0	19,0		
Nämnd, administration med mera	20,8	20,8	26,5		
Individ- och familjeomsorg	162,8	170,6	181,1		
Ekonomiskt bistånd	92,4	98,1	90,8		
Summa kommunbidrag	330,5	342,0	341,2	336,9	339,8
Resultat	39,6	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prinsnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

- Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.
- Omfördelning av budget har skett mellan kommunbidragsområden.

Statsbidrag

mnkr	2021
Socialstyrelsen	
Stimulansmedel "Överenskommelse inom psykisk ohälsa"	2,0
Kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer med mera	0,4
Stärka insatserna för barn och ungdomar med psykisk ohälsa	0,4
Subventionering av familjehemskostnader ¹	
Arbetsförmedlingen	
Extratjänster ²	
Introduktionsjobb ²	
Migrationsverket	
Asylsökande och nyanlända ³	21,5
Summa	24,3

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

- Nytt riktat statsbidrag, totalt 250 mnkr år 2021 för riket. Mölndals del är okänd.
- Belopp är oklara.
- Statsbidrag från Migrationsverket är beroende av volymer i flyktingmottagandet.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Minskat behov boenden nyanlända	-1,0		
Ökat behov av köpta platser barn och unga			5,4
Uppräkning	5,4		
Lägre arbetsgivaravgifter för unga	-0,3	-0,1	0,3
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-4,2	-4,2	-2,8
Teknisk justering	-0,7		
Summa	-0,8	-4,3	2,9

Årlig förändring, netto.

Verksamhetsförändringar 2021–2023

Minskat behov boenden nyanlända

Kommunbidraget boenden nyanlända minskas med en mnkr 2021 på grund av lägre behov jämfört med tidigare.

Ökat behov av köpta platser för barn och unga

Under de senaste åren har volymerna inom barnavården ökat stadigt varje år. Antalet anmälningar och ansökningar som leder till insatser har mer än fördubblats och lagen om Förstärkt barnskydd är en del av detta. Våld i nära relation och missbruk/psykisk ohälsa i familjerna ses vara anledningen. Nämnden kompenseras i plan 2023 med 5,4 mnkr, motsvarande två helårsplatser, för att möta behovet.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Lägre arbetsgivaravgifter för unga

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna för unga mellan 19–23 år sänks från 31,42 till 19,76 procent från 1 april 2021 till 31 mars 2023.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Teknisk justering

Kostnadsneutrala tekniska justeringar sker på grund av omfördelning av interna lokalyror samt sänkning av dess internränta från 1,5 procent till 1,25 procent. Dessutom flyttas 0,7 mnkr från social- och arbetsmarknadsnämnden till kommunstyrelsen för strategiskt arbete.

Ekonomiskt bistånd

Social- och arbetsmarknadsnämnden är starkt omvärldsberoende och inför 2021 råder särskilt osäkra omvärldsförutsättningar med anledning av coronapandemin. Inför 2020 utökades budgeten för ekonomiskt bistånd, men under 2020 har tillgängligt budgetutrymme inte behövt användas och ytterligare medel har därför inte tillförts under perioden 2021–2023. Nämnden uppmanas istället att följa utvecklingen noga och vid behov återkomma till kommunstyrelsen.

Volymmått			
	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Ekonomiskt bistånd			
Totalt antal bidragshushåll	1 690	1 300	951
varav flyktingstatus	180		207
Totalt antal bidragsmottagare	3 120	2 400	1 747
varav flyktingstatus	530		555
Flyktingmottagande			
Mottagna flyktingar, totalt	80	142	151
varav vuxna	30		86
varav barn	50		65
Ensamkommande barn/ungdomar ankomstkommun	135	135	136
varav som erhållit PUT, permanent uppehållstillstånd	4	5	0
varav anvisade	6	6	0
Köpt boende vuxna med flyktingstatus, antal årsplatser	5	5	4
Arbetsmarknadsåtgärder			
Ungdomar upp till 25 år, totalt	200	114	91
varav aktuella på ekonomienheten	60	35	56
Vuxna över 25 år, totalt	450	170	303
varav från arbetsförmedlingen	70	3	67
varav från social- och arbetsmarknadsförvaltningen	380	145	220
Feriejobb	340	330	306
ATH – arbetsträning med handledning inom etableringsuppdraget	5		1
Extratjänster	30		37
Individ- och familjeomsorg			
Institutionsplaceringar, antal årsplatser	29	20	33
varav barn och unga	16	11	18
varav vuxna	13	9	15
Köpta boenden, antal årsplatser	56	62	50
varav barn och unga	2	2	2
varav vuxna	54	60	48
därav vuxna med missbruk	15	15	16
därav övriga vuxna	39	45	32
Familjehem, antal årsplatser	70	72	65
varav familjehem			42
varav jourhem			3
varav nätverkshem			9
varav vårdnadshavarhem			11
Kontaktpersoner/-familjer, antal årsplatser	50	55	50
Antal inkomna anmälningar, barn ¹	2 500	2 150	2 103
varav 0–12 år			1 180
varav 13–17 år			796
varav 18–20 år			127
Antal inkomna ansökningar, barn	280	200	218
varav 0–12 år			86
varav 13–17 år			70
varav 18–20 år			62
Antal inledda utredningar, barn	1 000	800	845
varav 0–12 år			476
varav 13–17 år			295
varav 18–20 år			74

1) Inklusive alla utredningstyper från yttrande till lag med särskilda bestämmelser för vård av unga, LVU-ansökningar, exklusive ensamkommande asylsökande barn.

Andra indikatorer av särskilt intresse			
	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Ekonomiskt bistånd			
Försörjningsstöd totalt, bruttokostnad, mnkr			
Mölnadal ¹	52,1	55,5	56,0
exklusive nyanlända	42,1	44,8	43,2
enbart nyanlända/glapp	10,0	10,7	12,8
Utbetalt ekonomiskt bistånd per hushåll tkr²			
Mölnadal	59,5	61,7	56,6

1) Uppgift inrapporterad till Socialstyrelsen.

2) Uppgift från Kommun- och landstingsdatabasen, www.kolada.se.

Tekniska nämnden

Nämnden ansvarar för stadens gator, parker och grönområden. I ansvaret ingår utveckling, planering, anläggning och drift samt information om föreskrifter. Nämnden ansvarar också för stadens vattenförsörjning och avloppshantering, omhändertagande av avfall och återvinning samt för hållbart resande inklusive linjetrafik och färdtjänst. Nämnden är också stadens trafiknämnd.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	281,6	261,6	260,0		
Kostnader	-437,7	-428,4	-435,2		
Summa nettokostnader	-156,1	-166,8	-175,2	-175,0	-177,7
Kommunbidrag					
Stadsmiljö	111,4	124,1	131,2		
Hållbart resande	39,9	42,7	43,2		
Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0		
Återvinning och avfall	0,0	0,0	0,8		
Summa kommunbidrag	151,3	166,8	175,2	175,0	177,7
Resultat	-4,8	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prisnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Tillkommande kapitalkostnader med anledning av investeringar	1,7	3,1	3,9
Underhåll av utökade och/eller mer skötselintensiva ytor och vägar samt park och naturområden, investering	0,1		0,2
Underhåll av utökade och/eller mer skötselintensiva ytor och vägar samt park och naturområden, exploatering	0,9	0,6	1,3
Ökade driftkostnader på grund av ökad belastning på spår och leder		0,5	0,5
Underhållsskuld för beläggning enligt gatuplan	1,2	-0,6	-0,6
Underhållsskuld för belysning enligt gatuplan	1,1	-0,5	-0,6
Underhållsskuld för konstbyggnader enligt gatuplan	2,4	-1,2	-1,2
Ökade kostnader för färdtjänsten	1,5	0,2	0,2
Ökade kostnader för flexlinjen	0,5		
Busslinje 767 avskaffas	-1,0		
Nuvarande fritidskort, Regionen runt, avskaffas	-2,4	-3,1	
Fritidskort ny zonindelning, zon A	1,5	1,4	
Ökade bidrag vägföreningar	0,9		
Kontroll av Kikås avslutade deponi	0,8		
Uppräkning	1,8		
Lägre arbetsgivaravgifter för unga	-0,2	-0,1	0,2
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-0,5	-0,5	-1,2
Teknisk justering	-1,9		
Summa	8,4	-0,2	2,7

Årlig förändring, netto

Verksamhetsförändringar 2021–2023

Kapitalkostnader i samband med nyanläggningar

Staden växer och förtätas. Detta beräknas leda till ökade kapitalkostnader från investeringar om 1,7 mnkr 2021, ytterligare 3,1 mnkr 2022 och 3,9 mnkr 2023. Tillskotten ges bland annat 2021 och 2022 för tillkommande nettokostnader i samband med Mölndals innerstad och Pedagoggen Park. Dessutom ingår tillskott för kapitalkostnader avseende erhållna anläggningar utan ersättning. I plan för 2023 ges kompensation för halvårseffekt netto för Lunnagårdsgatan och Fässbergsmotet.

Driftkostnader i samband med nyanläggningar

Driftkostnaderna för tillkommande och/eller mer skötselintensiva ytor och vägar samt för park och naturområden koppelade till investering och exploatering väntas öka under perioden 2021–2023. Effekten från investeringar beräknas till 0,1 mnkr år 2021 och ytterligare 0,2 mnkr i plan för år 2023. Exploateringsprojekten väntas medföra ökade driftkostnader med 0,9 mnkr 2021, ytterligare 0,6 mnkr 2022 och 1,3 mnkr 2023.

Ökad belastning på spår och leder

Nämnden kompenseras för ökade driftkostnader på grund av ökad belastning på stadens spår och leder bland annat i samband med coronapandemin med 0,5 mnkr 2022 och ytterligare 0,5 mnkr 2023.

Åtgärder enligt gatuplan

Nämnden tillförs medel för att arbeta med den underhållsskuld som konstaterats i gatuplanen avseende beläggning, belysning och konstbyggnader. Tillskott ges 2021, därefter avgår halva anslaget i plan 2022, för att avgå helt i plan 2023.

Ökade kostnader för färdtjänst och flexlinje

I takt med att stadens befolkning växer ökar antalet färdtjänstberättigade. Även antalet genomförda resor per tillstånd beräknas bli fler. Medel tillförs för att möta utvecklingen inom färdtjänsten under 2021–2023. För flexlinjen ges 0,5 mnkr i tillskott år 2021 för kompensation avseende höjd förmedlingsavgift samt ökad trafikskostnad.

Tillköp av busslinje 767 avslutas

Tillköpet av busslinje 767 längs med Spårhagavägen avslutas 2021 beroende på få resande.

Fritidskort för ungdomar förändras

Fritidskortet för ungdomar förändras i samband med införandet av Västrafiks nya zonindelning, från att gälla Regionen runt till nya zon A omfattande Mölndal, Göteborg, Partille och Öckerö.

Ökade bidrag till vägföreningar för halverade medlemsavgifter

I budget 2019 utökades anslaget till stadens vägföreningar med 0,6 mnkr. År 2021 tillförs ytterligare 0,9 mnkr i bidrag för att medlemsavgifterna sammantaget ska kunna halveras. Syftet är att därefter påbörja ett gradvis övertagande av väghållaransvar av i första hand centrala huvudsträckor. För permanent övertagande krävs nya detaljplaner.

Kontroll av Kikås deponi

Täckningen av Kikås deponi avslutades under 2019. Nämnden tillförs från 0,8 mnkr 2021 för underhåll och genomförande av kontrollprogram, då detta inte får lov att täckas av taxan från abonnenterna.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Lägre arbetsgivaravgifter för unga

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna för unga mellan 19–23 år sänks från 31,42 till 19,76 procent från 1 april 2021 till 31 mars 2023.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Teknisk justering

Kostnadsneutrala tekniska justeringar sker på grund av omfördelning av interna lokalhyror samt sänkning av dess internränta från 1,5 procent till 1,25 procent med 0,1 mnkr och med 1,8 mnkr för internräntesänkning på anläggningar.

Affärsdrivande verksamhet			
mnkr	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
VA-verksamhet			
Försäljning VA	134,2	123,4	139,1
Drift vatten	-44,1	-33,2	-34,2
Drift avlopp	-42,5	-46,4	-42,9
Övrigt	-24,6	-24,3	-43,6
Kapitalkostnader	-22,0	-19,5	-17,6
Delsumma	1,0	0,0	0,8
Avräkning: VA-kollektivet	0,0	0,0	-0,8
Resultat	1,0	0,0	0,0
Återvinning och avfall			
Kommunala uppdraget			
Intäkter	78,7	73,0	72,9
Kostnader	-78,7	-72,0	-71,7
Delsumma	0,0	1,0	1,2
Avräkning abonnenterna	0,0	-1,0	-1,2
Resultat	0,0	0,0	0,0
Affärsverksamheten			
Intäkter	37,2	35,5	37,4
Kostnader	-37,2	-35,5	-37,6
Delsumma	0,0	0,0	-0,2
Avkastningskrav	0,0	0,0	0,0
Resultat affärsverksamheten	0,0	0,0	-0,2
Totalt resultat återvinning och avfall	0,0	0,0	-0,2

Tabellen inkluderar nämndinterna kostnader och intäkter.

Budget/plan Mölndals stad 2021–2023

Volymmått

	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Stadsmiljö			
Kommunal körbaneyta, tusental m ²	2 203	2 202	2 198
Antal belysningspunkter	13 450	13 420	13 528
Naturmark, hektar yta	541	541	542
Intensivskött parkyta, hektar yta	220	220	217
Vatten och avlopp			
Abonnenter, antal	11 250	11 250	11 001
Distribuerad volym dricksvatten, tusental m ³	5 400	5 400	5 039
Uppmätta uttag och debiterad volym dricksvatten, tusental m ³	4 350	4 300	4 277
Överförd volym avloppsvatten till Gryaab, tusental m ³	9 500	9 500	10 193
Registrerad bräddad volym i pumpstationer och mätpunkter på nätet, tusental m ³	60	60	85
Återvinning och avfall			
Mängd insamlat hushållsavfall totalt, kilo per person	<435	<440	439
Andel hushållsavfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling och återanvändning	>40	>42	35 ¹
Hållbart resande			
Antal färdtjänstillstånd	2 300	2 400	2 155
Antal färdtjänstresor	103 000	104 000	102 070
varav arbetsresor	6 500	6 000	6 225
varav LSS	30 000	31 000	29 863
varav övriga	66 500	67 000	65 982
Cykelvägnätets längd i kilometer	143	140	140

1) Ändrad beräkningsmetod nationellt, schablon används för att räkna bort det som av kvalitetsskäl inte går att återvinna av det insamlade materialet, vilket ger lägre resultat än budgeterat för 2019.

Andra indikatorer av särskilt intresse

	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Återvinning och avfall			
Mängd insamlat fint brännbart avfall, kilo per person	139 ¹	144	158
Andel farligt avfall i fint brännbart avfall, procent	0,13	0,21	0,21
Kundnöjdhet avseende avfallshanteringen, procent	92 ²	88	85

1) Uppgift justerad mot årsredovisningshandling 2019.

2) Avser endast kundnöjdhet för villor då svarsfrekvensen för lägenheter var för låg.

Utbildningsnämnden

Nämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola och elevhälsa. Dessutom ansvarar nämnden för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och för utbildning i svenska för invandrare.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	68,9	85,8	75,5		
Kostnader	-398,2	-424,3	-425,5		
Summa nettokostnader	-329,3	-338,5	-350,0	-354,0	-366,7
Kommunbidrag					
Gymnasieskola	263,4	272,0	275,7		
Gymnasiesärskola	20,1	21,6	23,0		
Vuxenutbildning	30,1	33,2	39,3		
Nämnd, administration	11,4	11,7	12,0		
Summa kommunbidrag	325,0	338,5	350,0	354,0	366,7
Resultat	-4,3	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prisnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Statsbidrag

mnkr	2021
Skolverket	
Papperslösa barn	0,3
Lärarlönelyft, gymnasiet och gymnasiesärskolan	1,1
Karriärtjänster, gymnasiet, gymnasiesärskolan och vuxenutbildning	1,0
Stärka introduktionsprogram, gymnasiet	0,3
Främja entreprenörskap i skolan	0,2
Myndigheten för yrkeshögskola	
Yrkeshögskoleutbildningar	11,0
Migrationsverket	
Skolpeng asylsökande barn och ungdomar ¹	0,7
Summa	14,6

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

1) Statsbidrag från Migrationsverket är beroende på volymer i flyktingmottagandet.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förändrat elevantal, gymnasieskolan	1,6	5,1	7,4
Förändrat elevantal, gymnasiesärskolan	0,4	0,4	0,4
Extra utbildningsinsatser vux i och med corona	2,4	-0,7	-1,7
Etablering av ny gymnasieverksamhet	-0,6		2,3
Rätt till komvux	1,5		
Kompensation prisnivå gymnasiesärskolan	1,0		
Uppföljning budgetanpassning gymnasieskolan 2016	2,6		
Effektivisering genom digitalisering	-0,5		
Studievägledare för vuxna	0,7		
Digitala verktyg en-till-en inom vux	1,0	1,0	
Omställningskostnad, mer lokalytor			2,0
Kommunala aktivitetsansvaret, utveckling			1,1
Fler utbildningsinsatser vuxenutbildningen			2,4
Uppräkning	3,2		
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-1,8	-1,8	-1,2
Summa	11,5	4,0	12,7

Årtig förändring, netto

Verksamhetsförändringar 2021-2023

Volymförändringar inom gymnasieskola och gymnasiesärskola

Antalet gymnasieungdomar som är folkbokförda i Mölndal ökar och bedöms uppgå till 15 fler elever 2021 än året innan, ytterligare 50 elever 2022 och 73 fler elever 2023. Inom gymnasiesärskolan beräknas antalet elever öka med en elev årligen under perioden 2021-2023.

Extra utbildningsinsatser inom vuxenutbildningen

I samband med covid-19 har flera branscher haft stora svårigheter att bedriva sin verksamhet. Många människor har permitterats, varslets eller helt förlorat sitt arbete. Nämnden tillförs 2,4 mnkr under 2021, varav 0,7 mnkr avgår 2022 och resterande avgår 2023, för att öka stödet till Mölndals invånare som är i behov av yrkes- och arbetsmarknadsanpassade utbildningar som kan underlätta vägen till arbete.

Etablering ny gymnasieverksamhet

Under 2019 startade Franklins gymnasium med en unik inriktning inom Life Science. Skolan är ett samarbete mellan Mölndals stad och Astra Zeneca. Den nya gymnasieskolan beräknas ha igång samtliga årskurser hösten 2021. Tillskottet på en mnkr 2019 avgår med 0,4 mnkr under 2020 och resterande 0,6 mnkr under 2021. Samtidigt tillförs nämnden 2,3 mnkr i plan för 2023 för att möjliggöra etablering av ytterligare en ny gymnasieverksamhet i Mölndal.

Rätt till komvux

Den 1 januari 2017 infördes en rättighet att studera inom komvux för att uppnå behörighet till högskola och yrkeshögskola. Antalet kommunmedborgare som söker behörighetsgivande utbildning har ökat, och förväntas öka mer framgent. För att möta behovet tillfördes nämnden 1,0 mnkr år 2020 och ytterligare 1,5 mnkr tillförs i budget 2021 och framöver.

Kompensation stödbehov/prisnivå gymnasiesärskolan

Stödbehovet för elever inom gymnasiesärskolan har ökat kraftigt de senaste åren. Nämnden kompenseras med en mnkr från år 2021 för att möta behovet.

Kompensation budgetanpassning gymnasieskolan

Budgetramen för kommunbidragsområde gymnasieskola räknades om inför budget 2016. En uppföljning har nu genomförts vilket resulterat i att nämnden kompenseras med 2,6 mnkr i budget 2021 och framåt.

Effektivisering genom digitalisering

Nämnden genomför utveckling av både metodik och läroplattformar för att möta framtidens utmaningar samtidigt som eleverna efterfrågar mer flexibla studier. Nämndens bedömning är att utvecklingsarbetet resulterar i lägre kostnader med 0,5 mnkr.

Studievägledare för vuxna

Fler individer söker stöd hos studie- och yrkesvägledningen för att tala med någon om sin framtid och få hjälp med att hitta nya vägar för omställning på arbetsmarknaden. Nämnden tillförs 0,7 mnkr, motsvarande en tjänst, i budget 2021 och framåt för att möta efterfrågan.

Digitala verktyg en-till-en inom vuxenutbildningen

Distans- och flexutbildningar har ökat inom vuxenutbildningen vilket passar många elever bra då de har möjlighet att anpassa sin studietid efter eget schema. Utbildningsformen ställer dock höga krav på tillgången till digital utrustning och digitala verktyg. Nämnden tillförs en mnkr 2021 samt ytterligare en mnkr 2022 för att möjliggöra inköp av digitala verktyg inom vuxenutbildningen och för att i framtiden kunna bedriva en mer kostnadseffektiv vuxenutbildning. Det totala tillskottet på två mnkr kvarstår i plan 2023.

Omställningskostnad, mer lokalytor

Utbildningsnämndens verksamhet växer och ser i dagsläget ut att behöva mer lokalyta framöver. Flera alternativ utreds och nämnden tillförs två mnkr i plan 2023 för omställningskostnader i samband med utträde ur befintliga avtal.

Kommunala aktivitetsansvaret, utveckling

Psykisk ohälsa bland unga ökar liksom andelen ungdomar utan behörighet till gymnasiet. Det kommunala aktivitetsansvaret, KAA, syftar till att ge individuella åtgärder för invånare under 20 år. Nämnden fick ett tillskott på 1,3 mnkr år 2017, men ser behov av att individanpassa insatserna mer och planerar en kompletterande enhet med ett introduktionsprogram som ska erbjuda särskilt stöd. Nämnden ser en uppstartskostnad under två år, men därefter lägre kostnader i och med färre köpta platser från externa aktörer. Kompensation ges med 1,1 mnkr i plan 2023.

Fler utbildningsplatser på vuxenutbildningen

Många människor söker yrkesutbildning som en ny väg till arbetsmarknaden. Nämnden ser behov av fler utbildningsplatser inom vuxenutbildningen och kompenseras med 2,4 mnkr i plan 2023 för att möta efterfrågan.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Volymmått			
	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Gymnasieskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal	2 539	2 524	2 451
varav i stadens regi	215	210	194
varav i andra huvudmäns regi, kommun och region	1 514	1 529	1 471
varav i andra huvudmäns regi, fristående skolor	810	785	786
Antal inom det kommunala aktivitetsansvaret	150		137
Asylsökande elever boende i Mölndal	8	15	25
Antal elever i stadens regi, totalt	538	386	320
varav från andra kommuner	319	168	110
varav asylsökande	4	8	16
Gymnasiesärskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal	52	51	49
varav i stadens regi	23	21	20
varav i andra huvudmäns regi	29	30	29
Antal elever i stadens regi, totalt	50	44	39
varav från andra kommuner	27	25	19
Vuxenutbildning			
Antal helårsplatser¹			
Gymnasial utbildning, egen regi	230	190	189
varav från andra kommuner	15	20	15
Grundläggande utbildning, egen regi	110	110	116
varav från andra kommuner	10	15	7
Gymnasial utbildning, externt anordnad	70	100	79
Gymnasial utbildning, i andra kommuner	5	30	14
Grundläggande utbildning, i andra kommuner	5	10	6
Gymnasial utbildning med yrkesinriktning inom GR-samverkan, delfinansieras genom statsbidrag	250	160	222
Särvux, antal studerande	30		26
Svenska för invandrare, sfi, antal studerande i stadens regi	900	900	957
varav från andra kommuner	40	40	36

1) En helårsplats motsvarar 800 gymnasiepoäng.

Andra indikatorer av särskilt intresse

	HT 2020	VT 2020
Gymnasieskola och gymnasiesärskola		
Elever enligt programtyp i egen och extern regi, procent		
Gymnasieskola, studieförberedande program	68	68
Gymnasieskola, yrkesförberedande program	21	21
Gymnasieskola, introduktionsprogram	9	9
Gymnasiesärskola	1	1
Totalt	100	100

Vård- och omsorgsnämnden

Nämnden ansvarar för att staden uppfyller socialtjänstlagen, SoL, genom att ge vård och omsorg till äldre personer och till personer med funktionshinder. Dessutom ansvarar nämnden för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, och för kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL, och enligt avtal med Västra Götalandsregionen.

Resultaträkning

mnkr	Bokslut 2019	Budget 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	155,5	143,7	146,8		
Kostnader	-1 187,9	-1 232,6	-1 254,0		
Summa nettokostnader	-1 032,4	-1 088,9	-1 107,2	-1 116,8	-1 125,4
Kommunbidrag					
Nämnd, förvaltnings- ledning och stab	67,3	68,8	70,2		
Funktionsstöd	442,7	459,9	469,6		
Äldreomsorg	535,7	560,2	567,4		
Summa kommunbidrag	1 045,7	1 088,9	1 107,2	1 116,8	1 125,4
Resultat	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0

I resultaträkningen redovisas intäkter och kostnader exklusive nämndinterna poster.

Beloppen för planåren är angivna i 2021 års prisnivå. Specifikation per kommunbidrag sker i ettårsbudgeten.

1) Budget 2020 är justerad i enlighet med antagna beslut.

Statsbidrag

mnkr	2021
Socialstyrelsen	
Äldreomsorgen	20,7
Äldreomsorgslyftet	9,1
Stimulansmedel för att höja habiliteringsersättningen inom daglig verksamhet	2,2
Motverka ensamhet bland äldre och öka kvaliteten i demensvård	3,3
God och nära vård	2,3
Välfärdsteknik	0,9
Summa	38,5

Nämnden disponerar även ovanstående statsbidrag i ungefärliga belopp.

Verksamhetsförändringar jämfört med föregående år

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Volymökning funktionsstöd - fler boendeplatser LSS	10,0	7,0	7,0
Volymökning funktionsstöd - daglig verksamhet		3,6	3,4
Volymökning äldreomsorg - hemtjänst		3,0	
Volymökning äldreomsorg - övriga insatser	2,0	2,0	
Volymökning äldreomsorg - fler äldreboendeplatser		5,0	5,0
Digitalisering inom vård- och omsorg	1,4	-0,2	
Ej dubbelbelägga korttidsplatser		3,3	
Ökat behov palliativ vård, översyn av bedömningsnivå, volymökning		1,0	
Uppräkning	17,9		
Lägre arbetsgivaravgifter för unga	-2,7	-0,9	2,7
Generell effektivisering/prioritering/digitalisering	-10,2	-14,2	-9,5
Teknisk justering	-0,1		
Summa	18,3	9,6	8,6

Årlig förändring, netto

Verksamhetsförändringar 2021-2023

Volymökning funktionsstöd

Behovet av grupp- och servicebostäder är fortsatt högt i Mölndal. Under 2020 startade tre nya boenden på Kärra-höjdsvägen, Kungsbackavägen samt Guldvingegatan med sex platser vardera. I budget 2021 ges kompensation med tio mnkr vilket avser helårsdrift för tidigare nämnda tre boenden samtidigt som ett nytt boende med sex platser i Stretered planeras att öppna i slutet av 2021. I plan 2022-2023 finns sju mnkr per år för nya boenden inom område funktionsstöd.

I och med att antalet personer i behov av bostad med särskild service blir fler så ökar även behovet av fler platser inom daglig verksamhet. Nämnden kompenseras med 3,6 mnkr i plan 2022 samt ytterligare 3,4 mnkr i plan 2023, motsvarande 15 platser per år för att möta volymökningen inom daglig verksamhet.

Volymökning äldreomsorg

Antalet invånare som blir äldre ökar samtidigt som allt mer vård sker i ordinärt boende. Nämnden tillförs tre mnkr från år 2022 för att möta det ökade behovet av hemtjänst samt två mnkr år 2021 och ytterligare två mnkr år 2022 för att tillgodose det ökade behovet av andra insatser inom äldreomsorgen. Även om en stor del av vården sker i ordinärt boende så ser nämnden ett behov av fler äldreboendeplatser på sikt. Nämnden kompenseras med fem mnkr under 2022 och ytterligare fem mnkr 2023 för fler äldreboendeplatser under planperioden.

Digitalisering vård- och omsorg

För att möta framtidens behov och utmaningar kommer nämnden accelerera och bredda satsningarna kring bland annat nya digitala lösningar och arbetssätt. Satsningarna genomförs inom ramen för nämndens handlingsplan för trygghet, service och delaktighet i hemmet samt stadens digitala agenda. Det handlar till exempel om digital mobilitet, tillsynskameror och kompetensutveckling för såväl brukare som personal. Dessutom behöver nämnden införa ett nytt system för utbyte av vårdinformation mellan staden och de 49 kommunerna i Västra Götaland och VGR. Nämnden kompenseras med 1,4 mnkr 2021 för satsningen. 0,2 mnkr av kompensationen avgår 2022.

Korttidsplatser och palliativ vård

Nämnden ser behov av fler korttidsplatser både på kort och lång sikt. Fler brukare som blir utskrivna från sjukhus har allt större vårdbehov. I dagsläget kan två brukare på korttidsplats behöva dela rum. För att möjliggöra eget rum till brukare på korttidsplats så kompenseras nämnden med 3,3 mnkr från och med plan 2022.

Verksamhet per nämnd

Dessutom ser nämnden ett ökat behov av palliativ vård och i plan 2022 och framåt finns kompensation med en mnkr för att möta behovet.

Uppräkning

I budget 2021 kompenseras nämnderna för pris- och löneuppräkning.

Lägre arbetsgivaravgifter för unga

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna för unga mellan 19–23 år sänks från 31,42 till 19,76 procent från 1 april 2021 till 31 mars 2023.

Generell effektivisering/prioritering/digitalisering

Samtliga nämnder förutsätts under perioden 2021–2023 arbeta med effektivisering, prioritering och digitalisering av verksamheten för att möta kommande utmaningar och de ekonomiska förutsättningar som väntar.

Teknisk justering

Kostnadsneutrala tekniska justeringar sker på grund av omfördelning av interna lokalhyror samt sänkning av dess internränta från 1,5 procent till 1,25 procent.

Volymmått

	Budget 2021	Budget 2020	Utfall 2019
Funktionsstöd			
Antal årsplatser			
Bostäder med särskild service	268	275	260
varav platser i egen regi	230	231	220
varav köpta platser	38	41	40
Korttidsboende SoL	22	25	22
Daglig verksamhet	230	225	289
Antal, snitt per månad			
Personer med personlig assistans enligt SFB	83	82	81
varav i egen organisation	8	10	8
Antal timmar per månad			
Personlig assistans enligt SFB, egen organisation	6 100	6 200	5 440
Personlig assistans enligt LSS, utförda timmar	6 700	6 700	6 504
Äldreomsorg			
Antal årsplatser			
Äldreboende, intern drift	439	437	437
Äldreboende, extern drift	67	67	67
Korttidsvård, intern drift	28	27	27
Korttidsvård, extern drift	7	0	
Utskrivningsklara	3	5	2,4
Köpt vård äldreomsorg ¹	12	12	12,2
Antal, snitt per månad			
Personer med hemtjänst	850	850	776
Beviljade hemtjänsttimmar	30 500	30 500	29 874

1) Äldreboende och korttidsvård i extern regi samt hospicevård.

Resultatbudget/plan

mnkr	Not	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar	1	-3 352,5	-3 533,6	-3 738,3	-3 829,5	-3 929,3
Avskrivningar		-207,0	-217,5	-234,0	-245,0	-266,0
Verksamhetens nettokostnader		-3 559,5	-3 751,1	-3 972,3	-4 074,5	-4 195,3
Skatteintäkter	2	3 416,6	3 578,2	3 737,2	3 903,0	4 066,2
Generella statsbidrag och utjämning	3	404,9	421,1	240,9	166,2	136,0
Verksamhetens resultat		262,0	248,2	5,8	-5,3	6,9
Finansiella intäkter	4	39,6	43,3	43,0	45,8	46,8
Finansiella kostnader	5	-13,8	-10,1	-8,1	-12,0	-23,0
Resultat efter finansiella poster		287,8	281,4	40,7	28,5	30,7
Extraordinära poster						
Årets resultat²		287,8	281,4	40,7	28,5	30,7
<i>Resultat som tillkommer vid försäljning av exploateringsmark med mera, belopp enligt aktuell bedömning³</i>				206,7	94,2	101,2

Kassaflödesbudget/plan

mnkr	Not	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Den löpande verksamheten						
Årets resultat ²		287,8	281,4	40,7	28,5	30,7
Budgeterad försäljning vid markexploatering ⁴	6			222,9	113,5	141,6
<i>varav bokfört värde anläggnings- och/eller omsättningstillgångar</i>				16,2	19,3	40,4
Justering för:						
av- och nedskrivningar		207,0	217,5	234,0	245,0	266,0
upplösning av bidrag till statlig infrastruktur		0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
gjorda avsättningar		87,0	42,4	34,1	48,4	46,8
resultat vid försäljning/utrangering anläggningstillgångar		-0,2	-0,2			
företbetalda intäkter som regleras över flera år			-16,0	-17,0	-17,0	-18,0
övrigt		81,3	5,1			
lanspråkta avsattnings		-52,5	-13,8	-18,7	-15,3	-15,6
Förändring kortfristiga fordringar/skulder och förråd med mera		-8,5	32,6	-44,9	-26,5	-1,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		602,6	549,7	451,8	377,3	451,2
Investeringsverksamheten						
Investering i anläggningstillgångar	6	-516,9	-728,8	-1 049,9	-1 381,8	-1 469,9
Investeringsbidrag, gatukostnadsersättning med mera	6		193,4	295,0	481,9	560,2
Investering i finansiella anläggningstillgångar	6			-11,3	-0,7	-0,7
Försäljning av anläggningstillgångar		1,8	0,7			
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-515,1	-534,7	-766,2	-900,6	-910,4
Finansieringsverksamheten						
Nyupptagna lån				14,6	530,4	460,2
Förändring av långfristiga fordringar		76,8				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		76,8		14,6	530,4	460,2
Bidrag till statlig infrastruktur						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-2,2	-4,0	-1,5	-7,1	-1,0
Årets kassaflöde		162,1	11,0	-301,3	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början		178,2	340,3	351,3	50,0	50,0
Likvida medel vid årets slut		340,3	351,3	50,0	50,0	50,0

I prognos respektive budget över kassaflödet finns inget antagande om bolagens förändring av koncernkontobehållningen.

Balansbudget/plan

mnkr	Not	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Immateriella och materiella anläggningstillgångar		3 884,1	4 389,8	5 189,5	6 307,0	7 470,5
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>						
Aktier och andelar		527,5	527,5	538,8	539,5	540,2
Långfristig utlåning		494,9	494,9	494,9	494,9	494,9
Summa anläggningstillgångar		4 906,5	5 412,2	6 223,2	7 341,4	8 505,6
Bidrag till statlig infrastruktur		8,1	7,4	6,7	6,0	5,3
Omsättningstillgångar						
Förråd/lager och exploateringsområden		9,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Fordringar		327,7	335,8	341,8	347,8	353,8
Kortfristiga placeringar						
Kassa och bank		340,3	351,3	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar		677,0	698,1	402,8	408,8	414,8
Summa tillgångar		5 591,6	6 117,7	6 632,7	7 756,2	8 925,7
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Eget kapital vid årets början		3 618,8	3 906,6	4 188,0	4 435,4	4 558,1
Årets resultat		287,8	281,4	40,7	28,5	30,7
Årets resultat budgeterad markförsäljning				206,7	94,2	101,2
Summa eget kapital		3 906,6	4 188,0	4 435,4	4 558,1	4 690,0
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		330,0	358,6	375,9	407,0	435,7
Andra avsättningar		72,3	68,3	64,9	59,8	61,3
Summa avsättningar		402,3	426,9	440,8	466,8	497,0
Skulder						
<i>Långfristiga skulder</i>						
Reverslån				14,6	545,0	1 005,2
Övriga långfristiga skulder		578,1	755,5	1 033,5	1 498,4	2 040,6
<i>Kortfristiga skulder</i>						
Övriga kortfristiga skulder		704,6	747,3	708,4	687,9	692,9
Summa skulder		1 282,7	1 502,8	1 756,5	2 731,3	3 738,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		5 591,6	6 117,7	6 632,7	7 756,2	8 925,7

1) Siffrorna utgår ifrån delårsrapporten per 2020-08-31.

2) Exklusive resultat av försäljning av mark- och exploateringstillgångar.

3) Budgeterat och prognostiserat resultat av försäljning av exploateringsmark med mera.

4) Resultatet från budgeterad och prognostiserad försäljning och lagerförändring av exploateringsmark kommer vid årets slut ingå i resultatet.

I ovanstående sammanställning har effekterna av bolagens behållning på koncernkontot eliminerats.

Noter

Not 1 Verksamhetens nettokostnader

mnkr	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Byggnadsnämnden	-14,0	-14,9	-16,0	-15,8	-17,1
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	-191,4	-222,9	-236,9	-235,8	-248,6
Kultur- och fritidsnämnden	-156,9	-170,0	-174,2	-173,2	-177,2
Miljönämnden	-12,5	-12,0	-12,9	-12,7	-12,6
Servicenämnden	-3,0	-5,7	-4,3	-0,5	-0,5
Skolnämnden	-1 397,2	-1 463,7	-1 504,6	-1 515,1	-1 528,3
Social- och arbetsmarknadsnämnden	-290,9	-320,2	-341,2	-336,9	-339,8
Tekniska nämnden	-156,1	-159,6	-175,2	-175,0	-177,7
Utbildningsnämnden	-329,3	-340,4	-350,0	-354,0	-366,7
Vård- och omsorgsnämnden	-1 032,4	-1 062,7	-1 107,2	-1 116,8	-1 125,4
Tillägg för prisförändringar				-74,9	-150,4
Summa nämndverksamhet	-3 583,7	-3 772,1	-3 922,5	-4 010,7	-4 144,3
Kalkylerad pension	136,5	156,8	157,0	157,0	159,0
Årets pensionskostnad	-200,9	-226,5	-225,5	-243,1	-242,1
Avgår kapitalkostnader	249,7	263,0	275,8	290,8	321,9
Semester- och övertidslöneskuld	0,1	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Resultat vid avyttring av anläggningstillgångar	67,9	28,9			
Erhållna anläggningar utan ersättning/medfinansiering		25,9			
Utrymme för utnyttjande av eget kapital		-3,0			
Övrigt	-22,1	-1,6	-18,1	-18,5	-18,8
Delsumma	231,2	238,5	184,2	181,2	215,0
Summa	-3 352,5	-3 533,6	-3 738,3	-3 829,5	-3 929,3

Not 2 Skatteintäkter

mnkr	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunalskatt	3 444,3	3 618,3	3 761,9	3 903,0	4 066,2
Justering föregående års redovisade skatteintäkt	1,5	-14,6			
Prognos slutavräkning	-29,2	-25,5	-24,7		
Summa	3 416,6	3 578,2	3 737,2	3 903,0	4 066,2

Not 3 Generella statsbidrag och utjämning

mnkr	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Inkomstutjämning	201,6	168,9	80,1	53,9	65,8
Kostnadsutjämning	-61,7	-155,5	-175,5	-186,6	-179,2
Eftersläpningsersättning	70,7	21,6			1,3
Regleringsavgift eller regleringsbidrag	47,8	70,9	208,3	177,1	124,4
Införandebidrag		38,3	8,2		
Bidrag för LSS-utjämning	12,8	9,5	-2,7	-2,7	-2,8
Statsbidrag flyktingvariabel, del av 10 välfärdsmiljarder	18,8	10,7			
Tillfälligt statsbidrag för ensamkommande unga	1,1				
Tillfälliga generella statsbidrag		137,7			
Kommunal fastighetsavgift	113,8	119,0	122,5	124,5	126,5
Summa	404,9	421,1	240,9	166,2	136,0

Not 4 Finansiella intäkter

mnkr	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Ränta kundfordringar och medelsplacering			0,4	0,5	0,5
Ränta från utlåning till koncernbolag	4,7	5,8	4,9	4,9	4,9
Ersättning för borgensåtagande koncernbolag	21,4	21,8	23,1	24,0	24,8
Utdelning aktier och andelar	12,6	15,1	14,0	15,8	16,0
Övriga finansiella intäkter	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6
Summa	39,6	43,3	43,0	45,8	46,8

Not 5 Finansiella kostnader

mnkr	Bokslut 2019	Prognos 2020 ¹	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Ränta på lån				-2,8	-9,3
Ränta på nyintjänade pensioner	-11,2	-9,1	-6,0	-7,0	-11,4
Övriga finansiella kostnader	-2,6	-1,0	-2,1	-2,2	-2,3
Summa	-13,8	-10,1	-8,1	-12,0	-23,0

Not 6 Totalsumma investeringar inklusive exploatering²

mnkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar inklusive exploateringsverksamhet	-1 049,9	-1 381,8	-1 469,9
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	-11,3	-0,7	-0,7
Summa investeringsutgifter	-1 061,2	-1 382,5	-1 470,6
Investeringsbidrag, gatukostnadsersättning med mera	295,0	481,9	560,2
Summa nettoinvesteringar inklusive exploateringsverksamhet	-766,2	-900,6	-910,4
Försäljningsinkomst från mark- och exploateringstillgångar	222,9	113,5	141,6
Summa nettoinvesteringar inklusive markförsäljning	-543,3	-787,1	-768,8

1) Siffrorna utgår från delårsrapporten per 2020-08-31.

2) Se specifikation inklusive kommentarer i investeringsbudget/plan sidorna 46–53 samt exploateringsbudget/plan sidorna 54–58.

Investeringsbudget/plan

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt			2021	2022	2023	2024–ff
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020				
Inventarieanslag							
Byggnadsnämnden							
1	Övriga inventarier, mätutrustning med mera			1,7	1,6	1,8	
Kommunstyrelsen							
2	Arbetsutskottet, inventarier			0,2	0,2	0,2	
3	IT-investeringar inom avdelningen IT/telefoni			6,1	6,4	5,7	
4	Nya verksamhetssystem	2,3	2,0	0,3			
5	Kommunal ledningsplats	2,5	0,7	1,8			
6	Kommunal ledningsplats, investeringsbidrag	-1,5		-1,5			
7	Planeringsutskottet, inventarier			0,1	0,1	0,1	
8	Fastighetsavdelningen, inventarier och maskiner			0,05	0,05	0,05	
9	Fastighetsavdelningen, utemiljö förskolor/skolor och upprustning			4,0	4,0	4,0	
Kultur- och fritidsnämnden							
10	Övriga inventarier			1,5	1,5	1,5	
11	Sporthall Västerberg, inventarier					0,3	
12	Självbetjäningsautomater RFID biblioteken					0,9	
13	Åby ishall, no-fall-sele			1,0			
14	Nytt badhus, inventarier					3,3	
15	Hyllsystem Kållereds bibliotek					0,5	
16	Inventarier till nya lokaler för mötesplatser					0,8	
17	Åby ishall, byte sarg kopplat till ispisten			1,7			
18	Lindome bibliotek					1,3	
Miljönämnden							
19	Övriga inventarier			0,05	0,05	0,05	
20	Verksamhetssystem	1,0			1,0		
Skolnämnden							
21	Förskolor, inventarier			1,5	2,0	5,4	
22	Skolutbyggnad			1,0	1,5	2,7	
23	Inventarier för ombyggnad			1,0	2,5	1,0	
24	Elevökning			1,0	1,0	1,0	
25	Övriga inventarier			2,5	2,5	2,5	
Servicenämnden							
26	Inventarier och maskiner			5,1	5,1	5,1	
27	Anpassning av kök för krisproviant	2,0		1,0	1,0		
Social- och arbetsmarknadsnämnden							
28	Övriga inventarier			2,0	2,0	2,0	
Tekniska nämnden							
29	Skattefinansierad verksamhet			2,3	1,2	3,8	
30	Taxefinansierad verksamhet			9,5	12,2	14,6	
Utbildningsnämnden							
31	Övriga inventarier			2,0	2,0	2,0	
Vård- och omsorgsnämnden							
32	Övriga inventarier			2,9	6,0	6,0	
Summa inventarier				48,8	53,9	66,6	

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt				2021	2022	2023	2024–ff
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020					
Skattefinansierad verksamhet								
Tekniska nämnden								
De redovisade utgifterna är en uppskattad total utgift som innefattar projektering/interna kostnader/ konsultuppdrag, byggnation och i förekommande fall exempelvis sanering, evakuering etcetera som senare ska belasta driften.								
Hållbart resande								
33	Kollektivtrafik framkomlighet				0,5	6,0	0,5	
34	Citybuss Toltröpsdalen ^{2,4}	125,5	0,5				0,5	124,5
35	Utveckling av befintligt GC-nät ⁵				8,6	15,0	15,1	
35	Utveckling av befintligt GC-nät, statsbidrag ⁵				-0,4	-0,6		
36	Kollektivtrafik attraktiva bytestpunkter och hållplatser ⁵				8,1	3,6	4,0	
36	Kollektivtrafik attraktiva bytestpunkter och hållplatser, statsbidrag ⁵				-2,8	-0,8		
37	Skyddsåtgärder utmed järnvägen ⁶	6,0			2,0	4,0		
38	Spårhagavägen ⁶	16,3	0,3		4,0	12,0		
39	Utveckling Mölndals stationsområde ^{2,4}	102,0					101,0	
40	Förlängning spårvagnshållplatser	5,2		0,4	1,2	1,2	2,4	
41	Gamla Riksvägen Lindome-Anneberg ⁶	8,0					1,0	7,0
Delsumma hållbart resande					21,2	40,4	24,5	
Gator och vägar								
42	Trafiksäkerhet och miljöförbättrande åtgärder				6,0	7,5	6,0	
43	Belysning inklusive trafiksignaler				9,8	9,8	9,0	
44	Utveckling av befintligt bilvägnät				6,0	2,0	4,0	
44	Utveckling av befintligt bilvägnät – investeringsbidrag				-5,5			
45	Utveckling av nytt bilvägnät				3,0			
46	Götalandsbanan – anpassning av kommunal vägnät ^{2,4}	80,0				1,0	1,0	78,0
47	Lunnagårdsgatan ^{2,4,5}	85,0	0,5	2,0	10,0	20,0	52,5	
47	Lunnagårdsgatan – exploateringsbidrag ⁵	-10,0				-5,0	-5,0	
47	Lunnagårdsgatan – bidrag från Göteborg ⁵	-29,6		-0,7	-3,5	-7,0	-18,4	
48	Fässbergsmotet och kringliggande ^{2,4,5,6}	37,0		0,5	4,0	16,0	16,5	
48	Fässbergsmotet och kringliggande – exploateringsbidrag ⁵	-10,0			-5,0	-5,0		
48	Fässbergsmotet och kringliggande – bidrag från Göteborg ⁵	-12,9		-0,2	-5,6	-1,4	-5,7	
49	Projekt Västerbergsskolan – allmän platsmark ²	7,0				7,0		
50	Reinvestering komponentutbyte beläggning och konstbyggnader				10,0	10,0	10,0	
Delsumma gator och vägar					29,2	54,9	69,9	
Park- och naturområden								
51	Parker och lekplatser				5,0	9,8	14,3	
52	Tillgängligt och attraktivt grönområde vid Mölndalsån enligt FÖP, inklusive Lasarettsspången	24,6	5,2				1,0	18,4
53	Stadspark ^{2,4}	20,0	2,2					17,8
54	Mölndalsån; åtgärder mot översvämningar inklusive erosionsskydd ⁵	125,4	51,6	18,7	20,0	20,0	12,0	3,1
54	Mölndalsån; statligt bidrag ⁵	-56,5	-22,5	-3,0	-7,0	-8,0	-8,0	-8,0
55	Stora ån ^{2,4}	23,4	0,4	0,5	2,0	5,0	5,0	10,5
56	Källeredsbäcken	82,0	9,7	7,8	4,0	4,0	20,0	36,5
57	Motionsspår, vandringsleder				1,0	2,0	1,5	
Delsumma park- och naturområden					25,0	32,8	45,8	
Summa skattefinansierad verksamhet					75,4	128,1	140,2	

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt				2021	2022	2023	2024–ff
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020					
Avgiftsfinansierad verksamhet								
Tekniska nämnden								
Återvinning och avfall								
58	Återvinningsstationer, återvinningscentraler, Kikås avfallsanläggning				2,0	2,0	2,0	
59	96,5	0,5	1,5	1,0	3,0	4,0	86,5	
60	Framtidens Kikås				17,2			
61	Massmottagning Mölndals stad ²⁴				2,8	1,0		27,0
Delsumma återvinning och avfall					23,0	6,0	6,0	
Vatten och avlopp								
62	Nya VA-ledningar				7,0	7,0	7,0	
62	Nya VA-ledningar, VA-anläggningsavgifter för icke specifika områden inklusive bostäder, investeringsbidrag				-7,0	-7,0	-7,0	
63	Befintliga vattenverk och övriga anläggningar				6,7	5,2	5,2	
64	24,4	0,4	3,0	2,0	6,0	8,0	5,0	
65	Riskreducerande åtgärder inom vattenskyddsområde ⁷				1,5	0,5		
66	Vattenledningar inklusive anläggningar				6,3	9,9	19,5	
67	16,4	10,4			3,0	3,0		
68	Vattenledningar förstärkning östra Mölndal inklusive reservvatten Härryda				4,0	3,3		
69	Vattenledningar – Lackarebäck- Brännås ²⁴				9,0	2,9	8,0	
70	186,6	63,2	7,8	3,4	13,0	15,4	83,8	
70	Vatten och avlopp i omvandlingsområden – anläggningsavgifter				-3,5	-1,8	-8,6	-22,1
71	Spillvattenledningar inklusive anläggningar				4,2	6,8		
72	Dagvattenledningar inklusive anläggningar				3,0	3,0	3,0	
73	Ledningsförnyelse vatten-, spill- och dagvatten				36,0	36,0	36,0	
Delsumma vatten och avlopp					72,1	87,8	89,5	
74	Utgifter vatten- och avlopp i exploateringsområden				59,1	78,6	114,5	59,0
	Inkomster vatten- och avlopp i exploateringsområden				-36,7	-31,8	-136,1	-105,9
Delsumma vatten- och avlopp i exploateringsområden					22,4	46,8	-21,6	
Summa avgiftsfinansierad verksamhet					117,5	140,6	73,9	
Summa tekniska nämnden, exklusive inventarier					192,9	268,7	214,1	
Årliga investeringsanslag								
Kommunstyrelsen fastighetsavdelning								
75	Löpande investeringar – reinvesteringar				74,0	88,0	83,0	
Summa årliga investeringsanslag					74,0	88,0	83,0	
Fleråriga investeringar/reinvesteringsanslag								
Kommunstyrelsen fastighetsavdelning								
De redovisade utgifterna är en uppskattad total utgift som innefattar projektering/interna kostnader/ konsultuppdrag, byggnation och i förekommande fall exempelvis sanering, evakuering etcetera som senare ska belasta driften.								
76	Ny förskola Gärdesången				37,5			
77	306,0	1,0	8,0	66,0	116,0	42,5	72,5	
Delsumma förskolor					103,5	116,0	42,5	
78	Pågående planering ny- och ombyggnad skolor ¹				29,5	71,0	331,6	395,9
Delsumma skolor					29,5	71,0	331,6	

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt			2021	2022	2023	2024–ff
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020				
79	Nytt badhus Åby Arenastad ⁸	487,0	8,7	60,0	155,0	214,0	49,3
80	Utveckling Åby Arenastad ¹	128,0		2,0	29,5	16,0	48,5
81	Pågående planering ny- och ombyggnad idrottsanläggningar	26,5			9,0	5,2	9,8
	Delsumma idrottsanläggningar				193,5	235,2	107,6
82	Campus Mölndal ³	320,0			1,0	1,0	38,0
83	Gunnebo Slott och Trädgårdar AB	24,4	2,9	4,1	1,9	2,0	13,5
84	Etablering samt ytrenoveringar av boenden				2,0		
	Delsumma övriga lokaler				4,9	3,0	38,0
	Summa fleråriga investeringar/reinvesteringsanslag				331,4	425,2	519,7
	Summa KS fastighetsavdelningen, exklusive inventarier				405,4	513,2	602,7
	Investering i finansiella anläggningstillgångar						
85	Andelar i Kommuninvest				11,3	0,7	0,7
	Summa investering i finansiella anläggningstillgångar				11,3	0,7	0,7
	Total summa investeringar				658,4	836,5	884,1

1) Anslag för projekt som ingår i kommunfullmäktiges ramanslag ska fastställas av kommunstyrelsen. Ärendet ska då det bedöms principiellt angeläget omfatta underlag för att pröva alternativa scenarier för utformning av aktuellt projekt. Ramanslaget får ianspråk tas för projektering utan kommunstyrelsens tillstånd.

2) Kommunstyrelsens tillstånd ska inhämtas före igångsättning och upprättande av förfrågningsunderlag. Ärendet ska då det bedöms principiellt angeläget omfatta underlag för att pröva alternativa scenarier för utformning av aktuellt projekt.

3) Anslaget förutsätter ställningstagande av kommunfullmäktige i särskilt ärende.

4) Den del av anslaget som avser projektering får ianspråk tas utan kommunstyrelsens tillstånd.

5) Anslagsbindning för investeringsprojekt som förutsätter hel- eller delfinansiering av investeringsbidrag/inkomster är dels på bruttonivå, utgifter, dels på nettonivå, utgift minus inkomst.

6) Projektet innefattar medfinansiering av statlig infrastruktur.

7) Finansieras av upprättad VA investeringsfond enligt beslut i KF 2018-11-21 §154.

8) I totalt anslag på 500 mnkr enligt beslut i KF 2020-06-17 §95 inkluderas även driftkostnader för rivning med mera.

Kolumnerna "till och med 2019", "prognos 2020" och "2024-ff" innehåller endast fleråriga investeringsprojekt.

Kommentarer till investeringsbudget/plan

Inventarieanslag

Byggnadsnämnden

1 Övriga inventarier, mätutrustning med mera

Anslag för inventarier, mätutrustning, ortofoto och 3D-relaterade produkter, byte av mätbilar med mera.

Kommunstyrelsen

2 Arbetsutskottet, inventarier

Ett årligt anslag för inköp av möbler och inventarier för kommunstyrelsens arbetsutskott.

3 IT-investeringar inom avdelningen IT/telefoni

Investeringsmedel för stadens wifi-nät, digital agenda och övrig central IT-infrastruktur.

4 Nya verksamhetssystem

Investeringsmedel för verksamhetssystem inom kommunstyrelsen/stadsledningsförvaltningen.

5 Kommunal ledningsplats

Investeringsmedel för kommunal ledningsplats.

6 Kommunal ledningsplats, investeringsbidrag

Investeringsbidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, avseende kommunal ledningsplats.

7 Planeringsutskottet, inventarier

Ett årligt anslag för inventarieanskaffning inklusive planprogramvara, skrivare och skannrar.

8 Fastighetsavdelningen, inventarier och maskiner

Ett årligt anslag för inköp av möbler och inventarier.

9 Fastighetsavdelningen, utemiljö förskolor/skolor och upprustning

Ett årligt anslag för inköp/utbyte av inventarier för upprustning av utemiljön kring förskole- och skolgårdar.

Kultur- och fritidsnämnden

10 Övriga inventarier

Kultur- och fritidsnämnden har, utöver nedanstående anslag, ett generellt årligt anslag för inventarier att använda inom verksamheten.

11 Sporthall Västerberg inventarier

Anslag för inventarier för ny sporthall i Västerbergsskolan.

12 Självbetjäningsautomater RFID biblioteken

Anslag för utbyte av självbetjäningsautomater på biblioteken.

13 Åby ishall, no-fall-sele

Anslag för no-fall-sele, som är ett redskap som ska öka tillgängligheten i Åby ishall för bland annat nybörjare och funktionshindrade.

14 Nya Åbybadet, inventarier

Anslag för inventarier till nya Åbybadet som beräknas vara klart 2023.

15 Hyllsystem Kållereds bibliotek

Anslag för utbyte av befintligt hyllsystem i Kållereds bibliotek.

16 Inventarier till nya lokaler för mötesplatser

Investeringsmedel för inventarier till nya lokaler för mötesplatserna Fässberg och Lindome.

17 Åby ishall, byte av sarg

Investeringsmedel för byte av sarg kopplat till ispisten.

18 Lindome bibliotek

Investeringsmedel för inventarier till Lindome bibliotek.

Miljönämnden

19 Övriga inventarier

Miljönämnden har ett generellt årligt anslag att använda inom verksamheten.

20 Verksamhetssystem

Investeringsmedel för upphandling av nytt verksamhetssystem samt tillhörande e-tjänster och koppling till e-arkiv inom miljönämnden.

Skolnämnden

21 Förskolor, inventarier

Investeringsmedel till inventarier för utbyggd förskola under planeringsperioden.

22 Skolutbyggnad

Inventarier till planerad skolutbyggnad.

23 Inventarier för ombyggnad

Komplettering av inventarier i samband med verksamhetsanpassningar och ombyggnad av äldre förskolor/skolor samt upprustning av matsalar.

24 Elevökning

Ökat elevantal innebär inventarieanskaffning i samband med viss lokalutbyggnad.

25 Övriga inventarier

Skolnämnden har, utöver ovanstående anslag, ett generellt årligt anslag att använda inom verksamheten.

Servicenämnden

26 Serviceutskottet, inventarier och maskiner

Investeringsmedlen avser utbyte av utrustning samt kompletterande investeringar.

27 Anpassning av kök för krisproviant

Investeringsmedel för anpassning av kök för krisproviant.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

28 Övriga inventarier

Social- och arbetsmarknadsnämnden har ett generellt årligt anslag att använda inom verksamheten.

Tekniska nämnden

29 Inventarier, skattefinansierad verksamhet

Investeringar i fordon, maskiner, utrustning, inventarier med mera.

30 Inventarier, taxefinansierad verksamhet

I anslaget ingår kostnader för inköp av fordon och utrustning.

Utbildningsnämnden

31 Övriga inventarier

Utbildningsnämnden har ett generellt årligt anslag att använda inom verksamheten.

Vård- och omsorgsnämnden

32 Övriga inventarier

Investeringsmedel för utbyte av inventarier på befintliga äldreboenden samt inventarier på nyöppnade enheter inom funktionsstöd.

Skattefinansierad verksamhet

Tekniska nämnden

33 Kollektivtrafik framkomlighet

Tekniska nämnden kartlägger och genomför åtgärder tillsammans med Västrafik och bussbolagen som trafikerar i Mölndal för bättre framkomlighet.

34 Citybuss Toltorpsdalen

Åtgärder för utbyggnad av stommät för kollektivtrafik.

35 Utveckling av befintligt GC-nät

Nya gång- och cykelvägar utifrån tekniska nämndens cykelhandlingsplan. Ombyggnad av cykelpassager till cykelöverfarter, enligt lagstiftning. Åtgärder för biltrafik i korsningar, belysning i korsningspunkter med mera.

35 Utveckling av befintligt GC-nät, statsbidrag

Bidrag från regional infrastrukturplan via Trafikverket för utveckling av befintligt gång- och cykelvägnät.

36 Kollektivtrafik, attraktiva bytespunkter och hållplatser

Tillgänglighetsanpassning av hållplatser med fler än 100 påstigande per dygn. Även anpassning och upprustning av samtliga hållplatser längs stomlinjer och komplettering med cykelparkeringar.

36 Kollektivtrafik, attraktiva bytespunkter och hållplatser, statsbidrag

Inom regional infrastrukturplan finns möjlighet att söka statsbidrag för medfinansiering av tillgänglighetsanpassning av busshållplatser. Staden söker årligen medfinansiering för ombyggnation av planerade hållplatser.

37 Skyddsåtgärder utmed järnvägen

Åtgärder för att motverka spårsprung över Trafikverkets järnvägsspår i östra Mölndal.

38 Spårhagavägen

Cykelbanan anläggs utmed statlig väg och Mölndals stad medfinansierar till Trafikverket som utför byggnationen.

39 Utveckling Mölndals stationsområde

Utveckling av Mölndals stationsområde för anpassning till järnvägsutbyggnad, såsom Götalandsbanan, genom Mölndals tätort. En möjlig åtgärd är exempelvis breddning av bron.

40 Förlängning spårvagnshållplatser

Förlängning av spårvagnshållplatser för att de nya längre spårvagnarna ska kunna stanna vid hållplatserna längs Göteborgsvägen.

41 Gamla Riksvägen Lindome-Anneberg

Cykelbanan anläggs utmed statlig väg och Mölndals stad medfinansierar till Trafikverket som utför byggnationen.

Kommunala gator och vägar

42 Trafiksäkerhet- och miljöförbättrande åtgärder

Anslaget till tekniska nämndens prioriteringslista används till mindre åtgärder för att höja trafiksäkerheten, öka framkomligheten och förbättra befintliga gatumiljöer runt om i kommunen. Underlag till åtgärderna är i huvudsak synpunkter från allmänheten, hastighetsmätningar, olycksrapporter och inventering av gatunätet.

43 Belysning inklusive trafiksignaler

Staden äger cirka 13 000 belysningsstolpar med en beräknad livslängd på ungefär sextio år. Drygt hundra stolpar byts per år, likaså byts kvicksilverarmaturer och äldre armaturer med hög energiförbrukning till LED.

Investering i styrsystem för att kunna reglera effekten på belysningen för valda ljuspunkter i staden. Systemet optimerar belysningen och sänker driftkostnader.

44 Utveckling av befintligt bilvägnät

Byggnation av cirkulationsplats i korsningen Göteborgsvägen–Berghemsgatan, ombyggnation av Södra Ågatan samt översyn av omhändertagande av dagvatten från stadens vägar.

44 Utveckling av befintligt bilvägnät, investeringsbidrag

Bidrag från Trafikverket för utbyggnad av cirkulationsplats i korsningen Göteborgsvägen–Berghemsgatan.

45 Utveckling av nytt bilvägnät

Åtgärder för att förbättra framkomligheten på väg och GC-nätet i västra Källered kopplat till genomförda och kommande byggnationer. Förprojektering, utredning och kalkylering av stora trafikåtgärder.

46 Götalandsbanan – anpassning av kommunalt vägnät

Utredning och utförande av åtgärder för att möjliggöra Trafikverkets nya infrastruktur genom Mölndal.

47 Lunnagårdsgatan

En ny gata som binder samman Fässbergsmotet i Mölndal och Sisjöområdet i Göteborg, byggs för att möjliggöra exploatering i Fässbergsdalen.

47 Lunnagårdsgatan - exploateringsbidrag

Bidrag från detaljplaner i Mölndal som ingår i överenskommelsen mellan Trafikverket och Göteborgs Stad.

47 Lunnagårdsgatan - bidrag från Göteborg

Bidrag enligt medfinansieringsavtal med Göteborgs Stad med 35 procent.

48 Fässbergsmotet och kringliggande

Trimningsåtgärder i Fässbergsmotet för att klara den ökade trafiken som blir en följd av fortsatt exploatering i Fässbergsdalen. Innehåller även åtgärder på statlig infrastruktur där Mölndals stad medfinansierar till Trafikverket som utför byggnationen.

48 Fässbergsmotet och kringliggande, exploateringsbidrag

Bidrag från detaljplaner i Mölndal som ingår i överenskommelsen mellan Trafikverket och Göteborgs Stad.

48 Fässbergsmotet och kringliggande, bidrag från Göteborg

Bidrag enligt medfinansieringsavtal med Göteborgs Stad med 35 procent.

49 Projekt Västerbergskolan - allmän platsmark

Åtgärder inom allmän platsmark till följd av ny- och utbyggnad av Västerbergskolan.

50 Reinvestering komponentutbyte beläggning och konstbyggnader

Anslag för komponentutbyte inom gatubeläggning och konstbyggnader såsom vägtrummor och broar.

Park- och naturområden

51 Parker och lekplatser

Anslaget används till nyanläggning, nyplantering och renovering av parkanläggningar i enlighet med av tekniska nämnden beslutad åtgärdsplan.

52 Tillgängligt och attraktivt grönområde vid Mölndalsån enligt FÖP

Utveckling av grönområden kring Mölndalsån för ökad attraktivitet för bostäder och verksamheter längs ån.

53 Stadspark

Successiv utbyggnad av stadsparken för att ge medborgarna en del av de önskemål som framkom av medborgardialog 2017–2018.

54 Mölndalsån, åtgärder mot översvämningar inklusive erosionsskydd

En ny vattendom medger åtgärder för att minska risken för översvämning i centrala Mölndal. Magasineringen i Mölndalsåns sjösystem ökas genom att anläggningar byggs ut som möjliggör förtappning vid Stensjödämme. Kanalen mellan Rådasjön och Stensjön muddras.

54 Mölndalsån, statligt bidrag

För dessa åtgärder har staden sökt bidrag hos MSB. Statsbidragsnivån kan vara upp till 60 procent och bidragen ges jämnt under åren som projektet pågår.

55 Stora ån

Åtgärder för att säkra mot klimatförändring och fortsatt exploatering av området som kan leda till ökad risk för översvämning. Initialt påbörjas framtagande av underlag för vattendomsansökan. Samordning ska ske mot pågående och planerade detaljplaner och förändringar i Fässbergsmotet.

56 Kålleredsbäcken

Åtgärder för att öka kapaciteten i Kålleredsbäcken och därmed motverka översvämningar. Investeringen genomförs i flera etapper och samordnas med stora exploateringar. För att kunna genomföra åtgärderna krävs miljödom.

57 Motionsspår och vandringsleder

Anläggande av elljusspår, ridspår, motionsspår och leder för att möjliggöra promenader och träning även under de mörka årstiderna.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Återvinning och avfall

58 Återvinningsstationer, återvinningscentraler och avfallsanläggning Kikås

Inköp av anläggningsutrustning som exempelvis containers samt tillgänglighetsanpassningar och andra åtgärder på anläggningarna.

59 Återvinningscentral, Lindome

En ny återvinningscentral inklusive mottagningshall för återanvändbart material i Lindome, vilket medför ökad kapacitet men även att ytan för befintlig central frigörs.

60 Framtidens Kikås

En mottagningshall för återanvändbart material samt verkstad på Kikås avfallsanläggning. Anläggningen byggs i anslutning till befintlig återvinningscentral.

61 Massmottagning Mölndals stad

Utredning och tillståndsansökan för en ny massmottagning för lätt förorenade massor för stadens projekt samt projekt inom regionen.

Vatten- och avloppsförsörjning

62 Nya VA-ledningar

Anslaget används till utbyggnad av servisledningar och utvidgning av ledningsnätet.

62 Nya VA-ledningar VA anläggningsavgifter för icke specifika områden inklusive bostäder, investeringsbidrag

Inkomster från styckebyggda fastigheter samt objekt som inte specificerats i investeringsbudget/plan.

63 Befintliga vattenverk och övriga anläggningar

Upprustning och renovering av pump- och tryckstegringsstationer bland annat byte av pumpar och elskåp samt ny kommunikation. Komplettering av övervakningssystem på ledningsnätet med mätutrustning.

Säkerhetsåtgärder för att skydda anläggningarna mot obehörigas tillträde. I posten ingår utbyggnad av skalskydd som staket men även larm.

64 Utbyggnad vattenverket

Vattenberedningsprocessen kompletteras med förbehandlings-system i syfte att ge ökad kapacitet i vattenverket samt ge reduktion av smak och lukt. Den hall som byggs under planperioden kompletteras senare med ytterligare dynasandsfilter för att nå erforderad kapacitet 2035.

65 Riskreducerande åtgärder inom vattenskyddsområde

Åtgärder för vattenskyddsområde för dricksvattentäkter. I översynen togs en riskanalys fram för vattenskyddsområdet där det framgår åtgärder som behöver vidtas.

66 Vattenledningar inklusive anläggningar

Vattenledningar inom ledningsnätet byggs ut för att förbättra kapaciteten och leveranssäkerheten. Vattentankstationer för uttag av tillfälligt vatten för tankbilar, spolbilar med mera anläggs. Stationerna är även viktiga vid leveransstörningar.

67 Vattenledningar Mölndals vattenverk - Lackarebäck

Huvudvattenledningar för att kunna distribuera den ökade kapaciteten när vattenverket byggs ut.

68 Vattenledningar förstärkning östra Mölndal inklusive reservvatten Härryda

I linje med regional vattenförsörjningsplan behöver Mölndals och Härrydas dricksvattenledningsnät sammankopplas. Samtidigt ökar leveranssäkerheten till östra Mölndal.

69 Vattenledningar

Lackarebäck – Brännås. Huvudledning för att förstärka vattennätet söderut.

70 Vatten och avlopp i omvandlingsområden

Anslaget innefattar åtgärder med syfte att ansluta så kallade omvandlingsområden till kommunal VA-försörjning. De områden som främst berörs inom planperioden är Tulebo och Ingemantorp men omprioritering kan ske då planen är under uppdatering.

70 Vatten och avlopp i omvandlingsområden - anläggningsavgifter

Anläggningsavgifter för de fastigheter som kopplas in på kommunalt VA-nät i VAIO-områden.

71 Spillvattenledningar inklusive anläggningar

För att förbättra kapaciteten i befintligt spillvattensystem. Vid Aminogatans pumpstation anläggs en ny tryckledning med hänsyn till befintlig belastning och kommande exploateringar.

72 Dagvattenledningar inklusive anläggningar

Nya ledningar, dagvattendammar och andra öppna dagvattenlösningar för rening och fördröjning av dagvatten inom staden.

73 Ledningsförnyelse vatten, spillvatten och dagvatten

Förnyelse av befintligt ledningsnät. Prioritering av projekt utifrån förnyelseplan beslutad 2016.

74 Vatten och avlopp i exploateringsområden

Avser utbyggnad av VA-anläggning i samband med genomförande av detaljplanelagda områden.

Kommunstyrelsen/fastighetsavdelningen

75 Löpande investeringar - reinvesteringar

Reinvesteringar för att säkerställa fastigheternas tekniska funktion. Anpassningar för att fastigheterna bättre ska leverera nutida teknisk standard och verksamhetsstöd.

76 Ny förskola Gärdesängen

Ny förskola som ska möta behovet av fler förskoleplatser i takt med bostadsbyggnation och befolkningsutveckling.

77 Pågående planering ny- och ombyggnad förskolor

Anslaget avser nybyggnad av Bifrost förskola, Hålstens förskola, Forsåkers förskola samt utökning av förskoleplatser i östra Källered och Eklanda för att möta behovet av fler platser i takt med bostadsbyggnation och befolkningsutveckling.

78 Pågående planering ny- och ombyggnad skolor

Anslaget avser ny Västerbergsskola och ny Råvekärsskola. Anslaget avser även utökning och/eller ombyggnationer i Streteredsskolan, Balltorpsskolan, Kvarnbyskolan, Sörgårdsskolan, Krokslättskolan, Bosgårdsskolan och hus C i Almåsskolan. Samlokalisering av grundskolan och dess lokalanpassningar samt volymökning.

79 Nytt badhus Åby Arenastad

Anslag avser medel för nytt badhus i Åbyområdet.

80 Utveckling Åby Arenastad

Anslag avser medel för utredning och utveckling av Åby Arenastad som exempelvis kansli och omklädningsrum, ny ispist samt inbyggd isstadion och tak över läktare på friidrottsarena. Dessutom finns medel avsatta för Åby badmintonhall samt projekteringsmedel för tennishall.

81 Pågående planering ny- och ombyggnad idrottsanläggningar

Anslaget innefattar näridrottsplatser, byte av konstgräs/plan på Åby 8 och 9, Krokslättsvallen, Eklandavallen, Åby 1 och 2 samt anslag för VA-reinvesteringar på Aktiviteten samt idrottshall kopplat till Råvekärsskolan, östra/centrala Mölndal.

82 Campus Mölndal

Anslaget avser nytt campus där utbildningsverksamheten är samlad.

83 Gunnebo Slott och Trädgårdar AB, reinvesteringar

Investeringsåtgärder på befintliga byggnader tillhörande Gunnebo Slott och Trädgårdar AB.

84 Etablering samt ytrenoveringar av boenden

Etablering av boenden samt renovering av befintliga objekt för att skapa boendelösningar för ensamkommande barn samt nyanlända.

Investering i finansiella anläggningstillgångar

85 Andelar i Kommuninvest

Avser investering i andelar i Kommuninvest kopplat till ett ökat krav på kapitaliseringsgrad inom Kommuninvest ekonomisk förening.

Exploateringsbudget/plan

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt				2021	2022	2023	2024–ff
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020					
Antagna/lagakraftvunna planer								
<i>De redovisade utgifterna är en uppskattad total utgift som innefattar projektering/interna kostnader/konsultuppdrag, byggnation med mera.</i>								
101	Jolenområdet							
	Anläggningstillgångar	8,6	8,1		0,5			
	Omsättningstillgångar	5,9	5,9					
	Exploateringsersättningar	-1,0	-1,0					
	Markförsäljning	-93,0	-93,0					
	Summa Jolenområdet	-79,5	-80,0		0,5			
102	Källeredens centrum							
	Anläggningstillgångar	47,9	2,2	1,0	31,2	10,0		3,5
	Exploateringsersättningar	-46,0	-2,0	-1,0	-28,5	-10,0		-4,5
	Markförsäljning	-15,4	-12,5	-2,9				
	Summa Källeredens centrum	-13,5	-12,3	-2,9	2,7	0,0		-1,0
103	Källered köpstad ¹							
	Anläggningstillgångar	137,2	33,9	103,2				0,1
	Omsättningstillgångar	2,5		2,0	0,5			
	Exploateringsersättningar	-139,7	-21,4	-117,2	-1,0			-0,1
	Summa Källered köpstad	0,0	12,5	-12,0	-0,5			0,0
104	Kängurun 20							
	Anläggningstillgångar	13,0	2,9	5,9	4,2			
	Exploateringsersättningar	-13,0		-9,8	-3,2			
	Summa Kängurun 20	0,0	2,9	-3,9	1,0			
105	Möldals innerstad							
	Anläggningstillgångar ²	308,6	226,2	20,3	17,3	11,5	12,8	20,5
	Omsättningstillgångar	51,2	42,2	0,7	6,3	2,0		
	Exploateringsersättningar	-104,8	-78,3		-17,1	-9,4		
	Markförsäljning	-386,1	-179,4		-189,5		-17,2	
	Summa Möldals innerstad	-131,1	10,7	21,0	-183,0	4,1	-4,4	20,5
106	Pedagogen Park							
	Anläggningstillgångar	148,5	1,2	23,1	50,5	39,5	19,7	14,5
	Omsättningstillgångar	99,5	6,8	4,0	54,8	29,7	1,2	3,0
	Exploateringsersättningar	-145,7	-4,4	-11,5	-33,2	-35,9	-39,0	-21,7
	Markförsäljning	-190,6		-17,5	-21,5	-31,1	-40,7	-79,8
	Summa Pedagogen Park	-88,3	3,6	-1,9	50,6	2,2	-58,8	-84,0
107	Tingshuset 13 ¹							
	Anläggningstillgångar	70,9	0,2	10,3	25,8	13,2	3,0	18,4
	Omsättningstillgångar	24,0		1,2				22,8
	Exploateringsersättningar	-94,9		-11,7	-25,8	-13,2	-3,0	-41,2
	Summa Tingshuset 13	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt				2021	2022	2023	2024–ff
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020					
108 Västra Balltorp, Blixås								
Anläggningstillgångar ²	12,1	4,3	4,3		3,5			
Omsättningstillgångar	1,0	0,5		0,5				
Exploateringsersättningar	-7,3	-0,3	-3,5		-3,5			
Markförsäljning	-40,0	-40,0						
Summa Västra Balltorp, Blixås	-34,2	-35,5	0,8	0,5	0,0			
109 Åby Stallbacke								
Anläggningstillgångar	43,6	43,6						
Exploateringsersättningar	-39,8	-39,8						
Markförsäljning	-11,3	-9,5	-1,8					
Summa Åby Stallbacke	-7,5	-5,7	-1,8					
Under planläggning								
110 Ekåsen								
Omsättningstillgångar	7,8	1,1	0,7	3,5	2,5			
Markförsäljning	-26,0				-12,0	-5,0	-9,0	
Summa Ekåsen	-18,2	1,1	0,7	3,5	-9,5	-5,0	-9,0	
111 Forsåker Detaljplan 1A								
Anläggningstillgångar	746,0	2,6	26,4	82,5	259,2	184,8	190,5	
Omsättningstillgångar	20,1				20,1			
Exploateringsersättningar	-746,0		-5,0	-82,5	-283,2	-184,8	-190,5	
Markförsäljning	-45,0				-45,0			
Summa Forsåker Detaljplan 1A	-24,9	2,6	21,4	0,0	-48,9	0,0	0,0	
112 Forsåker Detaljplan 1B								
Anläggningstillgångar	758,6			6,5	10,4	4,7	737,0	
Omsättningstillgångar ³	0,0							
Exploateringsersättningar	-758,6			-6,5	-10,4	-4,7	-737,0	
Markförsäljning ³	0,0							
Summa Forsåker Detaljplan 1B	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	
113 Gårda/Barnsjön etapp 1								
Anläggningstillgångar	37,3	0,3			3,0	17,0	17,0	
Omsättningstillgångar	0,1	0,1						
Exploateringsersättningar	-35,8						-35,8	
Markförsäljning	-40,0						-40,0	
Summa Gårda/Barnsjön etapp 1	-38,4	0,4			3,0	17,0	-58,8	
114 Lilla Fässbergsdalen								
Anläggningstillgångar	42,0			1,0	11,0	20,0	10,0	
Omsättningstillgångar	54,5	42,0				2,5	10,0	
Exploateringsersättningar	-42,0					-16,0	-26,0	
Markförsäljning	-82,0					-28,0	-54,0	
Summa Lilla Fässbergsdalen	-27,5	42,0		1,0	11,0	-21,5	-60,0	
115 Lindome centrum								
Anläggningstillgångar	5,1			0,7	2,2	2,2		
Omsättningstillgångar	0,2			0,1	0,1			
Exploateringsersättningar	-5,1			-0,7	-2,2	-2,2		
Markförsäljning	-4,1				-4,1			
Summa Lindome centrum	-3,9			0,1	-4,0	0,0		

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt						
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020	2021	2022	2023	2024–ff
116 Lindome Logistikpark							
Anläggningstillgångar	3,0					3,0	
Omsättningstillgångar	3,5				0,5	3,0	
Exploateringsersättningar	-6,5					-6,5	
Markförsäljning	-9,0					-9,0	
Summa Lindome Logistikpark	-9,0				0,5	-9,5	
117 Lunnagården etapp 1							
Anläggningstillgångar	72,0	6,3		2,3	13,0	14,9	35,5
Omsättningstillgångar	14,6	0,4	7,0	6,4	0,6	0,1	0,1
Exploateringsersättningar	-65,7				-11,7	-17,9	-36,1
Markförsäljning	-51,5				-10,3	-10,3	-30,9
Summa Lunnagården etapp 1	-30,6	6,7	7,0	8,7	-8,4	-13,2	-31,4
118 Långåker 1:2							
Anläggningstillgångar ²	8,0				8,0		
Exploateringsersättningar	-8,0				-8,0		
Summa Långåker 1:2	0,0				0,0		
119 Mullvaden och Murmeldjuret							
Anläggningstillgångar	29,0	0,1	0,1	7,5	5,3	7,0	9,0
Omsättningstillgångar	0,1			0,1			
Exploateringsersättningar	-28,9		-0,1	-7,4	-5,2	-7,1	-9,1
Markförsäljning	-0,9			-0,9			
Summa Mullvaden och Murmeldjuret	-0,7	0,1	0,0	-0,7	0,1	-0,1	-0,1
120 Sandbäck/Pilekrogen							
Anläggningstillgångar	40,9		0,4	1,0	4,4	35,1	
Exploateringsersättningar	-40,9		-0,4	-1,0	-4,4	-35,1	
Markförsäljning	-20,0					-20,0	
Summa Sandbäck/Pilekrogen	-20,0		0,0	0,0	0,0	-20,0	
121 Spinneriet, Annestorp 3:30							
Anläggningstillgångar	8,6					6,0	2,6
Exploateringsersättningar	-8,6					-6,0	-2,6
Summa Spinneriet, Annestorp 3:30	0,0					0,0	0,0
122 Stiernhielm 6 och 7							
Anläggningstillgångar	18,3		0,5	6,9	7,9	3,0	
Exploateringsersättningar	-18,3		-0,5	-6,9	-7,9	-3,0	
Summa Stiernhielm 6 och 7 nettoinvesteringar	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	
123 Södra Krokslätt							
Anläggningstillgångar	40,5			0,5	3,0	10,6	26,4
Exploateringsersättningar	-40,5				-2,5	-10,0	-28,0
Summa Södra Krokslätt	0,0			0,5	0,5	0,6	-1,6
124 Övriga exploateringsområden under planläggning							
Anläggningstillgångar	3,6		0,2	0,2	1,0	1,2	1,0
Exploateringsersättningar	-3,6		-0,2	-0,2	-1,0	-1,2	-1,0
Summa övriga exploateringsområden under planläggning	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Belopp i miljoner kronor	För fleråriga projekt				2021	2022	2023	2024--ff
	Totalt anslag	Till och med 2019	Prognos 2020					
Kommande exploateringsområden								
125	Gårda/Barnsjön, Lindome etapp 2							
	Anläggningstillgångar	21,0						21,0
	Exploateringsersättningar	-21,0						-21,0
	Summa Gårda/Barnsjön, Lindome etapp 2	0,0						0,0
126	Heljered etapp 2							
	Anläggningstillgångar	45,0				2,2	29,3	13,5
	Exploateringsersättningar	-45,0				-2,2	-29,3	-13,5
	Summa Heljered etapp 2	0,0				0,0	0,0	0,0
127	Lunnagården etapp 2							
	Anläggningstillgångar ³	0,0						
	Omsättningstillgångar	11,5		11,5				
	Exploateringsersättningar ³	0,0						
	Markförsäljning ³	0,0						
	Summa Lunnagården etapp 2	11,5		11,5				
128	Övriga kommande exploateringsområden							
	Anläggningstillgångar	18,4				0,3	3,1	15,0
	Exploateringsersättningar	-18,4				-0,3	-3,1	-15,0
	Markförsäljning	-0,4					-0,4	
	Summa övriga kommande exploateringsområden	-0,4				0,0	-0,4	0,0
129	Markreserv inklusive styckebyggda							
	Markinköp				10,0	10,0	10,0	
	Anläggningstillgångar				3,0	3,0	3,0	
	Exploateringsersättningar				-2,5	-2,5	-2,5	
	Omsättningstillgångar				0,5	0,5	0,5	
	Markförsäljning				-11,0	-11,0	-11,0	
	Summa markreserv inklusive styckebyggda				0,0	0,0	0,0	
	Summa exploateringsverksamhet				-115,1	-49,4	-115,3	
Sammanfattning exploateringsbudget/plan								
	Anläggningstillgångar				241,6	411,6	380,4	
	Omsättningstillgångar				82,7	66,0	17,3	
	Exploateringsersättningar				-216,5	-413,5	-371,4	
	Markförsäljning				-222,9	-113,5	-141,6	
	Nettoinvesteringar exploatering inklusive markförsäljning				-115,1	-49,4	-115,3	

1) Projektet innefattar medfinansiering av statlig infrastruktur.

2) Exploator byggger ut delar av eller hela anläggningen och överläter till staden.

3) Utfall sannolikt.

I exploateringsverksamheten ingår åtgärder som kommer att omklassificeras till omsättningstillgång vid redovisningen, för att avräknas mot intäkter vid försäljning av tomtmark.

Kommentarer till exploateringsbudget/plan

Exploateringsbudgeten ska bära sina egna kostnader över tid.

Antagna/lagakraftvunna planer

101 Jolenområdet

Verksamhetsområde. Samtliga tomter sålda. Några mindre gatuarbeten kvarstår. LK

102 Kållereds centrum

Förtätning i Kållereds centrum med cirka 500 bostäder. LK

103 Kållerød köpstad

Översyn och utveckling av handelsområdet inklusive trafiklösningar. Byggnation pågår. LK

104 Kängurun 20

Hotellanläggning. Byggnation pågår. LK

105 Mölndals innerstad

Förnyelse av stadskärnan, fyra av fem detaljplaner har vunnit laga kraft. Byggnation pågår. Detaljplan för Åbybergsgatan beräknas antas årsskiftet 2020/2021.

106 Pedagogens park

Nyexploatering av cirka 1 100 bostäder, kontor, livsmedelsbutik, förskola och äldreboende. LK

107 Tingshuset 13

Utveckling av kvartersmark i Åbro för att skapa ett nytt verksamhetsområde för Life Science. LK

108 Västra Balltorp, Blixås

Totalt omfattar området cirka 200 bostäder. Byggnation pågår. LK

109 Åby Stallbacke

Förtättningsprojekt som innehåller cirka 1 000 nya bostäder. Projektet avslutas enligt senaste prognos under 2020 men vissa poster kan komma under 2021.

Under planläggning

110 Ekåsen

Detaljpaneläggning av koloniområde. Planarbete pågår.

111 Forsåker Detaljplan 1A

Omvandling av det gamla pappersbruket. Området planeras i etapper. Detaljplan 1A beräknas vara antagen 2021 och bedöms innehålla cirka 1 300 bostäder, verksamheter samt närservice. Planarbete pågår.

112 Forsåker Detaljplan 1B

Omvandling av det gamla pappersbruket. Området planeras i etapper. Planarbete pågår för etapp 1A.

113 Gårda/Barnsjön, Lindome etapp 1

Omvandling av ett före detta fritidshusområde. Etapp 1 omfattar cirka 200 befintliga bostäder. Planarbete pågår.

114 Lilla Fässbergsdalen

Nyexploatering med bostäder och förskola. Planarbete pågår.

115 Lindome centrum

Förtätning av bostäder i centrum. Planarbete pågår.

116 Lindome Logistikpark

Framtida verksamhetsmark för logistik. Planarbete pågår.

117 Lunnagården etapp 1

Verksamhetsområde. Etappvis utbyggnad av infrastruktur. Planarbete pågår.

118 Långåker 1:2

Nybyggnation av tio småhus. Plan överklagad.

119 Mullvaden och Murmeldjuret

Bostadsförtätning i Krokslätt, cirka 350 bostäder. Planarbete pågår.

120 Sandbäck/Pilekrogen

Nya uppställningsspår och depå kopplat till Västlänken. Planarbete pågår.

121 Spinneriet, Annestorp 3:30

Utveckling av småhus. Planarbete pågår.

122 Stiernhielm 6 och 7

Nybyggnation av drygt 200 bostäder vid Bifrostgatan. Antagen av kommunfullmäktige.

123 Södra Krokslätt

Utveckling av verksamheter/kontor längs Göteborgsvägen. Planarbete pågår.

124 Övriga exploateringsområden under planläggning

Delbanco, Gasellen 27 och 30, Fågelsten 1:106

Kommande exploateringsområden

125 Gårda/Barnsjön, Lindome etapp 2

Exploatering av nya bostäder. Etapp 2 omfattar cirka 100 nya bostäder. Planarbete pågår för etapp 1.

126 Heljered etapp 2

Nyexploatering i västra Kållerød. Totalt drygt 200 bostäder. Planarbete pågår.

127 Lunnagården etapp 2

Fortsättning på verksamhetsområdet, eventuellt bostäder.

128 Övriga kommande exploateringsområden

Heljered, Lindome, Hällesåker.

129 Markreserv inklusive styckebyggda

Kompletteringsförvärv som blir aktuella under perioden.

Här redovisas också köp och försäljningar utanför exploateringsområden.

LK = Detaljplanen har vunnit laga kraft.

Styrprinciper för Mölndals stad

Antaget av kommunfullmäktige den 18 november 2020, §152

I styrprinciperna regleras översiktligt relationerna mellan de politiska organen, förvaltningarna och stadens chefer avseende ansvar för måluppföljning, ekonomi, personal och intern kontroll. Vidare fastställs principer för intern service, fastighetsförvaltning, förhyrning av externa lokaler, inköp och upphandling av varor och tjänster, extern försäljning och intern tvistlösning. Syftet med styrprinciperna är att skapa en sammanhängande modell för att klargöra ansvar och befogenheter samt erhålla en effektiv administrativ hantering och en god ekonomisk hushållning.

Styrprinciperna är antagna av kommunfullmäktige. De utgör ett komplement till lagstiftningen och ska läsas ihop med övriga styrdokument i Mölndals stad.

1 Ledningsfilosofi

Stadens ambition är att den kommunala verksamheten ska utvecklas och präglas av framsynt planering och god hushållning samt att den ska resultera i en samhällsservice som stämmer väl med kommunmedlemmarnas behov och lever upp till kraven i stadens bemötandepplan. För att lyckas eftersträvar Mölndals stad en löpande dialog med dem som bor och verkar i kommunen, rörande frågor där det finns möjlighet att påverka. Detta kan bland annat ske i enlighet med den policy som tagits fram för medborgardialog.

Kommunfullmäktige beslutar om övergripande strategier eller förhållningssätt för att skapa helhetssyn och stödja nämnderna i deras uppgift att inom givna ekonomiska ramar driva en effektiv verksamhet. Utgångspunkten är en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter inom nämndernas verksamhet och en enhetlig styrning i gemensamma övergripande frågor.

Med stadsövergripande frågor avses i dessa principer frågor som angår samtliga förvaltningar medan förvaltningsöverskridande frågor berör fler än en förvaltning. Förvaltningsövergripande frågor berör en hel förvaltnings verksamhetsområde.

2 Ansvarsprinciper

2.1 Kommunfullmäktige

Fullmäktige är det högsta politiska organet och prövar frågor av principiell beskaffenhet eller stor ekonomisk vikt. Fullmäktige prövar också förändringar i den politiska organisationen. Förslag till ny verksamhet av större omfattning prövas i budget eller särskilt av fullmäktige. Detsamma gäller nedläggning av väsentlig verksamhetsgren. I tveksamma fall ska nämnd låta kommunstyrelsen pröva om fullmäktiges ställningstagande behövs.

2.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av stadens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över den kommunala verksamhet som bedrivs i stadens hel- eller delägda bolag, gemensamma nämnder och kommunalförbund.

Styrelsen får utfärda riktlinjer och lämna råd, anvisningar och förslag till åtgärder till övriga nämnder. Styrelsen får dock

inte fatta beslut som rör andra nämnders myndighetsutövning, tillämpning av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda.

Kommunstyrelsens uppgifter i övrigt framgår av dess reglemente.

2.3 Nämnd

Nämnd ska genomföra sin verksamhet enligt reglemente, gällande lagstiftning, de av fullmäktige uppsatta målen och inom tilldelad ekonomisk ram. I sitt arbetssätt ska nämnd följa de styrdokument och övriga direktiv som beslutats av fullmäktige eller kommunstyrelsen. Nämnd ska i sin planering beakta att kommunstyrelsens uppdrag kan innebära begränsningar för nämnds befogenheter inom sina reglementsensliga områden. Nämnd får inte fatta beslut i frågor som fullmäktige exklusivt överlämnat till kommunstyrelsen. Därutöver ska nämnd följa dessa styrprinciper med angivna begränsningar i nämnds befogenheter.

2.4 Förvaltningar

I nämndernas reglementen framgår vilken förvaltningsorganisation som står till respektive nämnds förfogande. Medarbetarna på förvaltningarna ska med framåtsyftande planering, omvärldsbevakning inom sina respektive fackområden och strategiska överväganden driva den dagliga verksamheten. De ska förse nämnderna med beslutsunderlag, föreslå verksamhetsförbättrande förändringar, verkställa politiskt fattade beslut samt fatta beslut som delegerats till dem av ansvarig nämnd.

Medarbetarna ska, inom givna ramar, ansvara för att verksamheten bedrivs professionellt och ska i sitt uppdrag vara sakliga och opartiska.

Kommunstyrelsens stadsledningsförvaltning har en särställning bland förvaltningar och ska bistå kommunstyrelsen och stadsdirektören att leda, samordna och ha uppsikt över verksamheterna i Mölndals stad. Stadsledningsförvaltningen ska inom sitt expertområde ge stöd och råd till övriga förvaltningar.

2.5 Stadsdirektör

Stadsdirektören leder, samordnar och följer upp stadens arbete i stadsövergripande frågor. Stadsdirektören har den ledande ställningen bland de anställda och är chef över förvaltningscheferna.

Stadsdirektören utses av kommunstyrelsen och ansvarar för verkställigheten av kommunstyrelsens uppdrag. Kommunstyrelsen ska i en särskild instruktion närmare fastställa stadsdirektörens uppgifter och hur kommunstyrelsens förvaltning ska ledas.

2.6 Förvaltningschef

Förvaltningschef har nämnd som uppdragsgivare i verksamheten men svarar också gentemot stadsdirektören för hela stadens utveckling och samordning i gemensamma frågor. Förvaltningschef ansvarar för att nämnds löpande förvaltning sker enligt gällande lagstiftning samt de mål och styrdokument som kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnd antagit. Förvaltningschef ska kontinuerligt informera nämnd och stadsdirektör om väsentligheter i förvaltningens verksamhet.

2.7 Chef

Chef inom staden har under förvaltningschef ansvar för att politiska beslut blir verkställda. Chef förutsätts känna till de begränsningar i befogenheter som framgår av kommunallagen, dessa styrprinciper och övriga styrdokument samt de mål som kommunfullmäktige eller nämnd antagit och som berör chefens verksamhetsområde. Chef ska kontinuerligt informera överordnad chef om väsentligheter i avdelningens eller enhetens verksamhet. Med chefskap följer ett delegerat ansvar för verksamhet, ekonomi och personal.

3 Verksamhet

3.1 Utgångspunkt för styrning av de kommunala verksamheterna

Stadens verksamheter ska utgå från de krav som ställs på staden enligt gällande lagstiftning och från de direktiv som fullmäktige beslutat om i budget. Strävan ska vara att utifrån givna resurser skapa största möjliga nytta för medborgare och brukare samt skapa god kvalitet på de tjänster som tillhandahålls. Stadens varumärkesplattform beskriver ett vägledande förhållningssätt.

Med ledning av *Möln dal Vision 2022* antar fullmäktige mål för utveckling av vissa verksamheter i budget och plan. Varje nämnd ska därutöver anta egna mål och enligt stadsledningsförvaltningens anvisningar upprätta verksamhetsplan för det egna ansvarsområdet. Resultaten följs årligen upp i stadens årsredovisning och i nämndernas verksamhetsberättelse. Prognostiserade avvikelser rapporteras enligt 4.2.

3.2 Överlämnande av kommunal verksamhet till privata utförare

Kommunstyrelsen, eller när så krävs fullmäktige, kan besluta att skötseln av en kommunal angelägenhet lämnas över till privat utförare. Ärenden av mindre omfattning får dock beslutas av nämnd. För verksamhet som lämnats över till privat utförare antar fullmäktige för varje mandatperiod ett program med mål och riktlinjer för hur verksamheten ska bedrivas och följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Principerna för stadens interna service framgår av avsnitt 7.

4 Ekonomi

4.1 Befogenheter och ansvar

- Fullmäktige fastställer den budget inom vilken verksamheten ska bedrivas och alla kostnader täckas.
- Stadens budget läggs på nivån verksamhetsområde och anslagen benämns kommunbidrag. Omfördelning av medel mellan kommunbidragsområden inom samma nämnd prövas av kommunstyrelsen.
- Kommunbidrag lämnas i löpande priser. Nämnd bär således det fulla ansvaret för att inom givet kommunbidrag täcka faktisk inflation och förändrade lönekostnader.
- Anslag för investeringsprojekt lämnas som regel i budgeten, men kan villkoras med ytterligare prövning i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.
- Kommunstyrelsen svarar för stadens finansförvaltning. Leasing får användas enligt ramavtal eller efter särskilt godkännande enligt kommunstyrelsens riktlinjer för medelsförvaltning.
- Taxor och lagreglerade avgifter fastställs av fullmäktige, såvida inte fullmäktige beslutat annorlunda. Fullmäktige

kan delegera rätten till nämnd att besluta om avgifter för tjänster och nyttigheter som inte avser myndighetsutövning eller är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Avgiftsnivån ska sättas enligt självkostnadsprincipen och får uppräknas en gång per år. Uppräkningen får ske med motsvarande procentuella förändring som konsumentprisindex eller prisbasbelopp för den aktuella perioden om inte annat framgår av kommunfullmäktiges taxebeslut.

- Kommunstyrelsen har befogenhet att besluta om budgetjusteringar mellan nämnder som är av teknisk karaktär eller initieras efter överenskommelse mellan berörda nämnder. Vid behov av omDispositionering av medel mellan kommunbidragsområden prövas det av kommunstyrelsen efter framställan från berörd nämnd.

Nämnd har resultatansvar per kommunbidragsområde.

Resultatansvaret ska så långt möjligt kopplas till utförandet av verksamheten så att budgeterade mål, prestationsmått och servicenivåer uppfylls. Totalt tilldelade kommunbidrag utgör den yttersta gränsen för resursförbrukningen inom respektive nämnds verksamhetsområde och är överordnat beslut om servicenivå och kvalitetsutfästelser. Överskridande av totalt tilldelade kommunbidrag ska följa rutinen enligt 4.2. Avvikelser mellan kommunbidragsområden ingår i sedvanlig uppföljning i samband med bokslut, se vidare avsnitt 4.3. Begäran om tilläggsanslag för löpande driftsändamål ska inte förekomma.

Utöver resultatansvaret har nämnd även ansvar för tillgångar och skulder. Detta ansvar omfattar bland annat faktureringsrutiner, leverantörsbetalningar och vård av inventarier. Ansvaret synliggörs också genom interna kapitalkostnader i form av avskrivning och intern ränta. Särskild kompensation i budget med hänsyn till förändringar i kapitalkostnaderna lämnas som regel inte.

Nämnd ansvarar för att internbudgetar upprättas för varje kommunbidragsområde.

Respektive förvaltningschef ska löpande rapportera till sin nämnd om ekonomin och måluppfyllelse. Nämnd har motsvarande rapporteringsskyldighet till kommunstyrelsen som bestämmer hur och när rapporter ska lämnas.

Chefer och andra verksamhetsansvariga på förvaltningarna ska planera, budgetera och följa upp kostnader, intäkter, mål och prestationer. Med verksamhetsansvaret följer rätten att fatta inköpsbeslut i enlighet med av fullmäktige och kommunstyrelsens antagna styrdokument avseende upphandling samt i enlighet med respektive nämnds delegeringsordning. Med verksamhetsansvarig avses som regel beslutsattestant.

4.2 Åtgärd vid avvikelse från budget avseende ekonomi och måluppfyllelse

Förvaltningschef ska i samband med presentation av ekonomiska rapporter förklara prognostiserad budgetavvikelse. Visar rapporten ett befarat och väsentligt underskott mot budget ska förvaltningschefen, senast inför nämndens nästkommande möte, lämna förslag till åtgärder så att balans uppnås senast inom pågående budgetår.

Nämnden ska vid sitt påföljande sammanträde besluta om de förslag som lagts fram av förvaltningschefen. Beslutet ska leda till att nämndens verksamhet hålls inom budgeterat

ekonomiskt utrymme och sträva efter att antagna mål uppnås inom fastställd tidsram. Om nämnden har ett eget kapital kan det övergångsvis få utnyttjas. Nämndens beslut om åtgärder ska omgående anmälas till kommunstyrelsen för kännedom. Då det finns gällande restriktioner för att använda eget kapital, ska nämnden begära kommunstyrelsens tillstånd.

Med väsentligt underskott menas en avvikelse som överstiger 0,5 procent av nämndens kommunbidrag. Avvikelse understigande 2 miljoner kronor behöver aldrig anmälas. Om prognosen för nämnderna som helhet inte kan hanteras inom budgeterat resultat, kan kommunstyrelsen under innevarande budgetår besluta att sänka gränsen för när en plan för att åtgärda underskott ska rapporteras.

Förvaltningschefen är skyldig att i protokollet ge sin mening tillkänna i fråga om förslag som bedöms leda till underskott jämfört med budget. Detta protokoll ska anmälas till kommunstyrelsen för kännedom.

4.3 Resultatreglering

Resultatet för ett kommunbidragsområde ska som princip helt överföras till nästa år. I praktiken sker detta genom att nämndernas ackumulerade avvikelser mot budget registreras i en sidoordnad förteckning och benämns internt eget kapital.

Resultatet granskas i samband med bokslutsarbetet (bokslutsberedning) och kan jämkas med hänsyn till utförd prestation, särskilt beslut eller motsvarande. Inriktningen är att verksamhet ska bedrivas så att resultatminus inte uppkommer. Har ett resultatminus ändå uppstått täcks underskottet från nämndens eget kapital. Saknas eget kapital uppstår en skuld som ska täckas under kommande år. Bokslutsberedningen föreslår efter prövning vilket resultat som ska föras över till kommande år. Kommunstyrelsen beslutar om resultatöverföringen och eventuella begränsningar för nyttjande av eget kapital.

Nämnd kan omdisponera eget kapital mellan kommunbidragsområdena och beslutar om intern tillämpning av resultatreglering och eget kapital.

4.4 Investeringsverksamhet

Anslag beviljas per investeringsprojekt. Investeringar med gemensamt ändamål kan få samlingsanslag för nämnds egen prioritering mellan projekt. Det totala anslaget för projekt som löper över flera år fastställs då projektet ingår med någon del i årsbudgeten.

För investering i inventarier får varje nämnd ett årligt ramanslag. Detta belopp utgör gränsen för nämnds satsning på inventarier. Anskaffningsbeslut ska alltid utgå från vad som är ekonomiskt mest fördelaktigt för staden och oberoende av uppdelningen mellan drift- och investeringsbudget. Redovisning av investering ska ske enligt god redovisningssed. Vid leasing ska kalkyler visa ekonomiska fördelar jämfört med egen finansiering.

Nämnd måste inom ordinarie kommunbidrag täcka de interna kapitalkostnader som uppstår till följd av en investering. Eventuell kompensation prövas i budget.

Efter genomfört investeringsprojekt ska projektet slutredovisas till kommunstyrelsen om den totala investeringen överstiger 10 miljoner kronor eller projektets avvikelse mot budgeterat belopp är större än 15 procent. Kommunstyrelsen avgör om respektive slutredovisning ska överlämnas till fullmäktige.

Kommunstyrelsen har befogenhet att under löpande budgetår omprioritera mellan olika investeringsanslag. Då fullmäktige har beviljat totalanslag för ett flerårigt projekt kan kommunstyrelsen, om den likvida situationen så medger, besluta om tidigareläggning av de delar som finns upptagna under planåren.

5. Redovisning och intern kontroll

5.1 Redovisning

Redovisning sker enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning samt övrig tillämplig lagstiftning, god redovisningssed och normering för kommunal sektor. Stadsledningsförvaltningen tolkar och fastställer tillämpningen för Mölndals stad samt utfärdar interna regler och anvisningar.

Den interna redovisningen ska följa stadens ekonomimodell. Förvaltningarna ansvarar till exempel för att den flerdimensionella kodplanen används konsekvent och genomtänkt inom stadens alla verksamheter.

5.2 Intern kontroll

Nämnd ansvarar för att den interna kontrollen är ändamålsenlig och tillräcklig.

Den övergripande definitionen på intern kontroll är en process, där såväl den politiska som den professionella ledningen samt övrig personal samverkar. Processen utformas för att med rimlig grad av säkerhet kunna uppnå följande mål:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera

I syfte att undvika onödigt höga kostnader för den interna kontrollen, bör nämnderna eftersträva att de interna kontrollsystemen integreras med den ordinarie organisationen och dess processer. Rollfördelning och innehåll definieras i särskilt reglemente.

6 Personal

Kommunstyrelsen ska i egenskap av personalorgan ta hand om frågor som rör förhållandet mellan staden som arbetsgivare och dess arbetstagare. Kommunstyrelsen kan därför teckna kollektivavtal som rör förhållandet mellan arbetstagarorganisationer och staden som arbetsgivare. Detta sker med bindande verkan för staden. Kommunstyrelsen kan lämna i uppdrag till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) att ingå centrala kollektivavtal.

Kommunstyrelsen förhandlar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt inom andra nämnders verksamhetsområden, utom vad som gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet. Kommunstyrelsen beslutar om stridsåtgärd.

Vid osäkerhet i tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser som rör förhållandet mellan staden som arbetsgivare och dess arbetstagare är det kommunstyrelsen som ytterst avgör frågan. Det gäller även i frågor om omplacering av personal mellan stadens nämnder.

Nämnd anställer sin personal och har det fulla arbetsgivaransvaret med tillämpning av gällande lagar, avtal och centrala riktlinjer. Kommunstyrelsen anställer dock förvaltningschefer.

Tillsättningen av förvaltningschef sker efter samråd med nämnds presidium och med stadsdirektören. Förändringar inom en förvaltnings organisationsstruktur beslutas av nämnd.

Kommunstyrelsen fastställer årligen utrymme för löne-revision och avgör inom vilka områden staden ska ha enhetlig arbetsgivarpolitik och tillämpning.

Nämnden har det övergripande arbetsmiljöansvaret för sina medarbetare. Nämnden kan skriftligen fördela det konkreta arbetsmiljöarbetet till förvaltningschef. Även om arbetsmiljö-uppgifter fördelas kvarstår det övergripande arbetsmiljöansvaret för nämnden.

Förvaltningschef ska på uppdrag av nämnden säkerställa att arbetsmiljökraven uppfylls inom förvaltningen, att riskbedömningar görs kontinuerligt inför föreslagna förändringar och att lag, föreskrifter, avtal och styrdokument följs. Nämnd svarar för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet enligt förvaltningens anvisningar. Förvaltningschefen kan i sin tur skriftligen fördela arbetsmiljöuppgifterna inom sin förvaltning. Avdelningschefer kan skriftligen fördela arbetsmiljöuppgifter till sina enhetschefer. Chef kan returnera, alla eller delar av, sina tilldelade arbetsmiljöuppgifter, om chefen inte anser sig ha resurser, befogenheter eller kompetens för att bedriva sina tilldelade arbetsmiljöuppgifter.

7 Intern service

7.1 Intern service, resursfördelning och relationsprinciper

Verksamheternas behov av lokaler, lokalvård, måltider, IT, telefoni och transporttjänster ska primärt fullgöras genom serviceförvaltningen och stadsledningsförvaltningens fastighets- och IT-avdelningar. Följande styrprinciper är också tillämpliga på liknande relationer inom andra områden i staden.

Nämnd tilldelas resurser av fullmäktige för att kunna avropa interna tjänster. Grunden för detta är att kostnaderna ska redovisas på rätt ställe och avsikten är också att det ska skapa kostnadsmedvetenhet och incitament för att inte avropa mer än nödvändigt.

Intern leverantör får maximalt höja priser, utöver överenskomna kvalitetsförbättringar, enligt den grundkompensation för priser och löner som tillämpas i budgeten. Behov utöver detta ska redovisas i god tid i budgetarbetet och ingå i prioriteringarna vid tilldelning av utgiftstak. Vid byte av fördelningsprinciper sker i regel motsvarande justering av kommunbidragen.

Relationen mellan leverantör och beställare ska i grunden bygga på samarbete för gemensamma mål. Samarbetet ska ha ett tydligt medborgar- och brukarfokus där det är relevant. Parterna förutsätts sinsemellan uppföra sig affärsmässigt och professionellt. Löpande beställningar ska registreras i ärendesystem. Mera omfattande leveranser kräver skriftliga överenskommelser. Prissättningen ska vara transparent och kunna jämföras med marknaden i övrigt. Den interna leverantören fastställer vid behov en standard eller ett standardsortiment efter samråd med beställaren. Interna prissättningar ska utgå från att verksamheternas kostnadsredovisning måste kunna motiveras vid avgiftssättning enligt självkostnadsprincipen och beräkning av ersättning till fristående aktörer.

Debitering av internt köp ska ske om värdet av varan eller tjänsten står i rimligt förhållande till kostnaden för själva debiteringsarbetet. Intern fakturering av låga belopp ska undvikas.

Fakturering av intern vara eller tjänst görs av den levererande parten. Intern vara eller tjänst som tillhandahålles regelbundet faktureras och redovisas per månad för att ge korrekt månadsrapportering eller avseende lägre belopp enligt överenskommelse. Bokföring av interna mellanhavanden avslutas helt per årsbokslut. Intern fakturering eller kostnadsfördelning får endast avse innevarande år.

De interndebiteringar som fastställs årsvis ska av administrativa effektivitetsskäl debiteras genom automatisk belastning i bokföringen.

7.2 Konkurrensutsättning av intern service

Den interna servicen kan konkurrensutsättas. Kommunstyrelsen, eller när så krävs fullmäktige, beslutar då om extern utförare får anlitas istället för stadens egna resursinsatser. Kommunstyrelsen prövar frågan efter framställan från den nämnd som vill konkurrensutsätta stadens interna service och istället själv ansvara för anlåtande av extern leverantör.

Nämnd ansvarar för stadens förhandlingskyldighet enligt lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL). Vid upphandling och drift ska stadens vedertagna kvalitetsnivåer upprätthållas.

Uppsägning eller förändring av intern tjänst som påverkar budgetramarna ska, med god framförhållning och dialog, ske enligt överenskommelse eller absolut senast vid utgången av april före budgetåret. I relationerna mellan intern leverantör och nämnd ska stadens bästa sättas före utfallet hos resultatet eller nämnd.

8 Fastighetsförvaltning

8.1 Köp, försäljning och förvaltning av fastigheter och bostadsrätter

Kommunstyrelsen företräder staden som ägare av stadens fastigheter och bostadsrätter. Kommunstyrelsen ansvarar också för den strategiska samordningen av verksamheternas behov av lokaler samt investeringar och underhåll av stadens lokal- och fastighetsbestånd.

Av kommunstyrelsens reglemente framgår vilka av kommunstyrelsens utskott som bereder fastighets- och lokalärenden. Av kommunstyrelsens delegeringsordning framgår i vilken mån kommunstyrelsen delegerat sin beslutanderätt till utskott eller anställd.

Förvaltningen av fastigheter och lokaler delas mellan följande verksamheter.

- stadsbyggnadsförvaltningens mark- och exploateringsavdelning (som lyder under kommunstyrelsens plan- och exploateringsutskott)
- stadsledningsförvaltningens fastighetsavdelning (som lyder under kommunstyrelsens lokalstrategiska utskott)
- tekniska förvaltningen (som lyder under tekniska nämnden)
- serviceförvaltningen (som lyder under servicenämnden)

Stadsbyggnadsförvaltningens mark- och exploateringsavdelningen ansvarar för att planera och genomföra den långsiktiga och strategiska användningen av stadens mark. Mark- och exploateringsavdelning hanterar också köp och försäljning av stadens fastigheter. Vidare förvaltar mark- och exploateringsavdelningen obebyggd planlagd kvartersmark, bebyggd plan-

lagd kvartersmark som inte utgör verksamhetslokaler samt icke planlagd mark (stadens markreserv). Mark- och exploateringsavdelningen kan uppdra åt tekniska förvaltningen respektive fastighetsavdelningen att förvalta fastigheter som omfattas av plan- och exploateringsutskottets ansvarsområde.

Tekniska förvaltningen förvaltar planlagd allmän platsmark, gator, torg, parkeringsplatser och tekniska anläggningar såsom pumpstationer, tryckstegringsstationer, vattenverk och anläggningar på Kikås avfallsanläggning. Tekniska förvaltningen ska också, på uppdrag av stadsbyggnadsförvaltningens mark- och exploateringsavdelning, förvalta icke planlagd mark (stadens markreserv) avseende stadens skogsinnehav och naturmark.

Stadsledningsförvaltningens fastighetsavdelning förvaltar stadens verksamhetslokaler, bostadsrätter och förhyrda lokaler och ska strategiskt samordna verksamheternas behov av lokaler (lokal försörjningen). Fastighetsavdelningen hanterar också köp och försäljning av stadens bostadsrätter. Fastighetsavdelningen ska vidare, på uppdrag av mark- och exploateringsavdelningen, förvalta bebyggd planlagd kvartersmark som inte utgör verksamhetslokaler.

Serviceförvaltningen ska på uppdrag av stadsledningsförvaltningens fastighetsavdelning utföra fastighetsskötseln inom fastighetsavdelningens ansvarsområde.

8.2 Förhyrning av externa lokaler

Stadsledningsförvaltningens fastighetsavdelning företräder staden vid tecknande, omförhandling och avvecklande av avtal för externt inhyrda lokaler. Av kommunstyrelsens delegeringsordning framgår när förhyrningen kräver beslut av kommunstyrelsen, dess lokalstrategiska utskott eller anställd. Avgörande för beslutsbehörigheten är hur mycket stadens totala hyresåtagande påverkas genom förhyrningen. Som hyreskostnader räknas förutom hyra, även media, underhåll samt ersättningar för gjorda investeringar, lokalanpassningar och liknande. Förlängning av hyresavtal som inte tidigare prövats i kommunstyrelsen ska jämföras med ett nytt hyresavtal.

9. Köp och försäljning av tjänster och varor

9.1 Inköp- och upphandling av varor och tjänster

Kommunstyrelsen leder och samordnar stadens inköps- och upphandlingsverksamhet av varor och tjänster samt tillser att staden har en gemensam strategisk och effektiv inköps- och upphandlingsprocess.

Stadsledningsförvaltningens upphandlingsenhet ska i dialog med förvaltningarna säkerställa en ändamålsenlig och effektiv inköpsorganisation.

Förvaltningarna ska ha en god framförhållning gällande sitt inköpsbehov. Förvaltningens samlade upphandlingsbehov för nästkommande kalenderår ska i god tid kommuniceras till upphandlingsenheten för fastställande av årlig upphandlingsplan.

Upphandlingsenheten ansvarar för att bistå förvaltningarna med rådgivning, information och utbildning avseende inköpsrelaterade frågor. Upphandlingsenheten ansvarar vidare för genomförandet av upphandlingar och förnyade konkurrensutsättningar av varor och tjänster över 100 000 kronor i nära samverkan med berörd verksamhet. Övriga upphandlingar genomförs genom förvaltningarnas egen försorg. Vid särskilt önskemål kan förvaltning efter överenskommelse med upp-

handlingsenheten genomföra nämndspecifik upphandling även över 100 000 kr under förutsättning att tillräcklig kompetens finns i verksamheten alternativt anlitas externt.

Upphandlingsenheten bidrar i upphandlingsförfarandet med upphandlingsmässig kompetens och verkar för att upphandlingar genomförs på ett affärsmässigt och korrekt sätt i linje med stadens övergripande mål och strategier. Berörd förvaltning ansvarar för medverkan med tillräckliga resurser, sakkunskap och verksamhetskompetens för att beskriva krav, kriterier, funktion och annan information som är relevant för upphandlingen.

Chef ansvarar för att de medarbetare som givits befogenhet att göra inköp och/eller göra beställningar utifrån ramavtal har nödvändig kunskap om gällande lagstiftning och om stadens interna regler på området.

Förvaltningarna ska ha en effektiv kontroll över sina inköp och ska operativt följa upp inköpen samt genomföra åtgärder för att styra mot korrekta och kostnadseffektiva inköp.

Upphandlingsenheten ansvarar för strategisk uppföljning av stadens upphandlade varor och tjänster.

9.2 Extern försäljning

Extern försäljning får endast ske inom ramen för den kommunala befogenheten och då det finns ett naturligt samband till förvaltningens reguljära verksamhet. Prissättning och uppträdande vid extern försäljning ska alltid ske på ett affärsmässigt sätt. Prissättning ska ske enligt självkostnadsprincipen såvida inte annat framgår av lag eller om försäljningen ingår som ett led i förvaltningen av stadens fasta och lösa egendom.

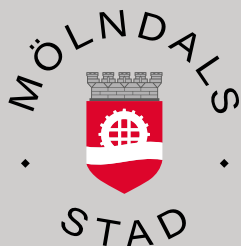
10 Tvist

Uppstår oenighet mellan nämnder eller förvaltningar, som inte rör nämnds myndighetsutövning, ska parterna i första hand föra en konstruktiv dialog med syfte att lösa frågan utifrån vad som är bäst för staden som helhet. Om det inte lyckas avgörs frågan av kommunstyrelsen.

Mölnadalns stad ligger söder om Göteborg och hade vid halvårsskiftet 2020 en befolkning på 69 690 personer. Under 2021 planerar staden att producera kommunala tjänster för ungefär 4,8 miljarder kronor och det ekonomiska resultatet beräknas till 41 miljoner kronor.

År 2021 betalar Mölnadalborna 31,99 kronor per intjänad hundralapp i kommunal skatt, varav 20,51 kronor till Mölnadalns stad och 11,48 kronor till Västra Götalandsregionen.

Av 100 kronor i kommunalskatt planeras 47 kronor till förskola och skola, 37 kronor till vård, omsorg och sociala insatser, 4 kronor till gator, parker och kollektivtrafik, 4 kronor till kultur- och fritidsverksamhet och 8 kronor till räddningstjänst, miljö- och hälsoskydd, planverksamhet samt övrigt.

www.molndal.se

kontakt@molndal.se • 031- 315 10 00